

နိုင်ငံအဝန်းပြည်သူများနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများအတွက်

ရင်နှစ်သည်းခွာသားလိမ္မာ

ပုဒ္ဒါကသယသွင်ကျေးမှုလက်စွဲ

တက္ကသိုလ် သျှင်သီရိ ဓမ္မစရိယဘိက္ခုနီ

စီစဉ်သည်။

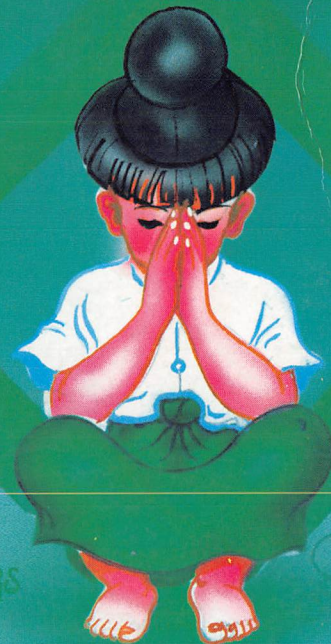
ပုဒ္ဒါကသယသွင်ကျေးမှုလက်စွဲ

ရင်နှစ်သည်းခွာသားလိမ္မာ

ပုဒ္ဒါကသယသွင်ကျေးမှုလက်စွဲ

တက္ကသိုလ် သျှင်သီရိ ဓမ္မစရိယဘိက္ခုနီ

စီစဉ်သည်။

ဒုတိယအကြိမ်

နိုင်ငံအဝန်းပြည်သူများနှင့်
ကျောင်းသားကျောင်းသူများအတွက်

ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုလက်စွဲ

တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ(ဓမ္မာစရိယ၊ ဘီ-အေ)
စီစဉ်သည်

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၅၀/၉၉ (၆)
 မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၄၄ / ၂၀၀၂ (၁)
 ၂၀၀၂-ခုနှစ်၊ မေလ၊ ဒုတိယအကြိမ်

အုပ်ရေး-၁၀၀၀

တန်ဖိုး- ၂၅၀/-

အတွင်းစာသားပုံနှိပ်

ဦးကျော်ဌေး (၀၂၇၇၃)

ရွှေဇင်ကျော်ပုံနှိပ်တိုက်

၁၅၁၊ ၃၄လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း-၂၄၃၂၇၉

အပုံးပုံနှိပ်

ဦးကျော်စိန် (၀၂၉၀၉)

ကျောက်စိမ်းပုံနှိပ်တိုက်

၁၇၁၊ ၃၃လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးကျော်ဆန်း (၀၉၃၂)

ရဲအောင်စာပေ

အမှတ် ၂၊ ချွန်း ၁-လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

ပြန်ချိရေး

မြတ်ဗုဒ္ဓိရတနာပေ

၄၇၃ (က)၊ နီလာ ၆ - လမ်း၊

(ဂ) ရပ်ကွက်၊ မြောက်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၆၉၀၆၁၁ (အိမ်)

ဖုန်း - ၀၉ ၅၁ ၃၉၄၅၀ ၊ ၀၉ ၅၁ ၅၅၇၄၃ (ဆိုင်)

မာတိကာ

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အခန်း (၁)

ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်းတော်၊ ပန်း

လှူဒါန်းပေးကပ် မြတ်ဒါန

	၁
- ဆွမ်းတော်ကပ်	၂
- ပန်းတော်ကပ်	၃
- ရေတော်ကပ်	၃
- ဆီမီးကပ်	၃
- သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	
- စေတီလေးမျိုး	၃
- ဘောဇဉ်နှင့်ခဲဖွယ်	၄
- ဆွမ်းလှူအကျိုး ၅-ပါး	၄
- ပန်းလှူအကျိုး ၃-ပါး	၄
- ဆီမီးလှူအကျိုး ၂-ပါး	၅
- တံမြက်လှဲအကျိုး ၅-ပါး	၅
- ရေလှူအကျိုး ၁၀-ပါး	၅

အခန်း (၁၂)

ဗုဒ္ဓဝန္တန၊ မြတ်သီလ၊ ခံယူတည်ဆောက်လှ	၇
- အနန္တငါးပါးပူဇော်ကန်တော့ရန်	၈
- အနန္တငါးပါး ဘုရားရှိခိုး	၈
- ဘုရားရှိခိုးကန်တော့ရန်	၁၀
- ဆုတောင်းရန်	၁၀
- သရဏဂုံသီလတောင်းရန်	၁၁
- ဘုရားရှိခိုးရန်	၁၁
- သရဏဂုံဆောက်တည်ရန်	၁၂
- ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ရန်	၁၂
- သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	၁၃
- ကံသုံးပါး	၁၄
- ကာယကံ (၃)ပါး	၁၄
- ဝစီကံ (၄)ပါး	၁၄
- မုသာဝါဒအပြစ် (၄) ပါး	၁၄
- ပိသုဏဝါစာ၏အပြစ် (၄)ပါး	၁၅
- ဖရုသဝါစာ၏အပြစ် (၄)ပါး	၁၅
- သမ္မပ္ပလာပ၏အပြစ် (၄)ပါး	၁၅
- မနောကံ (၃)ပါး	၁၆
- ရတနာ	၁၆
- ရှိခိုးခြင်း	၁၆

- ထိခြင်းငါးပါးရှိခိုး	၁၇
- ပူဇော်ခြင်း	၁၇
- ဖူးမြော်ခြင်း	၁၈
- ကန်တော့ခြင်း(၂)မျိုး	၁၈
- ခင်ပွန်းကြီး (၁၀)ပါး	၁၉
- ဒဏ်(၁၀)ပါး	၁၉
- အပါယ်လေးပါး	၂၀
- ငရဲကြီး(၈)ထပ်	၂၀
- ငရဲငယ်(၄)ခု	၂၂
- စိတ်သုံးပါးနှင့် ကျရောက်ရာဘုံ	၂၃
- ကပ်သုံးပါး	၂၃
- ကပ်ဆိုက်ရောက်ပုံ	၂၃
- ရပ်ပြစ်(၈)ပါး	၂၃
- ရန်သူမျိုးငါးပါး	၂၄
- ဝိပတ္တိတရားလေးပါး	၂၄
- ဗျဿနတရာငါးပါး	၂၅
- မဂ်ကိစ္စလေးပါး	၂၅
- မဂ်ပယ်သောတရားများ	၂၆
- ဖိုလ်တရား	၂၆
- နိဗ္ဗာန်	၂၆
- နိဗ္ဗာန်(၂)မျိုး	၂၇

- နမောတဿ သုံးကြိမ်ရွတ်ခြင်း	၂၇
- နမောတဿ ရှိခိုးသူများ	၂၇
- သရဏဂုံ	၂၈
- သရဏဂုံ(၂)မျိုးအကျိုး	၂၈
- လောကီသရဏဂုံအပြား(၄)ပါး	၂၈
- သရဏဂုံဆောက်တည်အကျိုး	၂၉
- ငါးပါးသီလ ဝေါဟာရများ	၂၉
- ငါးပါးသီလရှောင်ကြဉ်အကျိုးများ	၃၀
- သီလရှိသူ အကျိုးငါးပါး	၃၅

အခန်း(၃)

ဂုဏ်တော်ကိုးသွယ် ရှိခိုးဖွယ်	၃၇
- ဘုရားဂုဏ်တော် (၉)ပါး ရှိခိုး	၃၈
- တရားဂုဏ်တော် (၆)ပါး ရှိခိုး	၄၀
- သံဃာဂုဏ်တော် (၉)ပါး ရှိခိုး	၄၁
- သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	
- ဘုရားဂုဏ်တော်ပွားများရကျိုး	၄၃
- ဝိဇ္ဇာသုံးပါး	၄၄
- ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး	၄၄
- စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါး	၄၅
- လောကသုံးပါး	၄၆
- ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး	၄၆

အခန်း (၄)

သင်္ခေဗုဒ္ဓဝင်၊ တတ်သိနားလည်သင်	၄၇
- ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်း	၄၈
- ဗုဒ္ဓဝင်ဘုရားရှိခိုး	၅၆
- သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	
- ကမ္ဘာနှင့်ဘုရား	၅၉
- ပါရမီဆယ်ပါး	၅၉
- ပါရမီဆယ်ပါးအပြားသုံးဆယ်	၆၀
- ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလများ	၆၁
- ဘုရားလောင်းအင်္ဂါရှစ်ပါး	၆၁
- ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့	
မဖြစ်ရာဌာနများ	၆၁
- ကြည့်ခြင်းငါးပါး	၆၂
- စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး	၆၃
- စရိယသုံးပါး	၆၄
- ပရိက္ခရာရှစ်ပါး	၆၄
- ဘဒ္ဒကမ္ဘာပွင့်သော ဘုရားငါးဆူ	၆၄
- ဘုရားကိစ္စငါးပါး	၆၄
- အောင်ခြင်းရှစ်ပါး	၆၅
- ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါး	၆၅
- ဘုရားရှင်တို့ မစွန့်ရာအရပ်လေးပါး	၆၆

- သံဝေဇနိယလေးဌာန ၆၆
- ၄၅-၀၁ ဝါဆိုရာဌာနများ ၆၆

အခန်း (၅)

ကြီးပွားချမ်းသာ မြတ်မင်္ဂလာ၊

လူတိုင်းကျင့်အပ်စွာ

- မင်္ဂလာပါဠိနှင့် မင်္ဂလာကဗျာ ၇၀
- (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာတရားတော် ၇၅
- သိမှတ်ဖွယ်ရာများ
 - မင်္ဂလာအမျိုးအစား ၇၈
 - လူမိုက်လက္ခဏာ ၇၉
 - ပညာရှိလက္ခဏာ ၇၉
 - ပူဇော်ခံထိုက်သူများ ၇၉
 - ပူဇော်ထိုက်သော မီးသုံးပါး ၇၉
 - သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ် ၈၀
 - နီတိကျမ်းဆို သင့်လျော်သောအရပ် ၈၀
 - တင့်အပ်လျောက်သော
 - အနုတ္တရိယအရပ်(၆)ပါး ၈၁
 - ပြုခဲ့ဖူးသောကောင်းမှု၏ အကျိုးများ ၈၁
 - ရှေးကပြုဖူးထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များ ၈၂
 - ဗဟုသုတသုံးမျိုး ၈၂

- အကြားအမြင်များသော ပညာရှိ(၃)မျိုး	၈၃
- သိပ္ပံ(၂)မျိုး	၈၃
- မကောင်းသောအတတ် လေးမျိုး	၈၃
- အတတ်(၁၈)မျိုး	၈၃
- ဝိနယ(၂)မျိုး	၈၄
- သုဘာသိတဝါစာအင်္ဂါ(၅)ပါး	၈၅
- အကြောင်းသုံးပါးညီစကား	၈၅
- စကားအရာအင်္ဂါ (၄)တန်	၈၅
- စကားခြောက်ခွန်း	၈၆
- စကားငါးရပ်	၈၆
- စကားကောင်းခြင်းအင်္ဂါ(၁၀)ပါး	၈၇
- အမိအဖ	၈၈
- မိဘဂုဏ်ရည်	၈၈
- မိဘဂုဏ်ကျေးဇူးနှိုင်းယှဉ်ပုံ	၈၈
- မိဘကျေးဇူးဆပ်နည်း	၈၉
- မိဘလုပ်ကျွေး အကျိုးကျေးဇူး	၈၉
- သား (၃)မျိုး	၈၉
- သားသမီး (၄)မျိုး	၉၀
- မယား (၇)မျိုး	၉၀
- အနှောင့်အယှက်မရှိသောအလှူ	၉၀
- လှူခြင်း (၃)မျိုး	၉၁

- ဒါန (၄)ပါး	၉၂
- အလှူ (၅)မျိုး	၉၂
- အလှူ (၆)မျိုး	၉၂
- အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်(၁၄)ယောက်	၉၃
- အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆင့်အတန်းမြတ်ပုံ	၉၃
- အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လိုက်၍ အကျိုးပေးပုံ	၉၃
- ဆွေမျိုး(၆)မျိုး	၉၄
- သင်္ဂဟတရား(၄)ပါး	၉၄
- အပြစ်မရှိသောအမှု	၉၄
- အရက်သောက်ခြင်းအပြစ်	၉၅
- သုရာ(၅)ပါး	၉၅
- မေရယ(၅)ပါး	၉၅
- ကျေးဇူးသိတတ်ခြင်းအကျိုး(၁၀)ပါး	၉၆
- ဝိရတီ(၃)ပါး	၉၆
- လုံ့လမပြုရာသောအရာ(၃)ပါး	၉၇
- မမေ့အပ်သော အပ္ပမာဒတရား(၄)ပါး	၉၇
- ဂါရဝပြုခြင်း(၃)မျိုး	၉၇
- ဂါရဝပြုခြင်းအကျိုး(၅)ပါး	၉၈
- ဂါရဝနှင့်နိဝါတ	၉၈
- မာနစိတ်(၂)ပါး	၉၈
- မာန(၆)ပါး	၉၈

- ရောင့်ရဲခြင်း(၅)ပါး	၉၉
- ကတညနှင့် ကတဝေဒိ	၁၀၀
- မှတ်သားဖွယ်စကား	၁၀၀
- ကျေးဇူးမသိသူ မကပ်ရ	၁၀၀
- တရားနာခြင်းအကျိုး(၅)ပါး	၁၀၁
- မဂ်ဉာဏ်ရစေသောအကြောင်း(၄)ပါး	၁၀၁
- သည်းခံခြင်းအကျိုး(၅)ပါး	၁၀၁
- ဗြဟ္မစရိယ(၁၂)ပါး	၁၀၂
- အသက်ရှည်အနာကင်းခြင်း(၅)ပါး	၁၀၂
- လောကဓံတရား(၈)ပါး	၁၀၂
- ရဟန်းသံဃာ ဖူးမြော်ရခြင်းအကျိုး	၁၀၃

အခန်း (၆)

လူရေးလူမှု၊ ကျင့်အပ်ပြု၊ နည်းစုအဖြာဖြာ	၁၀၅
လူမှုရေးရာ ကျင့်ဝတ်အဖြာဖြာ	၁၀၆
- အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အရပ်ခြောက်မျက်နှာ	၁၀၆
- သားသမီးကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၆
- မိဘကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၆
- တပည့်ကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၇
- ဆရာကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၇

- လင်ကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၇
- မယားကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၇
- မိတ်ဆွေကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၈
- အလုပ်ရှင်ကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၈
- အလုပ်သမားကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၈
- ဒါယကာကျင့်ဝတ်(၅)ပါး	၁၀၈
- ရဟန်းကျင့်ဝတ်(၆)ပါး	၁၀၉
- အဂတိတရား(၄)ပါး	၁၀၉
- ဥစ္စာပျက်ကြောင်း(၆)ပါး	၁၁၀
- အရက်သောက်ခြင်းအပြစ်(၆)ပါး	၁၁၀
- အချိန်မဲ့သွားလာခြင်းအပြစ်(၆)ပါး	၁၁၀
- ပွဲသဘင်သွားလာခြင်းအပြစ်(၆)ပါး	၁၁၁
- လောင်းကစားခြင်းအပြစ်(၆)ပါး	၁၁၁
- အပေါင်းအသင်းမကောင်းခြင်းအပြစ်(၆)ပါး	၁၁၂
- ပျင်းရိခြင်းအပြစ်(၆)ပါး	၁၁၂
- မိတ်ဆွေတုလေးယောက်	၁၁၃
- အယူသာရှိ၊ အပေးမရှိသော မိတ်တုလေးယောက်အင်္ဂါ(၄)ပါး	၁၁၃
- နှုတ်သာဆို၊ လက်မပါသော မိတ်တုလေးယောက်အင်္ဂါ(၄)ပါး	၁၁၃
- ရှေ့တွင်အကောင်းပြော မိတ်တုလေးယောက်အင်္ဂါ(၄)ပါး	၁၁၃

- ယုတ်မာမှု အဖော်ညှိ
မိတ်တူလေးယောက်အင်္ဂါ(၄)ပါး ၁၁၄
- မိတ်ကောင်းမိတ်စစ်လေးယောက် ၁၁၄
- ကျေးဇူးပြု မိတ်စစ်လေးယောက်
အင်္ဂါ(၄)ပါး ၁၁၅
- ချမ်းသာတူ၊ ဆင်းရဲတူ
မိတ်စစ်လေးယောက်အင်္ဂါ(၄)ပါး ၁၁၅
- အကျိုးစီးပွားပြော
မိတ်စစ်လေးယောက်အင်္ဂါ(၄)ပါး ၁၁၅
- ညာညာတာတာစောင့်ရှောက်
မိတ်စစ်လေးယောက်အင်္ဂါ(၄)ပါး ၁၁၆
- ကြီးသူကျင့်ဝတ် (နာယကဂုဏ်)(၆)ပါး ၁၁၆
- နာယက မတင်ထိုက်သူ အနာယက (၆)ဦး ၁၁၇
- ကြွယ်ဝချမ်းသာကြောင်း လောကီသမ္ပဒါ(၄)ပါး ၁၁၇
- သာဓုနရတရား(၄)ပါး ၁၁၈
- ဗြဟ္မစိုရ်တရား(၄)ပါး ၁၁၈
- လောကပါလတရား(၂)ပါး ၁၁၈
- ပြဿနာဖြေရှင်းနည်း(၅)နည်း ၁၁၉
- လမ်းလျှောက်ခြင်းအကျိုး (၅)ပါး ၁၁၉
- အသင်းအဖွဲ့ ပျက်စီးကြောင်းတရား(၆)ပါး ၁၂၀
- လူတန်းစား ကွဲပြားခြင်းအကြောင်းများ ၁၂၀

- ယုတ်မြတ်နှစ်ပါး ကံတရား ၁၂၁
- လောက ပျက်စီးကြောင်းတရား ၁၂၂
- နောင်တ (၁၀)မျိုး ၁၂၂
- မီး (၁၁)ပါး ၁၂၃

အခန်း (၇)

စီးပွားတိုးဖွယ်၊ ပညာကြွယ်

ရန်ပယ်မြတ်ဂါထာ

- ဗုဒ္ဓဂုဏာ မြတ်ဂါထာများ ၁၂၅
- ဂုဏ်တော်ဂါထာရွတ်သူ အင်္ဂါ(၆)ပါး ၁၂၆
- သဗ္ဗမင်္ဂလာဂါထာ ၁၂၇
- စိန္တာမဏိဂါထာ ၁၂၉
- အချုပ်အနှောင်လွတ်ဂါထာ ၁၃၁
- အောင်ဂါထာတော် ၁၃၁
- ဖုဋ္ဌဿဂါထာ ၁၃၂
- လက်နက်ကိုးဖြာအောင်ဂါထာ ၁၃၂
- သက်တော်မြဲဂါထာ ၁၃၂
- ဥပစ္ဆေဒကနှင့် လူမှုဒုက္ခလွတ်ဂါထာ ၁၃၂
- ကျည်မထွက် လက်နက်တုံးဂါထာ ၁၃၃
- လက်နက် ရန်သူကွင်းဂါထာ ၁၃၃
- ကိုယ်ပျောက်ဂါထာ ၁၃၃
- ရှင်သီဝလီဂါထာ ၁၃၃

ပန်းတော်ကပ်

.....ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ သမ္ပန္နံ-အဆင်းအနံနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဣမံပုပ္ဖ-
ဤပန်းကို

ရေတော်ကပ်

.....သုဒ္ဓသီတလပသန္တံ-သန့်ရှင်းအေးမြ ကြည်လင်လှ
သော၊ ဣမံပါနိယ ပရိဘောဇနိယံ-ဤ သောက်တော်ရေ
သုံးတော်ရေကို

ဆီမီးကပ်

-ပဘာဝဏ္ဏေဟိ-အရောင်အဆင်းတို့ဖြင့် ၊ အန္တကာရံ-
အမှိုက်မှောင်ကို၊ ဝိနာသကံ-ပယ်ဖျောက်တတ်သော၊ ဣမံ
ဒီပဇာလံ-ဤဆီမီးလျှံကို-

(နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့မှ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှု
အတွက် သတ်မှတ်ထားသောမူ ဖြစ်ပါသည်။)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများ

စေတီ (၄)မျိုး

အမြတ်တနိုး ကိုးကွယ်ရာဌာနကို “စေတီ” ဟု ခေါ်သည်။

၁။ ဓာတုစေတီ-ဘုရားရှင်၏ ဓာတ်တော်များ ဌာပနာသော
စေတီ၊

၂။ ဓမ္မစေတီ-ပိဋကတ်သုံးပုံ တရားစာပေများ၊

၃။ ဥဒ္ဒိဿစေတီ-ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်း ထုလုပ်ထားသော

၄

ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ရုပ်ပွားတော် (ရုပ်၊ လျောင်း၊ ထိုင်) ပုံတော်များ၊
 ၄။ ပရိဘောဂစေတီ-ဘုရားရှင်၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော
 သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊ ဗောဓိပင် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။
 (ရွှေတိဂုံ၊ ဆူးလေ စသော စေတီများ)။

ဘောဇဉ်နှင့် ခဲဖွယ်

ဘောဇဉ် - ဆန်ဖြင့်လုပ်သောမုန့်၊ ဂျုံ (ပဲ)ဖြင့် လုပ်သော
 မုန့်၊ ထမင်း၊ ငါး၊ အသား ဤငါးမျိုးသည်
 ဘောဇဉ် မည်၏။
 ခဲဖွယ် - ချိုချဉ်၊ ထန်းလျက်၊ သစ်သီး၊ လက်ဖက်သုပ်၊
 ချင်းသုပ် စသည်များသည် ခဲဖွယ်မည်၏။

ဆွမ်းလှူအကျိုး (၅)ပါး

- ၁။ အသက်ရှည်ခြင်း၊
- ၂။ အဆင်းလှခြင်း၊
- ၃။ ခွန်အားကြီးခြင်း၊
- ၄။ ဉာဏ်ပညာကြီးခြင်း၊
- ၅။ ချမ်းသာခြင်း။

ပန်းလှူအကျိုး (၃) ပါး

- ၁။ ရုပ်ရည် ပန်းလိုလှပခြင်း၊
- ၂။ ခန္ဓာ သန့်ရှင်းခြင်း၊

၃။ ခံတွင်း မွေးကြိုင်ခြင်း။

မီးလူအကျိုး (၂)ပါး

၁။ ပကတိမျက်လုံး ကြည်လင်အားကောင်းခြင်း (မံသစက္ခု)။

၂။ အသိဉာဏ်မျက်လုံး အားကောင်းခြင်း (ဉာဏစက္ခု)။

တံမြက်လွဲအကျိုး (၅)ပါး

၁။ မိမိစိတ် ကြည်လင်ခြင်း၊

၂။ သူတစ်ပါးစိတ် ကြည်လင်စေခြင်း၊

၃။ နတ်တို့ လေးစားချစ်ခင်ခြင်း၊

၄။ ကြည်ညိုဖွယ်ဂုဏ်ကို ဆောင်စေခြင်း၊

၅။ နတ်ပြည်ရောက်ခြင်း။

ရေလူအကျိုး (၁၀)ပါး

၁။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း၊

၂။ ကျော်စောထင်ရှားခြင်း၊

၃။ အခြွေအရံ ပေါများခြင်း၊

၄။ လျင်မြန်ဖျတ်လတ်ခြင်း၊

၅။ ရေငတ်ခြင်းမှ ကင်းခြင်း၊

၆။ အသက်ရှည်ခြင်း၊

၇။ ရုပ်ရည်အဆင်း လှပခြင်း၊

၈။ ဥစ္စာပစ္စည်း ကြွယ်ဝခြင်း၊

၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၉။ ဉာဏ်ပညာကြီးခြင်း၊

၁၀။ ခွန်အားကြီးခြင်း။

အခန်း (၈)

အေးမြချမ်းသာ၊ ပို့မေတ္တာ၊

ဘေးရန်ငြိမ်းချမ်းသာ

၁၃၉

- မေတ္တာပို့

၁၄၀

- မေတ္တာဘာဝနာ(၁၁)မျိုး

၁၄၁

- ၅၂၈ မေတ္တာ

၁၄၃

- မေတ္တာအကျိုး (၁၁)ပါး

၁၄၃

- အမျှဝေစာတမ်း

၁၄၄

အခန်း (၉)

သမီးသားတို့ လိမ္မာရာ၊

ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာ ဆုံးမစာ

၁၄၇

- အနန္တငါးပါးအဓိဋ္ဌာန်

၁၄၈

- ပညာရေး

၁၄၈

- နေထိုင်ရေး

၁၅၀

- စားသောက်ရေး

၁၅၁

အခန်း (၁)

ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်းတော်ပန်း နှင့်

လှူဒါန်းပေးကပ် မြတ်ဒါန

ဆွမ်းတော်ကပ်

အရဟတာဒိ နဝဂုဏေဟိ အရဟံ အစရှိသော ကိုးပါးသော
 ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ-ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နာထံ-
 လူနတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ- သက်တော်
 ထင်ရှား သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်မှတ်၍၊
 စေတိယဿ-ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ ပရိဘောဂ
 စေတီတော်မြတ်အား၊ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ သမ္ပန္နံ-အဆင်း၊ အနံ၊
 အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဣမံ ပိဏ္ဏပါတ ခါဒနိယ ဘောဇနိယံ-
 ဤဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ချိုချဉ်ရသာ အဖြာဖြာကို၊ သက္ကစ္စံ-
 ရိုရိသေသေ၊ ဒေမိ-နိဗ္ဗာန်ရည်မှန်း လှူဒါန်းပါ၏ အရှင်ဘုရား၊
 ပူဇေမိ-နိဗ္ဗာန်ကိုမျှော် ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

မေ-တပည့်တော်၏၊ ဣဒံပုညံ-ဤကောင်းမှုသည်၊
 အာသဝက္ခယာဝဟံ-အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာ
 ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို
 ဧကန်ရောက်အောင် ရွက်ဆောင်နိုင်သည် ၊ ဟောတု ဖြစ်ပါစေ
 သတည်း။

ခန်း (၂)

ဗုဒ္ဓဝန္တနု မြတ်သီလ

ခံယူတည်ဆောက်လှ

၈ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဘုရားရှိခိုး

အနန္တ ငါးပါး ပူဇော်ကန်တော့ရန်

- ၁။ ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား၊
- ၂။ ဓမ္မံ-တရားတော်မြတ်ကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား၊
- ၃။ သံဃံ-သံဃာတော်မြတ်ကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏ အရှင်
ဘုရား။
- ၄။ မာတာပိတုနံ-အမိအဖတို့ကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏
အရှင်ဘုရား။
- ၅။ အာစရိယာနံ-ဆရာသမားတို့အား၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏
အရှင်ဘုရား။

အနန္တ ငါးပါး ဘုရားရှိခိုး

- ၁။ ဗုဒ္ဓဂုဏော-အနန္တောဟု၊ ကျော်စောထင်ရှား၊ သုံးပါး
ရပ်သူ၊ နတ်လူဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၊ ခေမာသာခေါင်၊ နိဗ္ဗာန်
သောင်သို့၊ ရွှေဖောင်မဂ္ဂင်၊ သင်္ဘောယာဉ်ဖြင့်၊ ကယ်တင်
ဆောင်ယူ၊ ပို့တော်မူသည်၊ နတ်လူတို့ထိပ်ပန်း၊ ရဟန်းတို့ဆရာ၊

၁။ ဂိဇ္ဈေယျာဟု၊ အနန္တဂုဏ်အင်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓေဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏။

၂။ ဓမ္မဂုဏော-အနန္တောဟု၊ တည်သောကမ္ဘာ၊ သတ္တဝါလူနတ်၊ အထပ်ထပ်ကို၊ လေးမြတ်ကြင်နာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ တဏှာသံယော၊ ကိလေတောမှ၊ ဆေးကြောသုတ်သင်၊ မြူမတင်အောင်၊ ရှောင်ကြဉ်ပေတတ်၊ တရားမြတ်ကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓေဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏။

၃။ သံဃဂုဏော-အနန္တောဟု၊ လောဘ ဒေါသ မောဟကင်းကွာ၊ တဏှာကာမ၊ ကိလေသနှင့်၊ ရာဂအမိုက်၊ နှစ်ခြိုက်မပျော်၊ မမွေ့လျော်ဘဲ၊ ရှင်တော်ဟောကြား၊ မြတ်တရားကို၊ မှတ်သားကြည်ညို၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ကြောင်းမှန်သည်၊ မြတ်မွန်ထေရ်ကျော်၊ သံဃာတော်တို့၊ ဂုဏ်တော်ကြီးစွ၊ အနန္တကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓေဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏။

၄။ မာတာပိတုဂုဏော-အနန္တောဟု၊ အပြောကျယ်စွာ၊ သံသရာဝယ်၊ မာတာပိတ၊ မိနှင့်ဖကို၊ ရေကြည်ကာလ၊ တည်ဦးစက၊ ချိုချည်ပူစပ်၊ ရှင်းရှင်းပြတ်အောင်၊ မပြတ်ယုယ၊ မိဘတို့မှာ၊ စိုးရိမ်စွာဖြင့်၊ အစာဆိမ့်အေး၊ နို့ချိုပေး၍၊ မွေးသည့်မိခင်၊ ကျွေးဖရှင်ကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓေဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏။

၅။ အာစရိယဂုဏော-အနန္တောဟု၊ မိန့်ဟောအရ၊ ကောက်ယူပြသော်၊ နယနည်းနာ၊ အဖြာဖြာကို၊ လိမ္မာစေကြောင်း၊ မေတ္တာလောင်၍၊ မကောင်းကိုကြဉ်၊ ကောင်းရာယှဉ်လျက်၊

၁၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

နှုတ်မြွက်သံချို၊ ဆုံးမဆိုသား၊ အထိုများစွာ၊ သံသရာဝယ်၊
သုံးသွယ်သောကပ်၊ လေးရပ်အပါယ်၊ ရှစ်သွယ်ရပ်ပြစ်၊
ဆိုးညစ်ယုတ်မာ၊ အဖြာဖြာကို၊ ခေမာဘုမ္မိ၊ ဘေးမရှိအောင်၊
နိဗ္ဗာန်သောင်သို့၊ ရောက်အောင်ပြညွှန်၊ သွန်သင်ပေတတ်၊
ဆရာမြတ်ကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓေဝန္ဓာမိ-ရှိခိုးပါ၏။

၁။ ဘုရားရှိခိုးကန်တော့ရန်

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
မနောကံ၊ သဗ္ဗဒေါသ၊ ခပ်သိမ်းသောအပြစ်တို့ကို၊ ပျောက်ပါ
စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ တစ်ကြိမ်၊
နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်မြောက်အောင်၊ ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊
သံဃာရတနာ၊ ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့ကို၊ အရိုအသေ၊ အလေး
အမြတ်၊ လက်အုပ်မိုး၍၊ ရှိခိုးပူဇော်၊ ဖူးမြော်မာန်လျှော၊ ကန်တော့
ပါ၏၊ အရှင်ဘုရား။

၂။ ဆုတောင်းရန်

ကန်တော့ရသော အကျိုးအားကြောင့်၊ အပါယ်လေးပါး၊
ကပ်သုံးပါး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုးငါးပါး၊ ဝိပတ္တိတရား
လေးပါး၊ ဗျဿနတရား ငါးပါးတို့မှ၊ အခါခပ်သိမ်း၊ ကင်းလွတ်
ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို
ရလိုပါ၏၊ အရှင်ဘုရား။

(နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယက၊ က သတ်မှတ်မှု ဖြစ်ပါသည်။)

၃။ သရဏဂုံ သီလတောင်းရန်

အဟံဘန္တေ၊ တိသရဏေနသဟ၊ ပဉ္စသီလံ၊ ဓမ္မယာစာမိ၊
အနုဂ္ဂဟံကတွာ၊ သီလံဒေထ ၊ မေ ဘန္တေ။

ဒုတိယမ္ပိ၊ အဟံ ဘန္တေ

တတိယမ္ပိ၊ အဟံ ဘန္တေ

မြန်မာပြန်-အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်
ငါးပါးသီလကို တောင်းပါ၏။ တပည့်တော်အား
ဥညာသနားသောအားဖြင့် ငါးပါးသီလ ပေးတော်
မူပါဘုရား။

ယ မဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေထ-ငါ ဆိုသလို
လိုက်ဆိုကြပါ။

အာမဘန္တေ-မှန်လှပါဘုရား။

၄။ ဘုရားရှိခိုးရန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ

(သုံးခေါက်ဆို)

မြန်မာပြန်-ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊
ပူဇော်အတူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ မဖောက်မပြန်
သဗ္ဗညုဉာဏ်ကို သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို
ရှိခိုးပါ၏။

၁၂ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

၅။ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ရန်

၁။ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ

၂။ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ

၃။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ

ဒုတိယမ္ပိ၊ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ၊ သံဃံ၊

တတိယမ္ပိ၊ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ၊ သံဃံ၊

မြန်မာပြန်-ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။

တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။

သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း--

သုံးကြိမ်မြောက်လည်း--

တိသရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ-သရဏဂုံ ဆောက်တည်မှု

ပြည့်စုံပါပြီ။

အာမဘန္တေ - မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။

၆။ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ရန်

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊

၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊

၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ

သမာဒိယာမိ၊

(ရဟန်း) တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ သာဓုကံကတွာ ဓမ္မ
 အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ-သရဏဂုံးသုံးပါးနှင့်
 ငါးပါးသီလကို ကောင်းစွာ မမေ့မလျော့ စောင့်ထိန်း
 ပြည့်စုံပါစေ။

(လူ) အာမဘန္တေ-မှန်လှပါဘုရား။

မြန်မာပြန်-

- ၁။ သူ့အသက်လည်း၊ မသတ်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၂။ သူ့ဥစ္စာလည်း၊ မခိုးဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၃။ ကာမဂုဏ်လည်း၊ မမှားဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၄။ လိမ်ညာ၍လည်း၊ မပြောဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၅။ သေအရက်လည်း၊ မသောက်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်
 မည်။

သိမှတ်ဖွယ်များ

ဩကာသ-ရှိခိုးပါရစေ၊ ကန်တော့ပါရစေဟု အခွင့်တောင်း
 ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌ ကြည်ညိုလေးစားမှု လေးနက်
 စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထင်ရှားပျံ့နှံ့စေလိုသော
 ကြောင့်လည်းကောင်း ဩကာသကို သုံးကြိမ်ရွတ်ဆိုပါသည်။

၁၄

ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

ကံသုံးပါး

- ၁။ ကာယကံ - ကိုယ်ဖြင့်ပြုသောအမှု၊
- ၂။ ဝစီကံ - နှုတ်ဖြင့်ပြုသောအမှု၊
- ၃။ မနောကံ - စိတ်ဖြင့်ပြုသောအမှု၊

ကာယကံ(၃)ပါး

- ၁။ ပါဏာတိပါတ-သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊
- ၂။ အဒိန္နာဒါန-သူ့ဥစ္စာခိုးယူခြင်း၊
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ-သူ့သားမယား အိမ်ရာပြစ်မှားခြင်း။

ဝစီကံ (၄)ပါး

- ၁။ မုသာဝါဒ-မဟုတ်မမှန်စကားပြောခြင်း၊
- ၂။ ပိသုဏဝါစာ-ချောပစ်ကုန်းတိုက်သောစကားပြောခြင်း၊
- ၃။ ဖရသဝါစာ-ကြမ်းတမ်းသောစကားပြောခြင်း၊
(အယုတ်တမာ ဆဲရေးခြင်း)၊
- ၄။ သမ္ပပ္ပလာပ- သိမ်ဖျင်းသောစကားပြောခြင်း၊
(အနှစ်မဲ့စကား ပြောကြားခြင်း)။

မုသာဝါဒ အပြစ် (၄)ပါး

- ၁။ ငရဲသို့ လားစေတတ်၏။
- ၂။ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ ဖြစ်စေတတ်၏။
- ၃။ ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်စေတတ်၏။

၄။ မဟုတ်မတရား အစွပ်စွဲခံရတတ်၏။

ပိသုဏဝါစာ၏ အပြစ် (၄)ပါး

၁။ ငရဲသို့ လားစေတတ်၏။

၂။ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ ဖြစ်စေတတ်၏။

၃။ ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်စေတတ်၏။

၄။ မိတ်ဆွေများနှင့် ကွဲပြားစေတတ်၏။

ဖရသဝါစာ အပြစ် (၄)ပါး

၁။ ငရဲသို့ လားစေတတ်၏။

၂။ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ ဖြစ်စေတတ်၏။

၃။ ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်စေတတ်၏။

၄။ မနှစ်သက်ဖွယ်သော အသံကို ဖြစ်စေတတ်၏။

သမ္မပ္ပလာပ၏အပြစ် (၄)ပါး

၁။ ငရဲသို့ လားစေတတ်၏။

၂။ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ ဖြစ်စေတတ်၏။

၃။ ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်စေတတ်၏။

၄။ မယူအပ်သောစကားကို ဖြစ်စေတတ်၏။

၁၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

မနောက် (၃)ပါး

- ၁။ အဘိဇ္ဈာ-သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို မတရားကြံစည်ခြင်း၊
- ၂။ ဗျာပါဒ-သူတစ်ပါး ပျက်စီးအောင် ဖျက်ဆီးခြင်း၊
- ၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-အယူမှားခြင်း။

ရတနာ

ရတနာ	-	နှစ်သက်အပ်၊ မြတ်နိုးအပ်သောကြောင့်
ရတနာ၊
ဘုရား	-	တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင်သိသူ၊
တရား	-	အပါယ်ဆင်းရဲမကျအောင်၊ သံသရာ
ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်အောင် ဆွဲဆောင်
တတ်သောအရာ၊
သံဃာ	-	အယူသီလ တူမျှခြင်းဖြင့် ပေါင်းစုဖွဲ့စည်း
ထားသောအစု၊
အရိုအသေ	-	ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် သုံးပါးဖြင့် ညွတ်တွား
ရှိသေခြင်း၊
အလေးအမြတ်	-	သဒ္ဓါစိတ်ဖြင့် လေးစားမြတ်နိုးခြင်း။

ရှိခိုးခြင်း

- ၁။ ကိုယ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊
- ၂။ နှုတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊
- ၃။ စိတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း။

ကိုယ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း-ရတနာသုံးပါး မိဘဆရာသမားတို့၏
ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အာရုံပြု၍ ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် ရှိခိုးခြင်းကို
ဆိုသည်။

ထိခြင်းငါးပါး ရှိခိုး

“နဖူး၊ ခြေ၊ လက်၊ မြေထက်ထိငြား ဤငါးပါး၊
ညွတ်တွားဝန္တနာ” ဆိုသည့်အတိုင်း-

၁။ ခြေနှင့်ကြမ်းပြင် ထိခြင်း၊

၂။ လက်နှင့်ကြမ်းပြင် ထိခြင်း၊

၃။ နဖူးနှင့်ကြမ်းပြင် ထိခြင်း၊

၄။ တံတောင်နှစ်ဖက်နှင့်ကြမ်းပြင် ထိခြင်း၊

၅။ ခူးနှစ်ဖက်နှင့်ကြမ်းပြင် ထိခြင်း။

နှုတ်ဖြင့်ရှိခိုးခြင်း ဆိုသည်မှာ-ရတနာသုံးပါးဂုဏ်ပုဒ်များကို
နှုတ်ဖြင့် ထုတ်ဖော်၍ ရွတ်ဆိုခြင်းကို ဆိုသည်။

စိတ်ဖြင့်ရှိခိုးခြင်း ဆိုသည်မှာ-ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး
များကို စိတ်ထဲ၌ အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းကို ဆိုသည်။

ပူဇော်ခြင်း

၁။ ပစ္စည်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊

၂။ တရားဖြင့် ပူဇော်ခြင်း။

ပစ္စည်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဆိုသည်မှာ-ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ဆီမီး စသည်

၁၈ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကို ဆိုသည်။

တရားဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဆိုသည်မှာ-ဘုရားဟော တရားတော်
များဖြင့် ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ် ပူဇော်ခြင်းကို ဆိုသည်။

ဖူးမြော်ခြင်း

၁။ ပကတိမျက်စိဖြင့် ဖူးမြော်ခြင်း။

၂။ အသိဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ဖူးမြော်ခြင်း။

ပကတိမျက်စိဖြင့် ဖူးမြော်ခြင်း ဆိုသည်မှာ-ပကတိမျက်စိဖြင့်
မြင်ရသည့်အတိုင်း ရိသေဇ္ဇာ ရှိခိုးခြင်းကို ဆိုသည်။

အသိဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ဖူးမြော်ခြင်း ဆိုသည်မှာ-ရတနာသုံးပါး
တို့၏ ဂုဏ်ကို အာရုံပြုခြင်းကို ဆိုသည်။

မာန်လျှော့-ရတနာသုံးပါးကို မြင့်မြတ်သော အရာ၌ထား၍
မိမိသန္တာန်၌ရှိသော ငါ တည်းဟူသော မာန်မာနတရားတို့ကို
လျှော့ချဖယ်ရှားထားခြင်းကို ဆိုသည်။

ကန်တော့ခြင်း (၂)မျိုး

၁။ ကုသိုလ်ရလို၍ ကန်တော့ခြင်း၊

၂။ အပြစ်ရှိ၍ အပြစ်မှ ပျောက်စေရန်၊ ခွင့်လွှတ်စေရန်
ကန်တော့ခြင်း၊

အပြစ်ရှိ၍ ကန်တော့ရာဝယ် မပြစ်မှားထိုက်သော ခင်ပွန်း
ကြီး (၁၀)ပါးကို ပြစ်မှားမိ၍ ကန်တော့ရခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ခင်ပွန်းကြီး (၁၀)ပါး

၁။ ဘုရား

၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ

၃။ ရဟန္တာ

၄။ လက်ဝဲရံ၊ လက်ျာရံ အဂ္ဂသာဝကနှစ်ပါး

၅။ အမိ

၆။ အဖ

၇။ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သူ (ဂုဏ်ကြီးသူ၊ အမျိုးမြတ်သူ၊ ပညာကြီးသူ၊ သီလရှိသူ)

၈။ ဆုံးမသွန်သင်သူ

၉။ ပေးကမ်းဖူးသူ

၁၀။ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်

ဤပုဂ္ဂိုလ် (၁၀)ပါးကို ကံသုံးပါးဖြင့် ပြစ်မှားမိခဲ့သော်
ဒဏ် (၁၀)ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် ခံရတတ်ပါသည်။

ဒဏ် (၁၀)ပါး

၁။ ဥစ္စာပျက်စီးခြင်း၊

၂။ ဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်း၊

၃။ ကိုယ်ခန္ဓာ ပျက်စီးခြင်း၊

၄။ ရူးသွပ်ခြင်း၊

၅။ နှုတ်စွဲခြင်း၊

၆။ အစွပ်စွဲခံရခြင်း၊

၇။ မီးလောင်ခံရခြင်း၊

၈။ ဖျားနာခြင်း၊

၉။ ဒဏ်ထားခံရခြင်း၊

၁၀။ တရားရှုံးခြင်း။

အပါယ် (၄) ပါး

ချမ်းသာကင်း၍ ကုသိုလ်ပြုခွင့် မရသော အရပ်ကို အပါယ်ဟု ခေါ်သည်။

၁။ ငရဲ-ချမ်းသာခြင်း စေးကွာ၍ ဆင်းရဲအတိပြီးသော ဘုံဌာန၊

၂။ တိရစ္ဆာန်-မဂ်ဖိုလ်မကပ်၊ ထောင့်ဖြတ်ဖိလာ သွားတတ်သော သတ္တဝါ၊

၃။ ပြိတ္တာ-ချမ်းသာအပေါင်းမှ ကင်းဝေးသော သတ္တဝါ၊

၄။ အသူရကာယ်-နတ်များကဲ့သို့ မရဲရင့်၊ မတောက်ပသော သတ္တဝါ။

ငရဲကြီး (၈) ထပ်

၁။ သိဉ္ဇိုးငရဲ-အဖန်တလဲလဲ အသက်ရှင်ခံရသော ငရဲ။

- တရားစောင့် ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့ကို ပြစ်မှားသူတို့ ကျခံရသည်။

- ငရဲအသက် အနှစ် (၅၀၀) ရှိသည်။

၂။ ကာလသုတ်ငရဲ-ငရဲသားကိုယ်ပေါ်တွင် မျဉ်းနက်ဆွဲသားပြီး ပဲခွပ်၊ ဓား စသည်တို့ဖြင့် ခုတ်ဆွဲခံရသော ငရဲ

ဖြစ်သည်။

- ရဟန္တာ စသော သူတော်စင်တို့ကို မရိုမသေ တုတ်၊ ဓား၊ လှံ စသည်တို့ဖြင့် ညှဉ်းဆဲသောသူတို့ ခံရသည်။ သက်တမ်း (၁၀၀၀) ရှိသည်။

၃။ သံဃာတငရဲ-မီးစွဲတောက်နေသော သံတောင်ကြီးတို့ဖြင့် အမြဲအကြိတ်ခံနေရသော ငရဲ။

- သူ့အသက်သတ်ခြင်း စသော မကောင်းမှုပြုသူတို့ ခံစားရသည်။ သက်တမ်း (၂၀၀၀) ရှိသည်။

၄။ ရောရုဝငရဲ-ကြီးကျယ်သော အသံတို့ဖြင့် အမြဲမပြတ် ငိုကြွေးနေရသော ငရဲ။

- မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို အလိုအလျောက် စိတ်နှောက်ကိုယ်ပါ ပြုသူတို့ ခံရသည်။ သက်တမ်း (၄၀၀၀) ရှိသည်။

၅။ မဟာရောရုဝငရဲ- ရောရုဝငရဲထက် ကြီးလေး ပြင်းထန်စွာ ခံရသောငရဲ။

- သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊ သံဃာတို့ကို ပြစ်မှားခြင်းစသော မကောင်းမှု ပြုသူတို့ ခံရသော ငရဲဖြစ်သည်။ သက်တမ်း (၈၀၀၀) ရှိသည်။

၆။ တာပနငရဲ- အမြဲပူလောင်စွာ ခံစားနေရသော ငရဲ။

- လင်ယောက်ျားကို မရိုမသေ၊ မလေးမစားပြုသော မိန်းမတို့ ခံစားရသော ငရဲဖြစ်သည်။ သက်တမ်း

၂၂ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

(၁၆၀၀၀) ရှိသည်။

၇။ မဟာတာပနငရဲ-တာပနငရဲထက် ဆင်းရဲဒုက္ခပိုမို
ခံစားရသောငရဲ။

- အဂတိတရား လိုက်စားသူနှင့် လင်ယောက်ျားကို
နိုင်လိုမင်းထက် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ ပြုသော
မိန်းမတို့ ခံစားရသည်။
- သက်တမ်း အန္တရကပ် တစ်ဝက်ရှိသည်။

၈။ အဝိစိငရဲ-ငရဲမီးလျှံ မပြတ်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ မပြတ်
အကြားအလပ် မရှိ ခံစားရသော ငရဲ။

- ပဉ္စာနန္တရိယကံ ကျူးလွန်သူတို့ ကျရောက် ခံရ
သည်။
- သက်တမ်း အန္တရကပ် တစ်ကပ်ရှိသည်။

ငရဲကြီးတစ်ထပ် တစ်ထပ်လျှင် ငရဲငယ် လေးခု
ခြံရံလျက်ရှိသည်။ ယင်းကို ဥဿဒ ငရဲငယ်ဟု ခေါ်သည်။

ငရဲငယ် (၄) ခု

၁။ ဘင်ပုင်ငရဲ

၂။ ပြာပူငရဲ

၃။ လက်ပံတောငရဲ

၄။ သန်လျက်ငရဲ

ယင်းသည် အရပ်လေးမျက်နှာတွင်ရှိ၍ ၄-နှင့် မြောက်က
ငရဲတစ်ထပ်လျှင် ငရဲငယ် (၁၆) ခုရှိသည်။ ယင်းငရဲငယ် (၁၆)

ခုကို ငရဲကြီး (၈) ထပ်နှင့်မြှောက်ပါက ငရဲငယ်ပေါင်း (၁၂၀) ရှိသည်။

စိတ် (၃)ပါးနှင့် ကျရောက်ရာဘုံ

၁။ လောဘစိတ်နှင့် သေခွဲလျှင် ပြိတ္တာဘုံ ရောက်သည်။

၂။ ဒေါသစိတ်နှင့် သေခွဲလျှင် ငရဲဘုံ ရောက်သည်။

၃။ မောဟစိတ်နှင့် သေခွဲလျှင် တိရစ္ဆာန်ဘုံ ရောက်သည်။

ကပ် (၃) ပါး

ပျက်စီးခြင်းကို ကပ် ဟု ခေါ်သည်။

၁။ ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓ ရကပ်-အစာငတ်မွတ်ဘေးကြောင့် ပျက်စီးရခြင်း၊

၂။ သတ္တန္တ ရကပ်-လက်နက်ဘေးကြောင့် ပျက်စီးရခြင်း၊

၃။ ရောဂန္တ ရကပ်-ရောဂါဘေးကြောင့် ပျက်စီးရခြင်း။

ကပ်ဆိုက်ရောက်ပုံ

လောဘကြီးက-ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓ ရကပ် ဆိုက်သည်။

ဒေါသကြီးက-သတ္တန္တ ရကပ် ဆိုက်သည်။

မောဟကြီးက-ရောဂန္တ ရကပ် ဆိုက်သည်။

ရပ်ပြစ် (၈) ပါး

၁။ ငရဲ

၂။ တိရစ္ဆာန်

၂၄ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၃။ ပြိတ္တာ

၄။ အသညသတ်နှင့် အရူပဗြဟ္မာဘုံ

၅။ ပစ္စန္တရာဇ်အရပ်

၆။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ

၇။ ဉာဏ်ပညာ မရှိသူ

၈။ ဘုရားမပွင့်ချိန် လူဖြစ်ရခြင်း

မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်သော အရပ်ဖြစ်၍ ရပ်ပြစ် (၈)ပါး ဟု
ခေါ်သည်။

ရန်သူမျိုး (၅) ပါး

၁။ ရေ

၂။ မီး

၃။ မင်း

၄။ ခိုးသူ

၅။ အမွေခံ သားသမီးဆိုး

ဝိပတ္တိတရား (၄)ပါး

ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းခြင်းကို ဝိပတ္တိဟု ခေါ်ပါသည်။

၁။ ဂတိဝိပတ္တိ - အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်ရခြင်း၊

၂။ ဥပဓိဝိပတ္တိ - ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါ ချို့တဲ့ခြင်း၊

၃။ ကာလဝိပတ္တိ - တရားမစောင့်သူတို့ လက်ထက်၌
ဖြစ်ရခြင်း

၄။ ပယောဂဝိပတ္တိ - အကုသိုလ်တရားကိုသာ အားထုတ်၍
နေခြင်း။

ဗျဿနတရား (၅)ပါး

ပျက်စီးခြင်းကို ဗျဿန ဟုခေါ်ပါသည်။

- ၁။ ဉာတိဗျဿန - ဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်း၊
- ၂။ ဘောဂဗျဿန - စည်းစိမ်ပျက်စီးခြင်း၊
- ၃။ ရောဂဗျဿန - ရောဂါနှိပ်စက်ပျက်စီးခြင်း၊
- ၄။ ဒိဋ္ဌိဗျဿန - အယူလွဲမှား၍ ပျက်စီးခြင်း၊
- ၅။ သီလဗျဿန - အကျင့်သီလ ပျက်စီးခြင်း။

မဂ်တရား

မဂ်တရားဆိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်သော မဂ်ဉာဏ်ကို
ဆိုပါသည်။

မဂ်တရား (၄)ပါး

- ၁။ သောတာပတ္တိမဂ်
- ၂။ သကဒါဂါမိမဂ်
- ၃။ အနာဂါမိမဂ်
- ၄။ အရဟတ္တမဂ်

မဂ်ကိစ္စ (၄)ပါး

- ၁။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိခြင်း-ပရိညာကိစ္စ၊

၂၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

- ၂။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း- ပဟာနကိစ္စ၊
- ၃။ နိရောဓသစ္စာကို ကိုယ်တိုင်ဆိုက်ရောက်ခြင်း-သစ္စိကရဏကိစ္စ၊
- ၄။ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများအားထုတ်ခြင်း-ဘာဝနာကိစ္စ။

မဂ်ပယ်သောတရားများ

- ၁။ သောတာပတ္တိမဂ်-ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်သည်။
- ၂။ သကဒါဂါမိမဂ်-ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတရားတို့ကို ခေါင်းပါးရုံ ပယ်သတ်သည်။
- ၃။ အနာဂါမိမဂ်-ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတရားတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်သည်။
- ၄။ အရဟတ္တမဂ်-အလုံးစုံသောကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်သည်။

ဖိုလ်တရား

ဖိုလ်တရားဆိုသည်မှာ-မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သည်။ ရပြီးသော နိဗ္ဗာန်အရသာကို ခံစားတတ်သော ဉာဏ်ကို ဆိုသည်။

နိဗ္ဗာန်

ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့၏ နောက်တစ်ဖန် အသစ်ထပ်မံ၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ လက်စသတ် ချုပ်ငြိမ်းရာအမှန်ကို နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်သည်။

နိဗ္ဗာန် (၂)မျိုး

၁။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်-ခန္ဓာအကြွင်းရှိပြီး ရရှိပြီးသော ဖိုလ် အရသာကို ခံစားနေသော နိဗ္ဗာန်၊

၂။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်-ခန္ဓာအကြွင်းအကျန် မရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်။

နမောတဿ သုံးကြိမ်ရွတ်ခြင်း

ဘုရားကို ရှိသေလေးစားခြင်း၊ တိက္ခတ္ထံ၊ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ ဟူသော စကားအရ အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းခြင်း အနေဖြင့် “နမောတဿ” သုံးကြိမ်ရွတ်ဆိုရသည်။

နမောတဿ ရှိခိုးသူများ

၁။ မဟိန္ဒမင်းကြီး

၂။ သိကြားမင်း

၃။ ကောသလမင်း

၄။ အာရာမဒဏ္ဍပုဏ္ဏား

၅။ ကရဏပါလိပုဏ္ဏား

၆။ ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏား

၇။ ဓနုဇ္ဈာနိ ပုဏ္ဏေးမ

၈။ ဗြဟ္မာယုပုဏ္ဏား

၂၈ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

သရဏဂုံ

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးသည် ကိုးကွယ်ရာ (သရဏဂုံ) မည်ပါသည်။ ရတနာသုံးပါးကို မှီခိုဆည်းကပ်လိုသော ကုသိုလ်စိတ်သည် သရဏဂုံ မည်ပါသည်။ ထိုကုသိုလ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသူကို သရဏဂုံတည်သူ ဟု ဆိုပါသည်။

သရဏဂုံ (၂)မျိုးအကျိုး

- ၁။ လောကီသရဏဂုံ - သုဂတိဘဝရောက်ခြင်း၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာ ရခြင်းသည် လောကီ သရဏဂုံ အကျိုး မည်ပါသည်။
- ၂။ လောကုတ္တရာသရဏဂုံ- ဖိုလ်လေးပါးကို ရခြင်းသည် လောကုတ္တရာ သရဏဂုံ အကျိုး မည်ပါသည်။

လောကီ သရဏဂုံ အပြား (၄)ပါး

- ၁။ မိမိကိုယ်ကို ရတနာသုံးပါးအား ကောင်းစွာအပ်နှံခြင်း- အတ္တသန္နိယာတန သရဏဂုံ
- ၂။ ရတနာသုံးပါးကို မှီခိုအားထားခြင်း-တပ္ပရာယဏ သရဏဂုံ
- ၃။ ရတနာသုံးပါး၏ တပည့်၊ ခံယူခြင်း-သိဿဘာဂူဂမန သရဏဂုံ
- ၄။ ရတနာသုံးပါးကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးခြင်း-မဏိပါတ သရဏဂုံ

သရဏဂုံ ဆောက်တည်အကျိုး

- ၁။ ဒေသပူဇာ
- ၂။ ပညာလက်ငြား
- ၃။ နတ်များစောင့်ကာ
- ၄။ ဥစ္စာပေါကြွယ်
- ၅။ နှုနယ်လှပ
- ၆။ လူကချစ်ခင်
- ၇။ မိတ်လျှင်မြဲတုံ
- ၈။ ဂုဏ်သတင်းတက်

ဤရှစ်ချက် မပျက်သရဏဂုံ အကျိုးတည်း။

ငါးပါးသီလ ဝေါဟာရများ

- ၁။ ဓမ္မတာသီလ - လူမှန်လျှင် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် ဓမ္မတာတရား၊
- ၂။ ဂရုဓမ္မသီလ - သူတော်ကောင်းတို့ အလေးဂရုထား ကျင့်သုံးရသောသီလ၊
- ၃။ စက္ကဝတ္တိဓမ္မသတ် - စကြဝတေးမင်းတို့ ဓမ္မသတ်သဖွယ် အုပ်ချုပ်ကျင့်သုံးသော သီလ၊
- ၄။ ကုရုဓမ္မသီလ - ကုရုတိုင်းသားတို့ ကျင့်သုံးသော သီလ၊
- ၅။ ဂဟဋ္ဌသီလ - လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြစ်သော သီလ၊

၃၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

- ၆။ ပဉ္စသီလ - အရေအတွက်ငါးပါးရှိသော သီလ၊
- ၇။ နိစ္စသီလ - လူတို့အမြဲမပြတ်သုံးအပ်သော သီလ၊
- ၈။ ဝါရိတ္တသီလ - ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် တားမြစ်အပ်သော သီလ၊
- ၉။ အရိယာကန္တသီလ - အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးအပ်သော သီလ၊
- ၁၀။ ပဒသီလ - ကျင့်သုံးသင့်၊ ကျင့်သုံးအပ်၊ ကျင့်သုံးထိုက်သော သီလ။

ငါးပါးသီလ ရှောင်ကြဉ်အကျိုးများ

၁။ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှုကြောင့် ရရှိသော အကျိုးများ-

* သူ့သက်မသတ်၊ ရလတ်အကျိုး၊ အမျိုးမျိုးကား၊
 အင်္ဂါသုံးရပ်၊ ဖျတ်လတ်လျင်စွာ၊ ကြင်နာသနား၊
 ခြေများညီပေ၊ သိမ်မွေ့သန့်ရှင်း၊ ရဲတင်းခွန်အား၊
 စကားရွံ့ကြောက်၊ ကင်းပျောက်မကွဲ၊ မြဲပရိသတ်၊
 ဆန္ဒတတ်ကင်း၊ လူခပင်းချစ်၊ များလစ်ခြံရံ၊ တစ်ဖန်
 မပျက်၊ များလက်ချက်ဖြင့်၊ သက်မသေရ၊ လှပ
 အဆင်း၊ ကောင်းခြင်းသဏ္ဌာန်၊ နည်းပြန်အနာ၊
 ကင်းကွာသောက၊ ချစ်ကြချင်းချင်း၊ ကွေကွင်းမဲငြား၊
 ရှည်လျားအသက်၊ အကျိုးဆက်သည်၊ သူ့သက်
 မသတ် ရှောင်ကျိုးတည်း။

၂။ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှုကြောင့် ရရှိသောအကျိုးများ-

* မခိုးသူဟာ၊ ရလာအကျိုး၊ အမျိုးမျိုးမှာ၊ ဥစ္စာစပါး၊
များပြားစည်းစိမ်၊ ကောတိမ်မပြုန်း၊ မဆုံးနိုင်ပ၊
မဖြစ်ကြသေး၊ စည်းစိမ်လေးလည်း၊ ဖြစ်ရေးတဖြာ၊
ဖြစ်လာစည်းစိမ်၊ တည်ငြိမ်မြဲလှ၊ လိုတရလွယ်၊
ရန်ဝယ်ငါးမျိုး၊ ဘေးဆိုးများဖက်၊ အဆက်ဆံဘိ၊
စည်းစိမ်ရှိတည်၊ အခနည်းများ၊ မတူငြားသည့်၊
များပြားဥစ္စာ၊ ရရှိလာသည်၊ လူစွာလူထက်၊ မြတ်
ထက်မြတ်၏၊ မရှိမသိ၊ မကြားဘိကာ၊ ချမ်းသာစွာ
ပေါက်၊ နေရတစ်သက်၊ အကျိုးဆက်သည်၊ ခိုးဝှက်
မပြု ရှောင်ကျိုးတည်း။

၃။ မမြတ်သော*မေထုန်မှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကြောင့် ရရှိသော
အကျိုးများ-

* မေထုန်ရှောင်လတ်၊ ရအပ်အကျိုး၊ အမျိုးမျိုးမူ၊
ရန်သူကင်းလတ်၊ သူခပ်သိမ်းချစ်၊ ရလစ်ထမင်း၊
မယွင်းအဖျော်၊ အိပ်သော်နေရာ၊ ရလာဝတ်မျိုး၊
အိပ်နိုးချမ်းသာ၊ ပါယ်ရွာလွတ်ကင်း၊ ဖြစ်ခြင်း
ပဏ္ဍာတ်၊ အယုတ်မိန်းမ၊ မထိုက်ကြဘူး၊ ဒေါသ
နည်းပျောက်၊ မျက်မှောက်ကောင်းမှု၊ ထင်ထင်ပြု၏။
ကျမှုပခုံး၊ ကျောက်ကုန်းမရှိ၊ ဣတ္ထိယောက်ျား၊
များအချင်းချင်း၊ မယွင်းချစ်ကြ၊ ပြည့်စွာလူန္ဒြေ၊
တူပေလက္ခဏာ၊ ရွံရှာကင်းပေ၊ ကြောင့်ကြကင်းကွာ၊

ဘယာမတိုး၊ မရိုးမကျ၊ မျက်နှာလှ၍၊ နေရချမ်းသာ၊
တူစွာချစ်လတ်၊ မကွေအပ်သည်၊ မမြတ်မေထုန်
ရှောင်ကျိုးတည်း။

၄။ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
ကြောင့် ရရှိသော အကျိုးများ-

* မပြောမုသား၊ ရငြားအကျိုး၊ အမျိုးမျိုးကား၊
ကြည်ငြားလူနွေ၊ ချိုလေစကား၊ သွားများညီဖြူ၊
မဆူမကြုံ၊ တပုံနိမ့်မြင့်၊ ဖြစ်လင့်ညီစွာ၊ ကိုယ်မှာ
အတွေ့၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့၊ မွေးပျံ့ခံတွင်း၊ ပြောခြင်း
စကား၊ မှတ်သားနာခံ၊ ခြွေရံကျေးကျွန်၊ အလွန်
များလှ၊ ပြောထစကား၊ ယုံကြည်များ၏။ ကြာများ
ပမာ၊ လျှာပါမျက်စိ၊ သိမ်မွေ့ဘိ၏။ သာသည့်နှလုံး၊
ဝမ်းသာဖုံးအုပ်၊ တုန်လှုပ်မရှိ၊ မပြန်ဘိသည်၊ မှတ်ဘိ
မုသားရှောင်ကျိုးတည်း။

၅။ သူ့အိမ်ရာကို လွန်ကျူးခြင်း၌ ထည့်သွင်းသော သေအရက်ကို
သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကြောင့် ရရှိသောအကျိုးများ-

* သေသောက်ကင်းလတ်၊ ရအပ်အကျိုး၊ အမျိုးမျိုး
ကား၊ သုံးပါးကာလ၊ ဟူသမျှ၌၊ ကိစ္စပြုဖွယ်၊
သိလွယ်လျင်မြန်၊ ထင်ပြန်သတိ၊ ခပ်သိမ်းရှိ၏။
ရူးဘိကင်းကွာ၊ ပညာဉာဏ်ရှိ၊ မပျင်းရိဘူး၊ ထိုဘိ
အရည်၊ မဖြစ်သည်သာ၊ တိုင်းရှည်ကိုသိ၊ ဆန္ဒ
တတ်ကင်း၊ တွေ့ဝေခြင်းနှင့်၊ ရန်းရင်းခက်ထန်၊

ငြူစူပြန်ပေါ့၊ မေ့လျော့မဖြစ်၊ စင်စစ်စကား၊
 မဖောက်ပြားတည်း၊ စကားပြန်ဖျင်း၊ ကြမ်းခြင်း
 မချော၊ မပြောမဆို၊ ထိုထိုနေ့ည၊ ပြင်းပြဆန့်ကျင်၊
 ကင်းအင်တထူး၊ ကျေးဇူးသိလှ၊ သီလမြဲမြဲ၊
 သူ့ဝန်မတို၊ စွန့်ကြဲလိုသည်၊ ပင်ကိုယ်ဖြောင့်မတ်၊
 နည်းလတ်အမျက်၊ အရှက်လန့်ကင်း၊ ဖြောင့်စင်း
 အယူ၊ မြတ်သူဖြစ်ဘိ၊ နှိုင်းရှိပညာ၊ တဖြာသိလွယ်၊
 ပညာကြွယ်ဘိ၊ ကျိုးရှိ မရှိ၊ မြင်သိလိမ္မာ၊ ဖြစ်ရရာ
 သည်၊ သူရာအရက် ရှောင်ကျိုးတည်း။

၆။ သေအရက်သောက်ခြင်းကြောင့် ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌
 ရရှိသော အပြစ်ခြောက်ပါး-

- * ၁။ မျက်မှောက်စီးပွားဥစ္စာ ပျက်စီးခြင်း၊
- ၂။ ငြင်းခုံခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားခြင်း၊
- ၃။ အနာရောဂါတို့ ဖြစ်ပွားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း၊
- ၄။ အကျော်အစောမဲ့ဖြစ်ခြင်း၊
- ၅။ အရှက်အကြောက် မရှိခြင်း၊
- ၆။ အတတ်ပညာ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်း။

*ယခုမျက်မှောက်၊ သေသောက်အပြစ်၊ ရလစ်အကျိုး၊
 ထိုခြောက်မျိုးကား၊ စီးပွားပျက်တုံ၊ ငြင်းခုံခိုက်ရန်၊
 ဖြစ်ပြန်ရောဂါ၊ ပွားလာတည်လစ်၊ အကြောင်းဖြစ်၍၊
 မဲ့ဘိကျော်စော၊ ရှက်သောကြောက်ထ၊ မရှိကြဘူး၊
 သိပ္ပပညာ၊ ဆုတ်ယုတ်စွာသည်၊ မှတ်ပါအပြစ်

မျက်မှောက်တည်း။

၇။ သေရည်အရက် သောက်ခြင်းကြောင့် အနာဂတ်ဘဝ၌ ခံစားရသောအပြစ်များ-

*၁။ ငရဲကြီး၊ ငရဲငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌ ဖြစ်ရခြင်း၊

၂။ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ရခြင်း၊

၃။ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရခြင်း၊

၄။ အလုံးစုံတို့အောက် ယုတ်ညံ့ရခြင်း၊

၅။ အယုတ်ဆုံးလူဖြစ်လျှင် ရူးရခြင်း၊

၆။ စကားမပီမသ ဆွံ့အ၊ အရည်ယိုခြင်း၊

၇။ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိခြင်း၊

၈။ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ထိုင်းမှိုင်းတွေဝေရခြင်း စသည်တည်း။

* အနာဂတ်ရောက်၊ သေသောက်အပြစ်၊ ရလစ် အကျိုး၊ အမျိုးမျိုးကား၊ ငရဲကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်မှ၊ ခံရအစစ်၊ တိရစ်ပြိတ္တာ၊ ဖြစ်မှာတစ်ဖန်၊ ယုတ်ပြန် များအောက်၊ လူ့ဘုံ ရောက်လည်း၊ ရူးနောက်ပျံ့လွင့်၊ ဆွံ့အ မပီ၊ အာရည်ယိုဘိ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ တည်နေအစ၊ တွေဝေရသည်၊ မှတ်ကြအပြစ်အနာဂတ်တည်း။

သီလရှိသူ အကျိုးငါးပါး

- ၁။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ တိုးပွားကြီးကျယ်ခြင်း၊
- ၂။ ကောင်းသတင်း ကျော်ကြားခြင်း၊
- ၃။ ပရိသတ်အလယ်၌ မတုန်မလှုပ် ဝင်ရဲခြင်း၊
- ၄။ မတွေ့ဝေဘဲ သေရခြင်း၊
- ၅။ သေသောအခါ နတ်ပြည် ရောက်ရခြင်း။

အခန်း (၃)

ဂုဏ်တော်ကိုးသွယ်

ရှိခိုးဖွယ်

၃၀

ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါးရှိခိုး

ပါဠိရှိခိုး

ဣတိပိသော ဘဂဝါ၊ အရဟံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ
သမ္ပန္နော၊ သုဂတော၊ လောကဝိဒ္ဓ၊ အနတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ၊
သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။

အနက်ရှိခိုးနည်း

၁။ သောဘဂဝါ - ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိ ဣမိ
နာကာရဏေန-ဤသို့၊ နတ်လူတို့၏ ပူဇော်အထူးကို
ခံတော်မူထိုက်သောကြောင့်၊ အရဟံ-အရဟ မည်တော်မူ
ပါ၏။

၂။ သောဘဂဝါ - ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိ ဣမိနာ
ကာရဏေန-ဤသို့၊ အလုံးစုံသော ညေယျခံတရားတို့ကို
ကိုယ်တော်တိုင် မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသော
ကြောင့်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါ၏။

- ၃။ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိ ဣမိနာ
ကာရဏေန-ဤသို့၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏ
တစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇာ //
စရဏ သမ္ပန္နော-ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူပါ၏။
- ၄။ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိဣမိနာကာရ
ဏေန-ဤသို့၊ ကောင်းမြတ်သော စကားကို ဆိုတော်မူခြင်း၊
ကောင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးတည်ကြွေတော်မူခြင်းတို့ကြောင့်၊ //
သုဂတော-သုဂတ မည်တော်မူပါ၏။
- ၅။ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိဣမိနာကာ
ရဏေန-ဤသို့၊ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသ
လောက တည်းဟူသော လောကသုံးပါးကို ကောင်းစွာ
သိတော်မူသောကြောင့်၊ လောကဝိဒ္ဓ-လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်
မူပါ၏။
- ၆။ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိ ဣမိနာ
ကာရဏေန-ဤသို့၊ မယဉ်ကျေးသော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့ကို
ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သောကြောင့်၊ အနုတ္တရော
ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ-အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မည်တော်
မူပါ၏။
- ၇။ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိဣမိ နာကာ
ရဏေန-ဤသို့၊ နှုတ်လူတို့၏ ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်တော်
မူသောကြောင့်၊ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ-သတ္တာဒေဝ
မနုဿာန မည်တော်မူပါ၏။ //

၈။ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိ ဣမိနာ
 ကာရဏေန-ဤသို့၊ သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို ပိုင်းခြား
ထင်ထင် သိမြင်တော်မူသောကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဗုဒ္ဓ
မည်တော်မူပါ၏။

၉။ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိ ဣမိနာ
 ကာရဏေန-ဤသို့၊ ဣဿရိယ၊ ဓမ္မယသ၊ သိရိ၊ ကာမ၊
ပယတ္တလိ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်လိနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော
ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-ဘဂဝါ မည်တော်မူပါ၏။

တရားဂုဏ်တော် ခြောက်ပါး

ပါဠိ

သွက္ခာတော၊ ဘဂဝတာဓမ္မော၊ သန္တိဋ္ဌိကော၊ အကာလိကော၊
 ဧဟိပဿိကော၊ ဩပါနေယျိကော၊ ပစ္စတ္တံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိည။
 ဟိတိ။

အနက်ရှိခိုး

၁။ ဘဂဝတော-ဘုရားရှင်သည်၊ ဓမ္မော-မဂ်လေးတန် ဖိုလ်
 လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်ပရိယတ် ဆယ်ပါးသော တရားတော်
 မြတ်ကို၊ သွက္ခာတော-ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်
 မူသောကြောင့် သွက္ခာတဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါပေ၏။

၂။ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မော-မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်
ကိုးတန်သောတရားသည်၊ သန္တိဋ္ဌိကော - ကျင့်ကြံသူတို့

ကိုယ်တိုင် ကောင်းစွာသိမြင်နိုင်သောကြောင့်၊ သန္နိဋ္ဌိကော-
သန္နိဋ္ဌိကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါပေ၏။

၃။ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မော-အမြတ်တရား
မဂ်လေးပါးသည်၊ အကာလိကော-အခါမလင့် အကျိုးပေး
တတ်သောကြောင့်၊ အကာလိကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါပေ၏။

၄။ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မော-မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်
ကိုးတန်သော တရားသည်၊ ဧဟိပဿိကော-လာပါ၊
ရှုပါ၊ ကျင့်ကြံပါဟု တိုက်တွန်း ခြင်းငှာ ထိုက်သောကြောင့်၊
ဧဟိပဿိကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါပေ၏။

၅။ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မော-တရားတော်သည်၊
ဩပနေယျိကော-အာရုံထင်၍ ဆင်ခြင်ပွားများ စွဲမှတ်
ဆောင်ထားထိုက်သောကြောင့် ဩပနေယျိကဂုဏ်နှင့်
ပြည့်စုံပါပေ၏။

၆။ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မော-တရားတော်မြတ်
သည်၊ ဝိညာဏံ-ပညာရှိ၊ ရှင်လူအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့
သည်၊ ပစ္စတ္တံ-ကိုယ်စီကိုယ်ငှ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်ခံစား
အပ်၍၊ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါပေ၏။

သံဃာဂုဏ်တော်ကိုးပါး

ပါဠိ

သုပ္ပဋ္ဌိပန္နော၊ ဘဂဝတော၊ သာဝကသံဃော၊

ဥပပ္ပဋ္ဌိပန္နော၊ ဘဂဝတော၊ သာဝကသံဃော၊

၄၂ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဉာယပ္ပဋိပန္နော၊ ဘဂဝတော၊ သာဝကသံဃော၊
 သာမိဓိပ္ပဋိပန္နော၊ ဘဂဝတော၊ သာဝကသံဃော၊
 ယဒိတံစတ္တာရိ၊ ပုရိသယုဂါနိ၊ အဋ္ဌပုရိသပုဂ္ဂလာ၊
 ဧသော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
 အာဟုနေယျော၊ ပါဟုနေယျော၊ ဒက္ခိဏေယျော၊
 အဉ္ဇလိကရဏိယျော၊ အနတ္တရံ၊ ပုညက္ခေတ္တံ၊
 လောကဿာတိ။

အနက်ရှိခိုး

ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကသံဃော-တပည့်
 သား သံဃာတော်မြတ်သည်၊ သုပ္ပဋိပန္နော-နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
 ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူတတ်ပါ၏။

ဥဇ္ဇပ္ပဋိပန္နော-အကျင့်မှန်ကို ဖြောင့်မှန်စွာ ကျင့်တတ်ပါ
 ၏။

ဉာယပ္ပဋိပန္နော-နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုရေး အလေးပေး၍
 ကျင့်တတ်ပါ၏။

သာမိဓိပ္ပဋိပန္နော-အကျင့်မြတ်ကို လေးမြတ်ရိသေစွာ
 ကျင့်တတ်ပါ၏။

ယဒိဒံစတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ-မဂ်ဖိုလ်ရဆဲ အကြင် လေးစုံ
 တွဲတို့သည်၊ အဋ္ဌပုရိသပုဂ္ဂလာ-ရှစ်ယောက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-
 ဖြစ်ကြပေကုန်၏။

ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဧသေသော သာဝက
 သံဃော-ဤတပည့်သား သံဃာတော်သည်၊ အာဟုနေယျော-

ေးကူးတက၊ အဝေးမှ ဆောင်ယူ ပူဇော်မှုကို ခံယူတော်မူထိုက်ပါ၏။ ပါဟုနေယျော-ဧည့်သည်ရည်စူး အလှူထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်ပါ၏။ ဒက္ခိဏေယျော-ထွတ်ထွတ်မြတ်မြတ် သတ်မှတ်ရည်စူး အလှူထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်ပါ၏။ အဉ္ဇလီ ကရဏိယျော-လက်အုပ်ချိမိုး ရှိခိုးခြင်းကိုလည်း ခံယူတော် မူထိုက်ပါ၏။ လောကဿ-လူများအပေါင်း၏၊ အနတ္တရံ-အတုမရှိဖြစ်သော၊ ပုညက္ခေတ္တံ-ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးချရာ လယ်ယာမြေကောင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်တော်မူပါ၏။

ဘုရားဂုဏ်တော် ပွားများရကျိုး

- ၁။ ဘုရားရှင်အပေါ် ကိုင်းညွှတ်စိတ် အမြဲရှိလာခြင်း၊
- ၂။ ယုံကြည်မှု လေးနက်လာခြင်း၊
- ၃။ သတိပို၍ ကောင်းလာခြင်း၊
- ၄။ ပညာဉာဏ် ထက်မြက်လာခြင်း၊
- ၅။ ကောင်းမှု တိုးပွားလာခြင်း၊
- ၆။ စိတ်ညစ်မှု ကင်းပြီး နှစ်သက်ကြည်နူးစွာ နေရခြင်း၊
- ၇။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ် ကြုံသော်လည်း မကြောက်မလန့် စိတ်တည်တံ့ခြင်း၊
- ၈။ မတော်တဆ ဆင်းရဲဒုက္ခ တွေ့လျှင် သည်းခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း၊
- ၉။ ဘုရားရှင်နှင့် နေရသကဲ့သို့ စိတ်တွင် ထင်မှတ်နေခြင်း၊
- ၁၀။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ အစွမ်းကြောင့် မိမိကိုယ်သည့် စေတီထိုက်၍ သူတစ်ပါးတို့၏ ပူဇော်ချီးမြှောက်မှုကို

ကောင်းစွာ ခံယူနိုင်ခြင်း၊

၁၁။ မိမိစိတ်သည် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်၌ ကိုင်းညွတ်လာခြင်း၊

၁၂။ မကောင်းမှုများ ပက်ပင်းကြိုလာရသောအခါတွင် မိမိကိုယ်ကို
ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊

၁၃။ သေလျှင် အပါယ်လေးပါးကင်း၍ နတ်ရွာသုဂတိသို့
လားရခြင်း။

ဝိဇ္ဇာသုံးပါး

၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်-ရှေးဘဝ ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့
နိုင်သောဉာဏ်၊

၂။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်-နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်သောဉာဏ်၊

၃။ အာသဝက္ခယဉာဏ်-အာသဝေါတရားတို့ကို ကုန်စင်အောင်
ပြုသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။

ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး

၁။ ဣဒ္ဓိဝိဉာဏ်-တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ဖန်ဆင်းနိုင်သောဉာဏ်၊

၂။ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်-စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါသောဉာဏ်၊

၃။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်-နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်သောဉာဏ်၊

၄။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်-နတ်နားကဲ့သို့ ကြားနိုင်သောဉာဏ်၊

၅။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်-ရှေးဘဝ အစဉ်အဆက်ကို အောက်မေ့
သတိရသောဉာဏ်၊

၆။ ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ်-သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိသောဉာဏ်၊

- ၇။ ဝိပဿနာဉာဏ်-ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရကို လက္ခဏာရေးဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၊
- ၈။ အာသဝက္ခယဉာဏ်-အာသဝေါတရား ကုန်ရာ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်။

စရဏ ဆယ့်ငါးပါး

- ၁။ သီလသံဝရ-သီလကို မြဲစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- ၂။ ဣန္ဒြိယသံဝရ-ဣန္ဒြေငါးပါးကို လုံခြုံစွာ ထိန်းခြင်း၊
- ၃။ ဘောဇနမတ္တညု-စားရာ၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိခြင်း၊
- ၄။ ဇာဂရိယာနုယောဂတ-နိုးကြားသော ဝိရိယရှိခြင်း၊
- ၅။ သဒ္ဓါ-ရတနာသုံးပါး၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံခြင်း၊
- ၆။ သတိ-ကုသိုလ်၌ မမေ့ခြင်း၊
- ၇။ ဟိရိ-မကောင်းမှု၌ ရှက်ခြင်း၊
- ၈။ ဩတ္တပ္ပ-မကောင်းမှု၌ ကြောက်ခြင်း၊
- ၉။ ဗာဟုသစ္စ-အကြားအမြင် များခြင်း၊
- ၁၀။ ဝိရိယ-လုံ့လရှိခြင်း၊
- ၁၁။ ပညာ-ကောင်းစွာ သိမြင်ခြင်း၊
- ၁၂။ ပထမဈာန်-ဝိတက် စသော အင်္ဂါ (၅)ပါးရှိ၊
- ၁၃။ ဒုတိယဈာန်-ဝိစာရ စသော အင်္ဂါ (၄)ပါးရှိ၊
- ၁၄။ တတိယဈာန်-ပီတိ စသော အင်္ဂါ (၃)ပါးရှိ၊
- ၁၅။ စတုတ္ထဈာန်-သုခ စသော အင်္ဂါ (၂)ပါးရှိ။

၄၆

ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

လောကသုံးပါး

- ၁။ သတ္တလောက-လူနတ် စသော သတ္တဝါလောက၊
- ၂။ သင်္ခါရလောက-ပြုပြင်စီရင်တတ်သော လောက၊
- ၃။ ဩကာသလောက-တောတောင်ရေမြေ စသော လောက။

ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး

- ၁။ ဣဿရိယ-အစိုးရခြင်း၊
- ၂။ ဓမ္မ-ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၃။ ယဿ-အခြံအရံ များခြင်း၊
- ၄။ သီရိ-အသရေတော်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၅။ ကာမ-အလိုရှိရာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၆။ ပယတ္တ-အားလုံးလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

အပိုင်း (၄)

သင်္ခေပ ဗုဒ္ဓဝင်

တတ်သိနားလည် သင်

၄၈

ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်း

- ၁။ ဗျာဒိတ်ခံယူသောဘဝ - သုမေဓာ ရှင်ရသေ့ဘဝ၊
- ၂။ ဗျာဒိတ်ခံယူသောနေ့ - ကဆုန်လပြည့်၊
- ၃။ ဗျာဒိတ်ပေးသောဘုရား - ဒီပင်္ကရာဘုရား၊
- ၄။ ပါရမီဖြည့်ဖက် - သုမိတ္တာအမျိုးသမီး၊
- ၅။ ပါရမီဖြည့်ရာကာလ - လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ
တစ်သိန်း (သုမေဓာ မှ
ဝေဿန္တရာ ဘဝအထိ)၊
- ၆။ ဖြည့်ခဲ့သောပါရမီများ - ဒါန စသော ပါရမီ
(၁၀)ပါး၊
- ၇။ ပါရမီဖြည့်ရခြင်း - သတ္တဝါများအကျိုး
ရည်ရွယ်ချက် ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၈။ နောက်ဆုံး စံခဲ့သော - တုသိတာနတ်ပြည်၊
နတ်ပြည်
- ၉။ နတ်သားအမည် - သေတကေတု မည်သော
နတ်သား၊

၁၀။ ဘုရားဖြစ်ရန်

တောင်းပန်သူ

၁၁။ ကြည့်ခြင်းငါးပါး

- နတ်၊ ဗြဟ္မာများ၊

- လူသက်တမ်း (ကာလ)၊

ဘုရားဖြစ်ရန် ဇမ္ဗူဒီပ

ကျွန်း(ဒီပ)၊ ဘုရားဖြစ်ရန်

အရပ် (ဒေသ)၊ ဘုရား

ဖြစ်ရာမျိုးနွယ် (ကုလ)၊

အမိ အသက်အပိုင်းအခြား

(မာတုအာယုပရိစ္ဆေဒ)

၁၂။ မယ်တော်အိပ်မက်

- နတ်မင်းများက

အနောဝတတ်အိုင်

သယ်ပြီး ရေချိုးပေး၊

ကျောက်ဖျာမှာ အိပ်၊

ဆင်ဖြူတော် ဝင်သည်

ဟု မက်၊

၁၃။ သန္ဓေယူသောနေ့

- မဟာသက္ကရာဇ် (၆၇)

ဝါဆိုလပြည့်

ကြာသပတေးနေ့၊

၁၄။ မိဘအမည်

- သုဒ္ဓေါဒနဘုရင်၊ မာယာ

ဒေဝီမိဖုရား၊

၁၅။ နေပြည်တော်

- ကပိလဝတ်ပြည်

(သက္ကတိုင်း)၊

၅၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၁၆။ အမျိုးအနွယ်

၁၇။ ဖွားသောနေ့.

၁၈။ ဖွားရာဌာန

၁၉။ ဖွားစ စကား

၂၀။ မွေးစခြေလှမ်း

၂၁။ ဘုရားဖြစ်မည်ဟု
ဧကန်ဟောသူ

၂၂။ မိထွေးအမည်

၂၃။ မင်းသားအမည်

၂၄။ ဖွားဖက်တော်များ

- သာကီဝင်မင်းမျိုး၊

- မဟာ သက္ကရာဇ် (၆၈)

ကဆုန်လပြည့်

သောကြာနေ့၊

- လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်(ကပိလ

ဝတ်နှင့်ဒေဝဒဟကြားရှိ)

- အဂ္ဂေါဟမသို့

လောကဿ၊

- ဇေဋ္ဌောဟမသို့

လောကဿ၊

- သေဋ္ဌောဟမသို့

လောကဿ၊

- မြောက်အရပ်သို့((၇)လှမ်း၊

- ကောဏ္ဍညပုဏ္ဏား၊

- ဂေါတမိ၊

- သိဒ္ဓတ္ထ၊

- ယသော်ဓရာ၊ အာနန္ဒာ

မင်းသား၊ ဆန္ဒအမတ်၊

ကာဠုဒါယီ အမတ်၊

ကဏ္ဍကမြင်း၊ ဗောဓိပင်၊

ရွှေအိုးကြီး (၄)လုံး၊

၂၅။ မင်းသားငယ်မြင်၍

ငိုသောရသေ့

- ဒေဝီလရသေ့၊

၂၆။ ပြသောအတတ်ပညာ

- လေးအတတ်ပညာ၊

၂၇။ ကြင်ယာတော်

- ယသော်ရော
(ဘဒ္ဒကဉ္စနာ)၊

၂၈။ စံသောနန်းပြာသာဒ်

- နွေရာသီစံ ဘုံငါးဆင့်ရှိ
ရမ္မ၊ ဆောင်းရာသီစံ
ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိ သုရမ္မ၊
မိုးရာသီစံ ဘုံကိုးဆင့်ရှိ
သုဘ၊

၂၉။ ရင်သွေးတော်

- ရာဟုလာ၊

၃၀။ နန်းစံသောနှစ်

- ၁၃-နှစ် (၁၆ နှစ်မှ
၂၉ နှစ်ထိ)

၃၁။ မြင်သောနိမိတ်

- သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊
ရဟန်း၊

၃၂။ တောထွက်သောအသက်

- (၂၉)နှစ်၊

၃၃။ တောထွက်သောနေ့

- မဟာသက္ကရာဇ်(၉၇)၊
ဝါဆိုလပြည့်၊
တနင်္လာနေ့၊

၃၄။ တောထွက်ချိန် ပါသူ

- ကဏ္ဍကမြင်း နှင့်
မြင်းမြီးဆွဲ မောင်ဆန်၊

၃၅။ ဖြတ်ကူးသောမြစ်

- အနော်မာမြစ်၊

၁၂ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

- ၃၆။ ပယ်သောအရာ - ဆံတော်နှင့်အဝတ်
- ၃၇။ ဆံတော်တည်ရာစေတီ - တာဝတိံသာနတ်ပြည်
စူဠာမဏိစေတီ၊
- ၃၈။ အဝတ်တော်စေတီ - ဗြဟ္မာပြည် ဒုဿစေတီ၊
- ၃၉။ သင်္ကန်းပရိက္ခရာလှူသူ - ဃဠိကာရဗြဟ္မာ၊
- ၄၀။ တောထွက်ပြီးစ - အာဠာယရသေ့
ဥဒကရသေ့၊
- ၄၁။ ဒုက္ကရစရိယကျင့်ရာဌာန - ဥရဝေဠတော၊
- ၄၂။ ဒုက္ကရစရိယ - (၆) နှစ်၊
ကျင့်သောနှစ်
- ၄၃။ ဘုရားဖြစ်သောနှစ် - မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊
ကဆုန်လပြည့် ၊
ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊
- ၄၄။ ဘုရားဖြစ်ချိန်အသက် - ၃၅ နှစ်၊
- ၄၅။ ဘုရားဖြစ်ချိန်
လူတို့သက်တမ်း - ၁၀၀ တမ်း၊
- ၄၆။ ဒုက္ကရစရိယကျင့်ချိန်
အလုပ်အကျွေး - ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦး၊
- ၄၇။ ဃနာနိဆွမ်း ကပ်လှူသူ - သုဇာတာ အမျိုးသမီး
(သေနနိဂုံးရွာ)၊
- ၄၈။ ရွှေခွက်မျှောသောမြစ် - နေရဉ္စရာမြစ်၊
- ၄၉။ ရွှေခွက်သိမ်းသူ - ကာလနဂါး၊

၅၀။ ဗောဓိပင်အသွား	- သောတ္တိယ
မြက်လှူသူ	မြက်ရိတ်သမား၊
၅၁။ မြက်မှဖြစ်သောအရာ	- ရွှေပလ္လင်၊
၅၂။ ဘုရားအောင်မြင်သောအရာ	- ဗောဓိပင်နှင့်ရွှေပလ္လင်
၅၃။ ရွှေပလ္လင်လာလှသူ	- ဝသဝတ္ထိနတ်ပြည်နေ
မာရ်နတ်၊
၅၄။ ဘုရားဘက်မှ
သက်သေပြုသူ	- ဝသုန္ဒြေ မြေစောင့်နတ်၊
၅၅။ ဘုရားကို လာ၍
ဖြားယောင်းသူ	- တဏှာ၊ အရတိ၊ ရာဂါ၊
(မာရ်နတ်သမီးများ)
၅၆။ ဘုရားဦးစွာရသော
ဉာဏ်များ	- ပထမယာမိ၌
ပုဗ္ဗေနိဂါသဉာဏ်၊
- ဒုတိယာမိ၌
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊
- ပစ္ဆိမယာမိ၌
အာသဝက္ခယဉာဏ်၊
၅၇။ ဘုရားရှင်၏
ပထမ ဗုဒ္ဓဝစန	- အနေကဇာတိသံသာရ
စသော စိတ်ထဲမှဆင်ခြင်
သောစကား၊
၅၈။ ခုနစ်ရက်၊ ခုနစ်လီ
သတ္တဟများ	- ပလ္လင်္ကံ သတ္တဟ၊ အနိ
မိသ သတ္တဟ၊ ရတန
စင်္ကမ သတ္တဟ၊ အဇ

၅၄ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ပါလ သတ္တာဟ၊ မုစလိန္ဒ
သတ္တာဟ၊ လင်းလွန်းပင်
သတ္တာဟ၊ ရတန ဃရ
သတ္တာဟ၊

၅၉။ မာရ်နတ်သမီးများ

လာဖြားယောင်းသော

သတ္တာဟ

- အပေါလသတ္တာဟ၊

၆၀။ သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်း

ဆင်ခြင်သောသတ္တာဟ

- ရတနဃရသတ္တာဟ၊

၆၁။ တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့ကို

ဆံတော်ပေးသောသတ္တာဟ

- လင်းလွန်းပင်သတ္တာဟ၊

၆၂။ ဘုရားရှင်တရားဟောရန်

တောင်းပန်သူ

- သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ၊

၆၃။ ဘုရားရှင်ဗောဓိပင်အကြွ

လမ်းမှာတွေ့သူတက္ကတွန်း

- ဥပက၊

၆၄။ ဓမ္မစကြာဟောသောနေရာ

- မိဂဒါဝုန်တော၊

၆၅။ ဓမ္မစကြာဟောသောနေ့

- ၁၀၃-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်၊
စနေနေ့၊

၆၆။ ပထမဦးဆုံး

ရဟန္တာဖြစ်သူ

- ရှင်ကောဏ္ဍည၊

၆၇။ ဒွေဝါစိကသရဏဂုံ

တည်သူ

- တပုဿ နှင့် ဘလ္လိက၊

- ၆၈။ တေဝါစိကသရဏဂုံ - ယသသတို့သားမိသားစု၊
တည်သူ
- ၆၉။ လက်ယာရံအဂ္ဂသာဝက - ရှင်သာရိပုတြာ
- ၇၀။ လက်ဝဲရံအဂ္ဂသာဝက - ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်
- ၇၁။ ဘုရားရှင်အဆုံးအမ - ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိဝေဓ၊
- ၇၂။ ကျင့်စဉ်သိက္ခာ - သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊
- ၇၃။ ချမှတ်သောလမ်းစဉ် - မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊
မဇ္ဈိမ၊ ပဋိပဒါလမ်းစဉ်၊
- ၇၄။ တရားဟောခဲ့သောနှစ် - (၄၅)ဝါ၊
- ၇၅။ ဟောခဲ့သော တရားပေါင်း - ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း
(၈၄၀၀၀)၊
- ၇၆။ ဘုရားရှင်လုပ်ကျွေးသူ - ရှင်အာနန္ဒာ၊
- ၇၇။ နောက်ဆုံးဆွမ်းလှူသူ - စုန္ဒ၊
- ၇၈။ နောက်ဆုံးကျွတ်သူ - သုဘဒ္ဒိပရပိုဇ်၊
- ၇၉။ နောက်ဆုံးစကား - ဟန္တဒါနိဘိက္ခဝေ၊
အာမန္တ ယာမိဝေါ
ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ
အပ္ပမာဒေန
သမ္မာဒေထ၊
- ၈၀။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအသက် - သက်တော် (၈၀)၊
- ၈၁။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောနေ့ - မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၈-ခု၊
ကဆုန်လပြည့်၊ အင်္ဂါနေ့၊

၅၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

- ၈၂။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာအရပ် - မလ္လာတိုင်း၊ မလ္လာမင်း
ဥယျာဉ်၊
- ၈၃။ တောဇောဓာတ် - ၁၄၈ ခု၊ ကဆုန်လဆုတ်
လောင်သောနေ့၊ (၁၂)ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊
- ၈၄။ ဓာတ်တော် ဝေသော - ဒေါနပုဏ္ဏား၊
ပုဏ္ဏား
- ၈၅။ ကြွင်းသောဓာတ်တော် - (၈)စိတ်၊
- ၈၆။ မပြိုကွဲသောဓာတ်တော် - စွယ်တော်လေးဆူ၊
ညှပ်ရိုးတော် နှစ်ဆူ၊
နဖူးသင်းကျစ်တစ်ဆူ။

လယ်တီဆရာတော် ရေးသားသော

ဗုဒ္ဓဝင် ဘုရားရှိခိုးလင်္ကာ

- * မ-သိ-ကြ-လတ်၊ တွေး-ဆ-အပ်၊ နေ့မြတ်
ခုနစ်ထွေ၊
သန်-ဖွား-တော-ပွင့်၊ စက်-ဆု-သင့်၊ ရှင်ပင့်
သာကီဆွေ။

သန္ဓေယူသောနေ့ (မ-သန်)

- * သုံးလူ့ရှင်ပင်၊ ကျွန်ထိပ်တင်၊ သောင်းခွင်စကြဝဠာ၊
နတ်ဗြဟ္မာတို့၊ ညီညာစုရုံးစု၊ တောင်းပန်မှုကြောင့်၊ ရတုနဂို၊

ရွန်းရွန်းစိုသည်။ ဝါဆိုလပြည့်၊ ကြွက်မင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့
ကြည်ဖြူ။ သန္ဓေယူသည်။ နတ်လူငြိမ်းဖို့ ကိန်းပါကို။

ဖွားတော်မူသောနေ့ (သိ-ဖွား)

* သန္ဓေယူကာ၊ ဆယ်လကြာသော်၊ မဟာသက္ကရာဇ်၊
ခြောက်ဆယ်ရှစ်ကြိ၊ ကဆုန်လပြည့်၊ သောကြာနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့
စုံစီ၊ လုမ္ဗိနီ၌၊ မဟိလိုက်ဆူ၊ ဖွားတော်မူသည်၊ နတ်လူအောင်မြို့၊
လမ်းပါကို။

တောထွက်သောနေ့ (ကြ-တော)

* ဖွားမြင်မြောက်သော်၊ ဆယ့်ခြောက်နှစ်ရွယ်၊ ပျိုနုနယ်၌၊
သုံးသွယ်ရွှေနန်း၊ သိမ်းမြန်းပြီးလစ်၊ ဆယ့်သုံးနှစ်လျှင်၊ ဘုန်းသစ်
လျှံလူ၊ စံတော်မူ၍၊ ရွယ်မူနုဖြိုး၊ နှစ်ဆယ့်ကိုးဝယ်၊ လေးမျိုးနိမိတ်၊
နတ်ပြဟိတ်ကြောင့်၊ ရွှေစိတ်ငြင်ငြို၊ သံဝေပိုကာ၊ ဝါဆိုလပြည့်၊
ကျားမင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့ရဂုံ၊ တောရပ်လှံသည်၊ စုံမြိုင်
ပင်ရိပ် ခန်းမှာကို။

ဘုရားဖြစ်သောနေ့ (လတ်-ပွင့်)

* တောရပ်မြိုင်ပေါ်၊ ခြောက်နှစ်ပျော်၍၊ ခါတော်တဖုံ၊
ပွင့်ချိန်ကြိုကာ၊ ကဆုန်လပြည့်၊ ဆင်မင်းနေ့ဝယ်၊ မြေပရမေ၊
ပလ္လင်မွေထက်၊ ရွှေညောင်တော်ကြီး၊ ဗိတာန်ထီးနှင့်၊ မငြီးကြည်ဖြူ၊
နေတော်မူလျက်၊ ရန်မြူခပင်း၊ အမိုက်သင်းကို၊ အရှင်းပယ်ဖျောက်၊

၅၈ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

အလင်းပေါက်ကာ၊ ထွန်းတောက်ဘုန်းတော်၊ သောင်းလုံး
ကျော်သည်၊ သုံးဖော်လူတို့ ငြိမ်းပါကီ။

ဓမ္မစကြာဟောသောနေ့ (တော-စက်)

* ဘုရားခြစ်ခါ၊ မိဂဒါသို့၊ စကြာရွှေဘွား၊ ဖြန့်ချိသွား၍၊
ငါးပါးဝဂ္ဂ၊ စုံအညီနှင့်၊ မဟီတသောင်း၊ တိုက်အပေါင်းမှ၊
ခညောင်းကပ်လာ၊ နတ်ဗြဟ္မာအား၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ စနေနေ့
ဝယ်၊ ကြွေကြွေလျှံတက်၊ ဓမ္မစက်ကို၊ မိန့်မြွက်ထွေပြား၊
ဟောဖော်ကြားသည်၊ တရားနတ်စည် ရွမ်းတယ်ကို။

ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောနေ့ (ဆ-ဆု)

* တရားနတ်စည်၊ ဆော်ရွမ်းလည်က၊ သုံးမည်ဘုံသိုက်၊
တစ်သောင်းတိုက်ဝယ်၊ ကျွတ်ထိုက်သသူ၊ နတ်လူဗြဟ္မာ၊
သတ္တဝါကို၊ ခေမာသောင်းသို့၊ ဖောင်ကူးတို့ဖြင့်၊ ဆောင်ပို့ပြီးကာ၊
ဝါလေးဆယ့်ငါး၊ သက်ကားရှစ်ဆယ်၊ စုံပြည့်ကြွယ်က၊
ရာလေးဆယ့်ရှစ်၊ သက္ကရာဇ်ဝယ်၊ နယ်မလ္လာတိုင်း၊ စံနှိုင်းမယုတ်၊
ကုသိန္နာရုံ၊ အင်ကြင်းစုံ၌၊ ကဆုန်လပြည့်၊ အင်္ဂါနေ့ဝယ်၊
ချမ်းမြေ့နိဗ္ဗာန်၊ စံတော်မူသည်၊ ဝှန်းဆူသောင်းလုံး ကျော်တယ်ကို။

တေဇောဓာတ်လောင်သောနေ့ (အင်-သင်)

* နိဗ္ဗာန်စံပြီ၊ ရှုမအိသား၊ သီဂီရွှေလှော်၊ အလောင်းတော်ကို၊
ထိုရော်ကဆုန်၊ လဆုတ်ကြို၍၊ ဂဠုန်နေ့ဝယ်၊ ခိုးငွေမနှော၊

ဓာတ်တေစောလျှင်၊ ရှင်စောဉာဏ်စက်၊ မိဋ္ဌာန်ချက်ဖြင့်၊ လျှံတက်
ကော်ရော်၊ မီးပူဇော်သည်၊ မွေတော်ရှစ်စိတ် ကြွင်းတယ်ကို။

ရှိခိုးဆုတောင်း

* ထိုခုနစ်နေ့၊ သာချမ်းမြေ့ကို၊ ဆွေ၊ ဆွေ၊ ကြည်ဖြူ၊ အာရုံ
ယူလျက်၊ သုံးလူတို့နတ်၊ မြတ်ထက်မြတ်သား၊ အထွတ်ခေါင်ဖြား၊
ကိုယ်တော်ဘုရားကို၊ သုံးပါးမှန်စွာ၊ ဝန္တနာဖြင့်၊ သဒ္ဓါဖြိုးဖြိုး၊
ကျွန်ရှိခိုးသည်၊ ကောင်းကျိုးခပ်သိမ်း၊ ကြွယ်စေသောဝံ။

ဗုဒ္ဓဝင်ဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ

ကမ္ဘာနှင့်ဘုရား

၁။ သာရကမ္ဘာ	- ဘုရားတစ်ဆူ၊
၂။ မဏ္ဍကမ္ဘာ	- ဘုရားနှစ်ဆူ၊
၃။ ဝရကမ္ဘာ	- ဘုရားသုံးဆူ၊
၄။ သာရမဏ္ဍကမ္ဘာ	- ဘုရားလေးဆူ၊
၅။ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ	- ဘုရားငါးဆူ။

ပါရမီဆယ်ပါး

မြင့်မြတ်သောလူတို့ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုကို “ပါရမီ”
ဟု ခေါ်သည်။

၁။ ဒါနပါရမီ	- အလှူပေးခြင်း၊
၂။ သီလပါရမီ	- ကိုယ်ကျင့်သီလ

၆၀ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

- ၃။ နိက္ခမပါရမီ - စောင့်ထိန်းခြင်း၊
- ၄။ ပညာပါရမီ - တောထွက်ခြင်း၊
- ၅။ ဝီရိယပါရမီ - ပညာဖြင့် အများအကျိုး သယ်ပိုးခြင်း၊
- ၆။ ခန္တီပါရမီ - ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း၊
- ၇။ သစ္စာပါရမီ - သည်းခံခြင်း၊
- ၈။ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ - သစ္စာပြုခြင်း၊
- ၉။ မေတ္တာပါရမီ - စိတ်ခိုင်အောင် တည်ဆောက်ခြင်း၊
- ၁၀။ ဥပေက္ခာပါရမီ - မေတ္တာထားခြင်း၊
- ၁၁။ ဥပေက္ခာပါရမီ - လျစ်လျူရှုခြင်း၊

ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်

- ၁။ ပါရမီ - ခန္ဓာကိုယ် ပြင်ပဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ကို စွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၊
- ၂။ ဥပပါရမီ - လက်၊ ခြေ၊ အင်္ဂါစွန့်၍ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ခြင်း၊
- ၃။ ပရမတ္ထပါရမီ - အသက်စွန့်၍ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ခြင်း၊

ယင်းသုံးပါးကို ပါရမီဆယ်ပါးနှင့် မြှောက်ကာ အပြားသုံးဆယ်ရသည်။

ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလများ

- ၁။ ဘုရားလောင်း - လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊
- ၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ - နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊
- ၃။ အဂ္ဂသာဝက - တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊
- ၄။ မဟာသာဝက - ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊
- ၅။ ပကတိသာဝက - ကာလ အပိုင်းအခြား မရှိ။

ဘုရားလောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါး

- ၁။ မနုဿတ္တံ - လူသားစစ်စစ်ဖြစ်ခြင်း၊
- ၂။ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ - ယောက်ျားဖြစ်ခြင်း၊
- ၃။ ဟေတု - တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်း၊
- ၄။ သတ္တာရဒဿနံ - ဘုရားကို ဖူးတွေ့ခြင်း၊
- ၅။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ - ရသေ့ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊
- ၆။ ဂုဏသမ္ပတ္တိ - ဈာန်သမာပတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၇။ အဓိကာရော - ဘုရားဆုကို တောင်းခြင်း၊
- ၈။ ဆန္ဒတာ - ဘုရားဖြစ်လိုသော ကုသိုလ်ဆန္ဒ ရှိခြင်း၊

ဗျာဒိတ်ရပြီး ဘုရားအလောင်းတို့ မဖြစ်ရာဌာန (၁၈)ပါး

- ၁။ ပဋိသန္ဓေကန်း မဖြစ်ခြင်း၊
- ၂။ နားပင်းသူ မဖြစ်ခြင်း၊

၆၂ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

- ၃။ သွားရေ မကျခြင်း၊
- ၄။ ဆွံ့အသု မဖြစ်ခြင်း၊
- ၅။ အရူး မဖြစ်ခြင်း၊
- ၆။ လူရိုင်း မဖြစ်ခြင်း၊
- ၇။ ကျွန်မျိုး မဖြစ်ခြင်း၊
- ၈။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ခြင်း၊
- ၉။ ပဉ္စာနန္တရိယကံ မကျူးလွန်ခြင်း၊
- ၁၀။ အသည်သတ်ဗြဟ္မာ မဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၁။ ငုံးအောက် မငယ်၊ ဆင်ထက်မကြီး တိရစ္ဆာန် မဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၂။ နူနာရောဂါ မဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၃။ စကြဝဠာတစ်ပါး၌ မဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၄။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ မဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၅။ အပါယ်ငရဲ မကျခြင်း၊
- ၁၆။ မာရ်နတ် မဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၇။ ပြိတ္တာမျိုး၌ မဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၈။ လိင်ပြန်ရိုး မရှိခြင်း၊

ကြည့်ခြင်းငါးပါး

- ၁။ ကာလ - ဘုရားဖြစ်ရာအခါကို ကြည့်သည်၊
(လူ့သက်တမ်းတစ်ရာနှင့်တစ်သိန်း
ကြား၌သာ ဘုရားပွင့်သည်၊

တစ်ရာအောက်သည်စရိုက်ကြမ်း၍
တစ်သိန်းခေတ်သည်လက္ခဏာရေး
မထင်၍ ဘုရားမပွင့်)

၂။ ဒိပ

- ဘုရားပွင့်ရာ ကျွန်းကိုကြည့်ခြင်း၊
ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းအနက်
ဇေယျဒိပကျွန်း၌သာ ဘုရားပွင့်သည်။

၃။ ဒေသ

- ဘုရားဖြစ်ရာအရပ်ကို ကြည့်ခြင်း၊
မဇ္ဈိမဒေသ၌သာ ဘုရားပွင့်သည်။

၄။ ကုလ

- ဘုရားဖြစ်ရာအမျိုးကိုကြည့်ခြင်း၊
မင်းနှင့် ပုဏ္ဏားမျိုး၌သာ ဘုရားဖြစ်
သည်။

၅။ မာတုအာယုပရိစ္ဆေဒ

- မိခင်အသက်အပိုင်းအခြားကို
ကြည့်ခြင်း၊

ဘုရားလောင်းဖွားပြီးနောက် ခုနစ်
ရက်အတွင်း မယ်တော်သေရသည်။

စွန့်ခြင်းကြီး ငါးပါး

၁။ ဓနပရိစ္စာဂ

- စည်းစိမ်ဥစ္စာ စွန့်လှူခြင်း၊

၂။ ပုတ္တပရိစ္စာဂ

- သားသမီးကို စွန့်လှူခြင်း၊

၃။ ဘရိယပရိစ္စာဂ

- ဇနီးမယားကို စွန့်လှူခြင်း၊

၄။ အင်္ဂပရိစ္စာဂ

- ကိုယ်လက်အင်္ဂါစွန့်လှူခြင်း၊

၅။ ဒီပိတပရိစ္စာဂ

- အသက်စွန့်လှူခြင်း၊

၆၄ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

စရိယသုံးပါး

- ၁။ လောကတ္ထစရိယ - လောက လူသားများအတွက်
ကျင့်တော်မူခြင်း၊
- ၂။ ဉာတတ္ထစရိယ - ဆွေမျိုးအတွက်ကျင့်တော်မူခြင်း၊
- ၃။ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ - သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်အတွက်
ကျင့်ခြင်း၊

ပရိက္ခရာ(၈)ပါး

- ၁။ ဒုက္ခဋ္ဌိ
- ၂။ ဧကသီ
- ၃။ သင်းပိုင်
- ၄။ ခါးပန်းကြိုး
- ၅။ သပိတ်
- ၆။ သင်တုန်းဓား
- ၇။ ရေစစ်
- ၈။ အပ်

ဘဒ္ဒကမ္ဘာပွင့်သော ဘုရားငါးဆူ

- ၁။ ကကုသန်
- ၂။ ကောဏဂုံ
- ၃။ ကဿပ
- ၄။ ဂေါတမ
- ၅။ အရိမေတ္တေယျ

ဘုရားကိစ္စ (၅)ပါး

ဘုရားရှင် နေ့စဉ်ပြုနေကျ ဝတ်ငါးပါး

- ၁။ ပုရောဟိတကိစ္စ - ဆွမ်းမခံမီ လူတို့ကို တရားဟောခြင်း၊
- ၂။ ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စ - ဆွမ်းစားပြီး နေ့လယ်ပိုင်း

- ရဟန်းရှင်လူ တို့ကို တရားဟောခြင်း၊
- ၃။ ပုရိမယာမကိစ္စ - ညဉ့်ဦးယံတွင် ရဟန်းတို့အား
တရားဟောခြင်း၊ အမေးပုစ္ဆာဖြေခြင်း၊
- ၄။ မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ - သန်းခေါင်ယံတွင် နတ်ဗြဟ္မာတို့အား
တရားဟောခြင်း၊ အမေးပုစ္ဆာဖြေခြင်း၊
- ၅။ ပစ္ဆိမယာမကိစ္စ - ပထမပိုင်း စကြို သွား၊
ဒုတိယပိုင်း ကျိန်းစက်၊
တတိယပိုင်း ကျွတ်ထိုက်သော
သတ္တဝါတို့ကိုကြည့်၊

အောင်ခြင်း (၈)ပါး

- ၁။ ဘုရားဖြစ်သောနေ့- မာရ်နတ်ကို အောင်သည်။
- ၂။ ၅-ဝါ၌- ဝေသာလီ၌ သစ္စကပရိဗိုဇ်ကို အောင်သည်။
- ၃။ ၁၁-ဝါ၌-နန္ဒောပနန္ဒနဂါးနှင့် ဗကဗြဟ္မာကို အောင်သည်။
- ၄။ ၁၄-ဝါ၌- အင်္ဂုလိမာလနှင့် စိစ္ဆမာဏကို အောင်သည်။
- ၅။ ၁၆-ဝါ၌- အာဠဝိ၌ အာဠာဝက ဘီလူးကို အောင်သည်။
- ၆။ ၂၀-ဝါ၌-ရာဇဂြိုဟ်၌ နာဠာဂီရိဆင်ကို အောင်သည်။

ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါး

- ၁။ နီလ - အညို(အပြာ)ရောင်ခြည်တော်၊
- ၂။ ပိတ - အဝါရောင် ရောင်ခြည်တော်၊
- ၃။ လောဟိတ - အနီရောင် ရောင်ခြည်တော်၊

၆၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

- ၄။ သြဒါတ - အဖြူရောင် ရောင်ခြည်တော်၊
- ၅။ မဇ္ဈိဋ္ဌ - မောင်းသော ရောင်ခြည်တော်၊
- ၆။ ပဘဿရ - ပြုံးပြုံးပြက်တစ်လက်လက်ရောင်ခြည်တော်။

ဘုရားရှင်တို့ မစွန့်ရာအရပ် (၄)ပါး

- ၁။ ဗောဓိပလ္လင်၊
- ၂။ ဓမ္မစကြာဟောရာ မိဂဒါဝုန်တော၊
- ၃။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ဆင်းသက်ရာ သင်္ကဿနဂိုရ်
မြို့တံခါး၊
- ၄။ ဇေတဝန်ကျောင်း ဂန္ဓကုဋိတိုက်။

သံဝေဇနိယ (၄)ဌာန

- ၁။ ဖွားမြင်ရာ လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်၊
- ၂။ ဘုရားဖြစ်ရာ ဗောဓိပင်၊
- ၃။ ဓမ္မစကြာဟောရာ မိဂဒါဝုန်၊
- ၄။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာဌာန။

၄၅-ဝါ ဝါဆိုရာဌာနများ

ဝါစဉ်

- ၁။ ဗာရာဏသီ မိဂဒါဝုန်တော
- ၂။ ရာဇဂြိုဟ် ဝေဠုဝန်ကျောင်း
- ၃။ ရာဇဂြိုဟ် ဝေဠုဝန်ကျောင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုလက်စွဲ

- ၄။ ရာဇဂြိုဟ် ဝေဠုဝန်ကျောင်း
- ၅။ ဝေသာလီ
- ၆။ မကုဋတောင်
- ၇။ တာဝတိံသာ
- ၈။ ဘဂ္ဂတိုင်း
- ၉။ ကောသမ္ဘိပြည်
- ၁၀။ ပါလိလေယျကတော
- ၁၁။ နာဠပုဏ္ဏားရွာ
- ၁၂။ ဝေရဇ္ဇာပြည်
- ၁၃။ ဘလိယတောင်
- ၁၄။ သာဝတ္ထိဇေတဝန်ကျောင်း
- ၁၅။ ကပိလဝတ်
- ၁၆။ အာဠဝိပြည်
- ၁၇။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်
- ၁၈။ စာလိယတောင်
- ၁၉။ စာလိယတောင်
- ၂၀။ ရာဇဂြိုဟ်
- ၂၁-၄၄။ ဇေတဝန်ကျောင်း
- ၄၅။ ဝေဠုဝရွာ

အခန်း(၅)

ကြီးပွားချမ်းသာ မြတ်မင်္ဂလာ

လူတိုင်းကျင့်အပ်စွာ

၇၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

မင်္ဂလာပါဠိ နှင့် မင်္ဂလာကဗျာ

- ၁။ အသေဝနာစ ဗာလာနံ-
လူမိုက်ဆိုလျှင် ရှောင်သွေလွှဲလို့ မမှီဝဲနဲ့ ကင်းအောင်နေ။
- ၂။ ပဏှိတာနဉ္စသေဝနာ-
ပညာရှိကို အရှည်တွဲလို့ မှီဝဲဆည်းကပ် နည်းယူစေ။
- ၃။ ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ-
သုံးပါးရတနာ မိဘများနှင့် ဆရာသမားကို ပူဇော်လေ။
- ၄။ ပတိရူပဒေသဝါသောစ-
ကုသိုလ်ပညာဥစ္စာရဖို့ သင့်ရာဒေသ အမြဲနေ။
- ၅။ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ-
ရှေးကတင်ကြို ပြခဲ့ဖူးသည့် ကောင်းမှုအထူး ရှိပါစေ။
- ၆။ အတ္တသမ္မာပဏိဓိစ-
မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင်ထိန်းလို့ မတိမ်းစေနဲ့
ဆောက်တည်လေ။
- ၇။ ဗာဟုဿစ္စန္ဒ-
တတ်ကောင်းတတ်ရာ ဟူသမျှကို ကြားမြင်သုတရှိပါစေ။

၈။ သိပ္ပဉ္စ-

အိုးအိမ်တည်ထောင် ဝမ်းစာရေးနဲ့ အသက်မွေးဖို့
အတတ်သင်လေ။

၉။ ဝိနယောစသုသိက္ခိတော-

လူနှင့်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို ကောင်းစွာသင်ကြား
နားလည်စေ။

၁၀။ သုဘာသိတာစယာဝါစ-

မှန်ကန်ယဉ်ကျေး ချိုသာအေး ဆိုရေးတတ်ပါစေ။

၁၁။ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနံ-

မြင်းမိုရ်ရွှေတောင် မိဘကြွေးကို ကောင်းစွာဆပ်ပေး
ဝတ်ကျေကျေ။

၁၂။ ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော-

ကြွေးသစ်ချကာ သားနှင့်မယား၊ မြောက်စားချီးမြင့်
ဝတ်ကုန်စေ။

၁၃။ အနာကုလာစကမ္မန္တာ-

အလုပ်တာဝန် မလစ်ဟင်းနဲ့ အပြစ်ကင်းအောင်လုပ်ပါလေ။

၁၄။ ဒါနဉ္စ-

သုံးတန်စေတနာ ဖြူစင်လန်းလို့ ပေးကမ်းဝေမျှ လှူနိုင်စေ။

၁၅။ ဓမ္မစရိယာစ-

ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကြံ မမှိုက်မှားနဲ့ သုစရိုက်တရားကို
ကျင့်ပါလေ။

၁၆။ ဉာတကနဉ္စ သင်္ဂဟော-

၇၂ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဆွေမျိုးများကို ပြင်ပမထားနဲ့၊ သင်္ဂဟတရားနဲ့၊
ချီးမြှောက်လေ။

၁၇။ အနုဝဇ္ဇာနိကာဗ္ဗာနိ-
သန့်စင်ပြစ်မျိုး လူထုအကျိုး သယ်ပိုးဆောင်ရွက်စေ။

၁၈။ အာရတိပါပါ-
မကောင်းမှု တွေဟူသမျှကို မတွေ့ခင်က
ရှောင်ကြဉ်လေ။

၁၉။ ဝိရတိပါပါ-
တွေ့ကြုံလာလျှင် မလွန်ကြူးနဲ့ အထူးသဖြင့်
စောင့်စည်းနေ။

၂၀။ မဇ္ဇပါနာစသံယမော-
အရက်သေစာ မသောက်စားနဲ့ မှောက်မှားတတ်တဲ့
အရာတွေ။

၂၁။ အပ္ပမာဒေါစဓမ္မေသု-
လုပ်ကိုင်ပြောကြား သတိထား တရားမမေ့စေ။

၂၂။ ဂါရဝေါစ-
အသက်ဂုဏ်ဝါ ကိုယ့်ထက်ကြီးက ဆည်းကပ်ခစား
ရိသေလေ။

၂၃။ နိဝါတောစ-
မာနတံခွန်ဂုဏ်မကြွနဲ့ ကိုယ်ကိုနှိမ့်ချ အမြဲနေ။

၂၄။ သန္တုဋ္ဌိစ-
လောဘအပို လိုမလိုက်နဲ့ ကိုယ်ထိုက်တာနှင့်

ကျေနပ်လေ။

၂၅။ ကတညုတာ-

ကိုယ့်ပေါ်ပြုဖူး သူ့ကျေးဇူး အထူးသိတတ်စေ။

၂၆။ ကာလေနဓမ္မဿဝနံ-

ကောင်းမျိုးဆင့်ပွား မြတ်တရား နာကြားမပြတ်ပေ။

၂၇။ ခန္တီစ-

ဝတ်စားနေထိုင် ရန်ခပ်သိမ်း စိတ်ကိုထိန်းချုပ်
သည်းခံလေ။

၂၈။ သောဝစဿတာ-

ကျိုးကြောင်းပြညွှန် ဆုံးမစကားကို ပြောကြားလာက
နားလည်စေ။

၂၉။ သမဏာနဉ္စ ဒဿနံ-

သူမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ မကြာခဏ တွေ့ဆုံလေ။

၃၀။ ကာလေန ဓမ္မသာကတ္တာ-

သဘာဝတွေး မှန်ကန်ရေး ဆွေးနွေးမပြတ်ပေ။

၃၁။ တပေါစ-

လောကီအာရုံ ဇိမ်ယစ်မှုးလို့ အပျော်မကျူးနဲ့ ခြိုးခြံလေ။

၃၂။ ဗြဟ္မစရိယာစ-

မေတ္တာဗြဟ္မစိုရ် လက်ကိုင်သုံးလို့ သူမြတ်ကျင့်ထုံး
ယွင်းမသွေ။

၃၃။ အရိယသစ္စာနဒဿနံ-

လေးပါးသစ္စာ ဉာဏ်မြင်ကြည့်လို့

အမှန်သိအောင် ကြိုးစားလေ။

၃၄။ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာစ-

ဒုက္ခလွတ်ကင်း နိဗ္ဗာန်ချဉ်း အလင်းပေါက်နိုင်စေ။

၃၅။ ဖုဋ္ဌဿလောကဓမ္မေဟိ စိတ္တံယဿနကမ္ပတိ-

ဆင်းရဲချမ်းသာ သဘာဝ၊ တွေ့ကြုံနေကြ လူတိုင်းပေ။

ကောင်းဆိုးနှစ်တန် အစုံတွဲလို၊ တစ်လှည့်စီလဲ အမြဲနေ။

လောကခံကြို မဖြုန်းတမ်းပေါ့၊ မတုန်စမ်းနဲ့ စိတ်ခိုင်စေ။

၃၆။ အသောကံ-သောကကိုထိန်း။

၃၇။ ဝိရဇံ-ရမ္မက်သိမ်း။

၃၈။ ခေမံ-ငြိမ်းအေးချမ်းသာနေ။

အဲဒါမှ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကမ္ဘာမင်္ဂလာတွေ။

ဧတာဒိသာနိ ကတွာန-

သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာကုံးကို

သဗ္ဗတ္ထ မပ္ပရာဇိတာ-

လိုက်နာကျင့်သုံး ပန်သူတွေ၊

သဗ္ဗတ္ထသောတ္ထိ ဂစ္ဆန္တိ-

ကြီးပွားချမ်းသာ ကျက်သရေတိုးလို့

တံတေသံ မင်္ဂလမုတ္တမံ-

ကောင်းကျိုးစီပွင့် တဝေဝေ၊

ဘေးကင်းရန်ကွာ ချစ်သူပေါလို၊

စိတ်ရောကိုယ်ရော ချမ်းသာမလေ၊

ပြောဆိုကြံဆ ဆောင်သမျှ

အောင်ရမည် ကိန်းသေ။
 အဲဒါကြောင့် ပန်ကြဆင်ကြ
 မဂ်လာပန်းခိုင်တွေ။

၃၈-ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်

၁။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမင်္ဂလာ (၃)ပါး

၁။ လူမိုက်ကို မပေါင်းဖော်ရခြင်း

၂။ ပညာရှိကို ဆည်းကပ်ရခြင်း

၃။ ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်ရခြင်း

၂။ နေထိုင်ရေးမင်္ဂလာ (၃)ပါး

၄။ သင့်လျော်သောအရပ်၌ နေရခြင်း

၅။ ရှေးကပြုဖူးသော ကောင်းမှုရရှိရခြင်း

၆။ မိမိကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို စောင့်ထိန်းခြင်း

၃။ သင်ကြားရေး မင်္ဂလာ (၄)ပါး

၇။ လောကီ၊လောကုတ် အကြားအမြင်များခြင်း

၈။ စက်မှုလက်မှုအတတ်တို့ကို တတ်ထားရခြင်း

၉။ လူကျင့်ဝတ် စည်းကမ်းတို့ကို သင်ကြားနားလည်ခြင်း

၇၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၄။ ပြုစုရေး မင်္ဂလာ (၃)ပါး

၁၀။ မိဘနှစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်း

၁၁။ သားမယားတို့ကို တရားနှင့်အညီ လုပ်ကျွေးခြင်း

၁၂။ အနှောင့်အယှက်ကင်းသော အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခြင်း

၅။ လိုက်နာကျင့်သုံးရေး မင်္ဂလာ (၄)ပါး

၁၃။ စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း

၁၄။ သုစရိုက်တရားကို ကျင့်ခြင်း

၁၅။ ဆွေမျိုးတို့အား ထောက်ပံ့ကူညီခြင်း

၁၆။ အပြစ်ကင်းသောအမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်း

၆။ ရှောင်ကြဉ်ရေးမင်္ဂလာ (၄)ပါး

၁၇။ မကောင်းမှု မဖြစ်အောင် စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း

၁၈။ မကောင်းမှု မဖြစ်အောင် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်ရှောင်ကြဉ်ခြင်း

၁၉။ မူးယစ်သေစာ မသောက်စားခြင်း

၂၀။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မမေ့မလျော့ခြင်း

၇။ စိတ်ထားရေး မင်္ဂလာ (၅)ပါး

၂၁။ ရိုသေထိုက်သူကို ရိုသေရခြင်း

၂၂။ မိမိကိုယ်ကိုနှိမ့်ချခြင်း

၂၃။ လောဘအပို အလိုမလိုက်၊ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း

၂၄။ သူတစ်ပါးကျေးဇူးကို သိခြင်း

၂၅။ သင့်လျော်သောအခါ တရားနာခြင်း

၈။ သည်းခံရေးမင်္ဂလာ (၄)ပါး

၂၇။ သည်းခံခြင်း

၂၈။ ဆုံးမလွယ်ရခြင်း

၂၉။ ရဟန်းသံဃာတို့အား ဖူးမြော်ရခြင်း

၃၀။ သင့်လျော်သောအခါ တရားဆွေးနွေးခြင်း

၉။ ခြိုးခြံရေးမင်္ဂလာ (၄)ပါး

၃၁။ ခြိုးခြံချွေတာခြင်း

၃၂။ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း

(မေထုန်အကျင့်ရှောင်ခြင်း)

၃၃။ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်း

၃၄။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း

၁၀။ စိတ်ထားခန့်ရေး မင်္ဂလာ (၄)ပါး

၃၅။ လောကမံတရားနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ မတုန်လှုပ်ခြင်း

၃၆။ မစိုးရိမ်ခြင်း

၃၇။ ကိလေသောမြူကင်းခြင်း

၃၈။ ဘေးကင်းခြင်း

ဤမင်္ဂလာ(၃၈)ပါးတွင်-

(၁)မှ (၃၂)ထိသည် လောကီရေးရာကျင့်စဉ်မင်္ဂလာ၊

၇၈ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ကျန် (၆)ပါးသည် လောကုတ္တရာရေးရာ ကျင့်စဉ်မင်္ဂလာ၊
(၁)မှ (၃၃)သည် အကြောင်းမင်္ဂလာ ကျန် (၅)ပါးသည်
အကျိုးမင်္ဂလာဖြစ်ပါသည်။

မင်္ဂလာအကျိုး

ဤ(၃၈)ပါး မင်္ဂလာကို လိုက်နာကျင့်သုံးသောကြောင့်
ရန်သူမှန်သမျှ အနိုင်မခံရ၊ အရပ်ဒေသအားလုံးတို့၌ ကြီးပွား
ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်နိုင်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများ

မင်္ဂလာ-မကောင်းမှုမိုက်၊ အကုသိုလ် ဒုစရိုက် အကျင့်ဆိုး
ဘို့ကို ဖြတ်ချိုးပယ်သတ်သောကြောင့် မင်္ဂလာ မည်ပါသည်။

မင်္ဂလာအမျိုးအစား

- ၁။ မျက်စိဖြင့် ကောင်းသောအဆင်းကို မြင်ရခြင်း၊
အဆင်းမြင် (ဒိဋ္ဌ)မင်္ဂလာ။
- ၂။ နားဖြင့် ကောင်းသောအသံကို ကြားရခြင်း၊ အသံကြား
(သုတ)မင်္ဂလာ။
- ၃။ ကောင်းသော အနံ့အရသာကို ခံစားရခြင်း၊ အတွေ့
(မုတ)မင်္ဂလာ။
- ၄။ နတ်နေ၊ မြေခံ၊ ရက်ရာဇာ၊ ပြဿဒါး စသည့် ရွေးခြင်း၊
(ကောတုဟလ)မင်္ဂလာ။

လူမိုက်လက္ခဏာ

- ၁။ ပစ္စပွန်-သံသရာကျိုးနှစ်ပါးကို ပညာမျက်စိဖြင့်
မကြည့်မြင်တတ်ပါ။
- ၂။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးလုံးကို မစောင့်ထိန်းတတ်ပါ။
- ၃။ နေ့ညဉ့်မပြတ် ဒုစရိုက်တရားတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လေ့
ရှိတတ်သည်။

ပညာရှိလက္ခဏာ

- ၁။ ပစ္စပွန်-သံသရာ နှစ်ဖြာအကျိုးကို ပညာမျက်စိဖြင့်
ကြည့်မြင်တတ်သည်။
- ၂။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးလုံးကို စောင့်ထိန်းသည်။
- ၃။ နေ့ညဉ့်မပြတ် သုစရိုက်တရားတို့ကိုသာ ပြုလုပ်
ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည်။

ပူဇော်ခံထိုက်သူများ

၁။ ဘုရား	၅။ ဆရာ
၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ	၆။ ဂုဏ်ကြီးသူ
၃။ သံဃာ	၇။ သက်ကြီးသူ
၄။ အမိအဖ	၈။ ရဟန္တာ

ပူဇော်ထိုက်သော မီး(၃)ပါး

- ၁။ ဒက္ခိဏေယျဂြို - အလှူခံ ရဟန်းသံဃာမီး

၂။ အာဟုနေယျဂ္ဂိ - မိဘမီး

၃။ ဂဟပတဂ္ဂိ - လင်မီး

သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ်

- သာသနာ ထွန်းကားရာအရပ်
- ပညာလွယ်ကူစွာ သင်ကြားနိုင်သောအရပ်
- ဆေးကောင်း သမားကောင်းရှိသောအရပ်
- ရောဂါဥပါဒ် ကင်းစင်သောအရပ်
- ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေလွယ်ကူသောအရပ်

နိတိကျမ်းဆို သင့်လျော်သောအရပ်

၁။ ဇေယျပြင်၊ အကြင်ရပ်မှာ၊ ဆေးတတ်ကယ်ဝိဇ္ဇာ၊ ဗေဒင်
ဆရာနှင့်၊ ဥစ္စာကြွယ် ပြည့်ဖြိုး၊ စိုးရရာစာ၊ လက်ဝဲယာ ခွေရစ်လို့၊
ရေမြစ်ကယ် သီတာ၊ ဘယ်မှာ မရှိဘဲ၊ တစ်ရက်ကယ်မျှသော်လဲ။
ဌာနထိုမြေခန်းမှာ၊ ပျော်မြန်းမနေရာဟု၊ ရွှေကျမ်းစာ မှာတော်ရှိ၊
ထားသတိစွဲ။

၂။ အကြင်ဂါမနှင့် ဌာနငဲ့ တိုင်းခွင်၊ မြတ်နိုးတနာနှင့်၊
ဆွေမိတ္တာ ပညာပေးသူတို့၊ ဝေးချေခဲ့လျှင်၊ ထိုအရပ်ခွင်
ကျင်လည်သင့်ဘူး၊ လျော်ရာမှာ ပျော်ပါရအောင်၊ သွားလေကြဦး။

၃။ ညွတ်ကြည်ရှိကျိုးနှင့်၊ မြတ်နိုးငယ်မထင်၊ မတော်မလျော်
နှင့် သူတော်ကို မထိမဲ့၊ မှားခဲ့သည်ပင်၊ သူယုတ်ကယ်ပြင်ပြင်ကို၊
ချစ်ကြင်တဲ့ဌာန၊ ထိုမြေချက်မှာလ၊ တရက်ကယ် မခိုမအောင်း

ပါနှင့်၊ ပြောင်း၍ခွာကြ။

(ဓမ္မနိတိချိုး-၁၃၁)

တင့်အပ်လျောက်သော အနတ္တရိယ အရပ် (၆)ပါး

- မြတ်သောရတနာသုံးပါးကို ဖူးမြင်ရခြင်း၊
- မြတ်သော တရားစကားတော်ကို ကြားနာရခြင်း၊
- မြတ်သောအရိယာသူတော်ကောင်းတို့၏ ဥစ္စာနှစ်ကို ခံယူရခြင်း၊
- မြတ်သောအကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း၊
- မြတ်သောအရှင်မြတ်တို့ကို လုပ်ကျွေးရခြင်း၊
- ဘုရားရှင် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့ရခြင်း။

(ဆက္ကအဝုတ္တိရ်)

အနာထပိဏ်အား ဟောကြားခဲ့သော

ပြုခဲ့ဖူးသောကောင်းမှု၏ အကျိုးများ

- ၁။ နတ်လူတို့၏ အလုံးစုံ အလိုကို ပေးတတ်၏။
- ၂။ မိမိတောင့်တသောအကျိုးကို ပြည့်စေတတ်၏။
- ၃။ ကောင်းသော အရေအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။
- ၄။ ကောင်းသောအသံနှင့် ပြည့်စုံ၏။
- ၅။ ကိုယ်လက်အင်္ဂါအဖြာဖြာတို့ ညီညာပြေပြစ်ခြင်းရှိ၏။
- ၆။ မမြင့်လွန်း၊ မနိမ့်လွန်း၊ မကြိုလွန်း၊ မဆူလွန်း၊
မမည်းလွန်း၊ မဖြူလွန်းသောအားဖြင့် အပြစ်ခြောက်ပါးမှ

၈၂ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ကင်းစင်စေတတ်၏။

၇။ အကြီးအကဲ ဖြစ်စေတတ်၏။

၈။ အခြံအရံ မြားမြောင်တတ်၏။

၉။ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ စကြာဝတေးမင်း စည်းစိမ်တို့ကို ရစေတတ်၏။

၁၀။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုလည်း ရစေတတ်၏။

၁၁။ သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ ဖြစ်စေနိုင်၏။

၁၂။ ဘုရားစင်စစ်ဖြစ်နိုင်၏။

(ခုဒ္ဒကပါဌ-နိမိကဏ္ဍသုတ် ပါဠိတော်)

ရှေးကပြုဖူး ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ

၁။ ဝိသာခါ	၅။ မေဏ္ဍက
၂။ အနာထပိဏ်	၆။ ယောသက
၃။ ဇောတိက	၇။ ကာကဝလ္လိယ
၄။ ဇေဋ္ဌလ	၈။ ပုဏ္ဏ

ဗဟုသုတ (၃)မျိုး

- ၁။ ဒေသန္တရ - တိုင်းပြည်ဒေသ ရပ်ရွာဗဟုသုတ၊
- ၂။ ဘာသန္တရ - ဘာသာအမျိုးမျိုး ပြောစွမ်းနိုင်ခြင်း ဗဟုသုတ၊
- ၃။ ဂန္ထန္တရ - ကျမ်းဂန်အမျိုးမျိုးတတ်မြောက်ခြင်း ဗဟုသုတ။

အကြားအမြင်များသော ပညာရှိ (၃)မျိုး

- ၁။ ဗဟုသုတ - များသောအကြားအမြင်ရှိသူ။
- ၂။ သုတဓရ - အကြားအမြင်ကိုရွက်ဆောင်တတ်သူ။
- ၃။ သုတသန္နိစ္စယ - အကြားအမြင်ကို စုဆောင်းပြီးရှိသူ။

သိပ္ပံ (၂)မျိုး

- ၁။ ဂီဟိသိပ္ပံ - လူတို့အတတ်။
- ၂။ ပဗ္ဗဇ္ဇိတသိပ္ပံ - ရဟန်းတို့အတတ်။

မကောင်းသောအတတ် (၄)မျိုး

- ၁။ သေရည်ချက်ရောင်းစားသောအတတ်။
- ၂။ ဓားလက်နက်ကို လုပ်သောအတတ်။
- ၃။ ဝက်ကို သတ်၍ ရောင်းစားသောအတတ်။
- ၄။ သားမျိုးစုံကို ရောင်းစားသောအတတ်။

အတတ် (၁၈)မျိုး

- ၁။ သုတိ - အကြားအမြင်
- ၂။ သမ္မုတိ - ဓမ္မသတ်
- ၃။ သင်္ချာ - ဂဏန်း
- ၄။ ယောဂါ - တံစည်း၊ ဆူးဆောက်အတတ်
- ၅။ နိတိ - နိတိကျမ်းအတတ်
- ၆။ ဝိသေသကာ - ယာယီ ယတြာအတတ်

၈၄ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

- ၇။ ဂန္ဓဗ္ဗ - စောင်းညှင်းအတတ်
- ၈။ ဂဟိကာ - လက်ဆစ်ချိုးအတတ်
- ၉။ ဓနုဗေဒ - လေးအတတ်
- ၁၀။ ပုရဏာ - စကားဟောင်းအတတ်
- ၁၁။ တိကိစ္ဆာ - ဆေးအတတ်
- ၁၂။ ဣတိဟာသ - ရယ်ရွှင်မှုအတတ်
- ၁၃။ ဇောတိ - ဗေဒင်အတတ်
- ၁၄။ မာယာ - လှည့်ပတ်အတတ်
- ၁၅။ ဆန္ဒတိ - ဆန်းကျမ်းအတတ်
- ၁၆။ ကေတု - သံတမန်အတတ်
- ၁၇။ မန္တန - မန္တန်အတတ်
- ၁၈။ သဒ္ဒါ - သဒ္ဒါကျမ်းအတတ်

ဝိနယ (၂)မျိုး

- ၁။ အာဂါရိယဝိနည်း - သုစရိုက်တရားဆယ်ပါးနှင့်အညီ
ပညတ်တရားတို့ကို လေ့ကျက်
မှတ်သား သင်ယူခြင်း၊
- ၂။ အနာဂါရိကဝိနည်း - ရဟန်းတို့ တတ်အပ်သော
အာပတ်ခုနစ်ပုံကို သိပြီး
လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်းခြင်း။

သုဘာသိတဝါစာ အင်္ဂါငါးပါး

- ၁။ ကာလ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ကာလ၌
ပြောဆိုခြင်း၊
- ၂။ သစ္စ- မှန်ကန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊
- ၃။ သုခုမ- သိမ်မွေ့စွာ ပြောဆိုခြင်း၊
- ၄။ အတ္ထ- အကျိုးရှိသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊
- ၅။ နဒုဗ္ဘာ- မကောင်းစကား မပြောခြင်း။

အကြောင်းသုံးပါးညီ စကား

- ၁။ ဒုဗ္ဘာသိတာ - မကောင်းသောစကားလည်း မဖြစ်စေရ၊
- ၂။ အနဝဇ္ဇာစ - ရာဂအစရှိသော အပြစ်မှလည်း
ကင်းခြင်း၊
- ၃။ အနိန္ဒဝဇ္ဇာစ - ပညာရှိတို့ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ လွတ်ကင်းခြင်း၊

စကားအရာ အင်္ဂါ (၄)တန်

- ၁။ တရားနှင့် ပတ်သက်သောစကား ပြောခြင်း၊
- ၂။ တရားမှကင်းသော စကား မပြောခြင်း၊
- ၃။ ချစ်ဖွယ်သောစကား ပြောခြင်း၊
- ၄။ ဟုတ်မှန်သောစကား ပြောခြင်း။

၈၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

(တစ်နည်း)

- ၁။ ကံ၊ ကတ္တာ၊ ကြိယာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၂။ ချစ်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိခြင်း၊
- ၃။ ဖြောင့်မှန်ခြင်း၊
- ၄။ တရားနှင့် ယှဉ်ခြင်း။

စကားခြောက်ခွန်း

- ၁။ ဟုတ်လည်းမဟုတ်၊ သူလည်း မနာလို၊ အကျိုးမရှိ စကား။
 - ၂။ ဟုတ်၏၊ သူကား မနာလို၊ အကျိုးမရှိစကား။
 - ၃။ မဟုတ်၊ အကျိုးမရှိ၊ သူက နာလို၏။
 - ၄။ ဟုတ်၏၊ နာလို၏၊ အကျိုးမရှိ။
 - ၅။ ဟုတ်၏၊ အကျိုးရှိ၏၊ သူကား မနာလို။
 - ၆။ ဟုတ်၏၊ အကျိုးရှိ၏၊ သူလည်း နာလို၏။
- (၅-၆ သာ ပြောဆိုရာသည်)

စကားငါးရပ်

- ၁။ စကားပြောသည့်အခါ လျှာလည်တိုင်း မြူးကွန်၍ စကားအဖူးအညွန့်တွေ မထွက်စေနှင့်၊
- ၂။ လက်တွင်းရောက်ပြီး ရတနာ ဘယ်ခါမှ မစွန့်ရ၊
- ၃။ စိတ်ထဲက ကြည်ညိုမှုကို မျက်နှာမှာ မပေါ်စေရ၊
- ၄။ ကိုယ်ကို ဣန္ဒြေ ဖုံး၍ အပြုံးမလွှတ်စေရ၊

၅။ မိမိကိုမြင်လျှင် အထင်မှားချင် မှားကြပါစေ၊
သို့သော်

-ခြင်္သေ့လိုလည်း မဟောက်နှင့်၊

-ယုန်လိုလည်း မကြောက်နှင့်၊

-မြစ်လိုလည်း မကောက်နှင့်၊

-တောင်လိုလည်း မမောက်နှင့်၊

-တွင်းလိုလည်း မစောက်နှင့်။

စကားကောင်းအင်္ဂါ (၁၀)ပါး

၁။ ပြောသင့်သော အချိန်အခါ၌ ပြောခြင်း၊

၂။ ဟုတ်မှန်သော စကားကို ပြောခြင်း၊

၃။ တရားနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောခြင်း၊

၄။ အကျိုးနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောခြင်း၊

၅။ ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ပြောခြင်း၊

၆။ ပြီးခြင်း ရှေ့ထား၍ ပြောခြင်း၊

၇။ နှိုင်းချိန်၍ ပြောခြင်း၊

၈။ အလျင်တဆော-အလောတကြီး မပြောခြင်း၊

၉။ ပြည်ကြီးတိုင်းသုံး စကားဖြင့် ပြောခြင်း၊

၁၀။ အကွာရာဌာန်ကရိုဏ်း ပိသစ္စာ ပြောခြင်း၊

၈၈

ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

အမိအဖ

၁။ အမိ = ရင်၌ဖြစ်သောသားကိုမြတ်နိုးတတ်သောကြောင့်
အမိဟု ခေါ်သည်။

၂။ အဖ = သားကို စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့်
အဖဟု ခေါ်သည်။

မိဘဂုဏ်ရည်

၁။ ဗြဟ္မာဂုဏ်

၄။ အာဟုနေယျဂုဏ်

၂။ ဝိသုဒ္ဓိနတ်ဂုဏ်

၅။ ပါဟုနေယျဂုဏ်

၃။ ဒက္ခိဏေယျဂုဏ်

၆။ ပုဗ္ဗာစရိယဂုဏ်

မိဘဂုဏ်ကျေးဇူး နှိုင်းယှဉ်ပုံ

“မိနှင့်ဘ၏၊ ကြီးလှကျေးဇူး၊ သင်လေပူကို၊ အထူးပြပိမ့်၊
နားနာစိမ့်လော့၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်း၊ ပေါင်းသည့်ဤမြေ၊
ထူးထူးထွေထွေလည်း၊ စိမ်းရွှေထွားထွား၊ ဝါးရွက်လားသို့၊
ကျယ်ဖျားစကြဝဠာ၊ ကြီးရောလည်း၊ အပ်မှာနဖါး၊ ထွင်း၍
လားနှင့်၊ မပြားပုံဆို၊ တောင်မြင်းမိုရ်လည်း၊ နွားချိုပေါက်စ၊
ပမာကျ၏၊ နက်လှစွာရှောင်၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ရေဘောင်
ဘောင်နှင့်၊ ထဲချောင်သမုဒ္ဒရာ၊ ရေများစွာလည်း၊ ပမာမလောက်၊
မိုးရေပေါက်သို့၊ အံ့လောက်အရာ- (ပုတ္တောဝါဒ)။

မိဘကျေးဇူးဆပ်နည်း

- ၁။ သဒ္ဓါမရှိသော မိဘတို့ကို ရှိအောင် ဟောပြောရ၏။
- ၂။ သီလအကျင့်မရှိသော မိဘတို့ကို သီလအကျင့်၌ တည်စေ၏။
- ၃။ မလှူရက်၊ တွန့်တိုသော မိဘတို့ကို လှူဒါန်းစွန့်ကြဲစေရ၏။
- ၄။ အသိဉာဏ် မရှိသော မိဘတို့ကို အသိဉာဏ်ရှိအောင် ပြုပေးရ၏။

မိဘအလုပ်အကျွေး အကျိုးကျေးဇူး

- ၁။ ကပ်သုံးပါး ကျော်နင်းနိုင်၏။
- ၂။ ဘိလူးသားတို့ မစားနိုင်။
- ၃။ ကားစသည် မှောက်သော်လည်း မသေနိုင်။
- ၄။ လူကောင်း နတ်ကောင်းဖြစ်၏။
- ၅။ ဆုတောင်းတိုင်း ပြည့်စုံ၏။
- ၆။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်နှင့် နီး၏။

သား (၃)မျိုး

သား-မိဘတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ဖြည့်စေတတ်သော ကြောင့် သား၊ သမီး ခေါ်၏။

- ၁။ အတိဇာတသား - မိဘတို့ထက် မြတ်သောသား၊
- ၂။ အနုဇာတသား - မိဘနှင့် တန်းတူရှိသောသား၊

၉၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၃။ အဝဇာတသား - မိဘအောက် အဆင့်နိမ့်သောသား။

သားသမီး (၄)မျိုး

၁။ တပည့်သား၊

၂။ သူတစ်ပါးတို့ ပေးသောသား၊

၃။ အိပ်ရာအပြင်၊ ပလ္လင်ရင်ခွင်အစရှိသည်၌ဖြစ်သောသား၊

၄။ ကျော်ကြားစေ၍ မွေးစားသော (ကိစ္ဆိမ)သား။

မယား (၇)မျိုး

၁။ အမိနှင့်တူသော မယား၊

၂။ နမ၊ အစ်မနှင့်တူသော မယား၊

၃။ ကျွန်မနှင့်တူသော မယား၊

၄။ အရှင်နှင့်တူသော မယား၊

၅။ ခိုးသူနှင့်တူသော မယား၊

၆။ သူသတ်နှင့်တူသော မယား၊

၇။ မိတ်ဆွေနှင့်တူသော မယား၊

(၁၊ ၂၊ ၃၊ ၇သား ပေါင်းသင်းသင့်သည်) ။

ယင်းတို့ကို လင်ဝတ်ငါးပါးနှင့်အညီ ပြုစုလုပ်ကျွေးရမည်။

အနှောင့်အယှက် မရှိသော အလှူ

၁။ ထကြွလုံ့လရှိခြင်း၊

၂။ သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊

- ၃။ စင်ကြယ်သော ကိုယ်နှုတ်မှုရှိခြင်း၊
- ၄။ စူးစမ်းဆင်ခြင်မှုပြုခြင်း၊
- ၅။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- ၆။ တရားသဖြင့် အသက်မွေးခြင်း။

လှူခြင်း (၃)မျိုး

- ၁။ သားသမီးတို့အား ကျွေးမွေးပြုစုခြင်း၊ ကြွေးချေခြင်းဒါန၊
- ၂။ သားသမီးတို့က မိဘတို့အား ကျွေးမွေးခြင်း၊ ကြွေးဆပ်ဒါန၊
- ၃။ သံသရာ ကောင်းကျိုးတွက် လှူဒါန်းခြင်း၊ ရွှေအိုးမြှုပ်ဒါန။

လှူခြင်း (၃)မျိုး

- ၁။ မိမိသုံးဆောင်သည့်ထက် အညံ့ကို လှူခြင်း၊
- ၂။ မိမိသုံးဆောင်သောအဆင့်နှင့်အညီ လှူခြင်း၊
- ၃။ မိမိအသုံးအဆောင်ထက် အမြတ်ကို လှူခြင်း။

လှူခြင်း (၃)မျိုး

- ၁။ ကိုယ်တိုင် လှူခြင်း၊
- ၂။ သူတစ်ပါးကို စေလွှတ်၍ လှူခြင်း၊
- ၃။ သူတစ်ပါး ခရီးသွားရာ၌ လူကြိုပါး၍ လှူခြင်း။

ဒါန (၄)ပါး

- ၁။ စေတနာမျှဖြစ်သော ဒါန၊
- ၂။ လိုချင်တပ်မက်ကင်း ဒါန၊
- ၃။ မကောင်းမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း ဒါန၊
- ၄။ လှူဖွယ်ဝတ္ထု ပေးလှူသော ဒါန။

အလှူ (၅)မျိုး

- ၁။ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်၍ လှူခြင်း (သဒ္ဓါဒါန)၊
- ၂။ လှူဖွယ်ပစ္စည်းနှင့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အရိုအသေပြု၍ လှူခြင်း (သက္ကစ္စဒါန)
- ၃။ ဧည့်သည် လူနာအားလည်းကောင်း၊ ငတ်မွတ်သူအားလည်းကောင်း လှူခြင်း (ကာလဒါန)
- ၄။ မိမိစည်းစိမ်ကို မတပ်မစွန်း လှူခြင်း (အနုဂ္ဂဟိတဒါန)၊
- ၅။ မိမိကိုယ်ကို မချီးမြှင့်၊ သူတစ်ပါးကို မရှုတ်ချဘဲ လှူခြင်း (အနုပဟဇ္ဇဒါန)။

အလှူ (၆)မျိုး

၁။ အဆင်းအလှူ	၂။ အသံအလှူ
၃။ အနံ့အလှူ	၄။ အရသာအလှူ
၅။ အဝတ်အလှူ	၆။ တရားအလှူ

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် (၁၄)ယောက်

၁။ ဘုရား	၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
၃။ အရိယာသာဝက(၈)ပါး	၄။ ဈာန်ရ ရသေ့ပရိပိုင်
၅။ ပုထုဇဉ်သီလဝန္တ	၆။ ပုထုဇဉ်ဒုဿီလ
၇။ တိရစ္ဆာန်	

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆင့်အတန်းမြတ်ပုံ

၁။ လူသား	၂။ သောတာပန်
၃။ သကဒါဂါမ်	၄။ အနာဂါမ်
၅။ ရဟန္တာ	၆။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
၇။ ဘုရား	၈။ ဘုရားအမှူးရှိသောသံဃာ
၉။ အရပ်လေးမျက်နှာမှသံဃာ။	

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လိုက်၍ အကျိုးပေးပုံ

- ၁။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (၈)ယောက်-
အကျိုးမရေတွက်နိုင်၊
- ၂။ သာသနာပ ရသေ့-အကျိုး ကုဋေတစ်သိန်း၊
- ၃။ သီလရှိသော ပုထုဇဉ်- အကျိုးတစ်သိန်း၊
- ၄။ ပုထုဇဉ် ဒုဿီလ- အကျိုးတစ်ထောင်၊
- ၅။ တိရစ္ဆာန်၊ လူ- အကျိုးတစ်ရာ။

ဆွေမျိုး (၆)မျိုး

- ၁။ ဘိုးကြီး-ဘိုးထွေးတစ်စုံ၊ ဘိုးရင်း၏ အစ်ကိုနှင့်ညီ၊
- ၂။ ဘွားကြီး-ဘွားထွေးတစ်စုံ-ဘွားရင်း၏အစ်မနှင့်ညီမ၊
- ၃။ ဘကြီး-ဘထွေးတစ်စုံ-အဖ၏ အစ်ကိုနှင့်ညီ၊
- ၄။ မိကြီး-မိထွေးတစ်စုံ-အမိ၏ အစ်မနှင့်ညီမ၊
- ၅။ ဦးကြီး-ဦးထွေးတစ်စုံ-အမိ၏ မောင်ကြီးနှင့်မောင်ငယ်၊
- ၆။ အရီးကြီး-အရီးထွေးတစ်စုံ-အဖ၏ အစ်မနှင့်ညီမ။

သင်္ဂဟတရား (၄)ပါး

- ၁။ ဒါန-ပေးကမ်းခြင်း၊
- ၂။ ပေယျဝဇ္ဇ- ချစ်ဖွယ်စကားပြောခြင်း၊
- ၃။ အတ္ထစရိယ- အကျိုးစီးပွားရွက်ဆောင်ခြင်း၊
- ၄။ သမာနတ္ထကာ- ကိုယ်နှင့်အတူအမျှထားခြင်း။

အပြစ်မရှိသော အမှု

- ၁။ ဥပုသ်သီတင်း စောင့်သုံးခြင်း၊
- ၂။ သစ်သီးပန်းမန် စိုက်ပျိုးခြင်း၊
- ၃။ ရေတွင်းရေကန် တူးခြင်း၊
- ၄။ တံတားဆောက်ခြင်း၊ လမ်းပြင်ခြင်း၊
- ၅။ ကံသုံးပါးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း။

အရက်သောက်ခြင်းအပြစ်

- ၁။ ဥစ္စာပျက်ခြင်း၊ ၂။ ခိုက်ရန်များခြင်း၊
- ၃။ အနာရောဂါများခြင်း၊ ၄။ သတင်းယုတ်မာခြင်း၊
- ၅။ အရှက်အကြောက်ကင်းခြင်း၊
- ၆။ ပညာဆုတ်ယုတ်ခြင်း။

သုရာ (၅)ပါး

- ၁။ မုန့်ဖြင့် ပြုလုပ်သောသုရာ၊
- ၂။ မုန့်ညက်ဖြင့် ပြုလုပ်သောသုရာ၊
- ၃။ ထမင်းဖြင့်ပြုလုပ်သောသုရာ၊
- ၄။ မျိုးစေ့တစ်စေ့ခပ်၍ ပြုသောသုရာ၊
- ၅။ သဖန်းခါး၊ မုန့်ညင်းစေ့ ရော၍ ပြုလုပ်သောသုရာ။

မေရယ (၅)ပါး

- ၁။ အပွင့်ရည်ဖြင့် ပြုလုပ်သောအရက်၊
- ၂။ အသီးရည်ဖြင့် ပြုလုပ်သောအရက်၊
- ၃။ တင်လဲဖြင့် ပြုလုပ်သောအရက်၊
- ၄။ မယ်ဇယ်ပွင့်ရည်ဖြင့် ပြုလုပ်သောအရက်၊
- ၅။ သဖန်းခါး၊ သျှစ်သျှား စသော အသီးအရွက်ရည်ဖြင့် ပြုလုပ်သောအရက်။

ကျေးဇူးသိတတ်ခြင်း အကျိုး (၁၀)ပါး

- ၁။ အစားအစာ ပေါများခြင်း၊
- ၂။ ရောက်ရာအရပ်၌ အပူဇော်ခံရခြင်း၊
- ၃။ သူခိုး၊ ဓားပြ၊ အစိုးရမင်းတို့ အနှိပ်စက်မခံရခြင်း၊
- ၄။ လူအများက နှစ်သက်လိုလားခြင်း၊
- ၅။ ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်း၊
- ၆။ အခြံအရံ ပေါများသည်၊
- ၇။ ဘုန်းကျက်သရေ တိုးခြင်း၊
- ၈။ အမြင့်မှကျသော်လည်း မှီရာရခြင်း၊
- ၉။ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား ဥစ္စာတိုးပွားခြင်း၊
- ၁၀။ ရန်သူ မထိပါးနိုင်ခြင်း။

ဝိရတိ (၃)ပါး

- ၁။ သမ္ပတ္တဝိရတိ - မိမိဇာတိမျိုးနွယ်ကို ဆင်ခြင်၍
ဤအမှုသည် မသင့်ဟု
ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၂။ သမာဒါနဝိရတိ - သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ခြင်း၊
- ၃။ သမုစ္ဆေဒဝိရတိ - အရိယာမဂ်ဉာဏ်ရသည်မှ စ၍
ဒုစရိုက်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်း။

လုံ့လမပြုရာသောအရာ (၃)ပါး

- ၁။ အပါယ်လေးပါး လားရာသောအကြောင်းများ၊
- ၂။ သေသောက်စားခြင်း၊
- ၃။ သူသားအိမ်ရာ လှည့်ပတ်နေထိုင်ခြင်း။

မမေ့အပ်သော အပ္ပမာဒတရား (၄)ပါး

- ၁။ ကာယဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ ကာယသုစရိုက်တို့ကို ပွားများခြင်း၊
- ၂။ ဝစီဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ ဝစီသုစရိုက်တို့ကို ပွားများခြင်း၊
- ၃။ မနောဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ မနောသုစရိုက်တို့ကို ပွားများခြင်း၊
- ၄။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပယ်၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပွားခြင်း။

ဂါရဝပြုခြင်း (၃)မျိုး

- ၁။ တိရစ္ဆာန်တို့သည် ရပ်လျက်ပင် ဝပ်လျက် ရှိခိုးခြင်း ပြုကြသည်။
- ၂။ နတ်တို့သည် ရပ်လျက် ရှိခိုးကြသည်။
- ၃။ လူယောက်ျားတို့သည် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍၊ မိန်းမတို့သည် ကြုံကြုံထိုင်၍ ရှိခိုးကြသည်။

ဂါရဝပြုခြင်းအကျိုး (၅)ပါး

- ၁။ အသက်ရှည်သည်။
- ၂။ အဆင်းလှသည်။
- ၃။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာသည်။
- ၄။ ခွန်အားကြီးသည်။

ဂါရဝ နှင့် နိဝါတ

- ဂါရဝသည် - အရိအသေပြုခြင်း၊
- နိဝါတသည် - မိမိကိုယ်ကို မာန်မာန နှိမ့်ချခြင်း။

မာနစိတ် (၂)ပါး

နှိမ့်ချခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည် မာနဖြစ်သည်။

- ၁။ ကိုယ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒေါသမာနစိတ်၊
- ၂။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒေါသမာနစိတ်၊

မာန (၆)ပါး

- ၁။ ဇာတိ-မျိုးရိုးဇာတိမာန၊
- ၂။ ဂေါတ္ထ-အရွယ်မာန၊
- ၃။ ပညာ-ပညာမာန၊
- ၄။ ဓန-ဥစ္စာမာန၊
- ၅။ ဉာတိ-ဆွေမျိုးမာန၊
- ၆။ ရူပ-အဆင်းမာန။

ရောင့်ရဲခြင်း (၅)ပါး

- ၁။ စားသောက်မှု၌ ရောင့်ရဲခြင်း၊
- ၂။ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၌ ရောင့်ရဲခြင်း၊
- ၃။ မိမိလင်/မယား၌ ရောင့်ရဲခြင်း၊
- ၄။ ပစ္စည်းဥစ္စာ၌ ရောင့်ရဲခြင်း၊
- ၅။ သွားလာခြင်း၌ ရောင့်ရဲခြင်း။

မရောင့်ရဲရာ (၁၆)ဖြာ

- ၁။ သမုဒ္ဒရာသည် ခပ်သိမ်းသောရေဖြင့်၊
- ၂။ မီးသည် မီးစာဖြင့်၊
- ၃။ မင်းသည် တိုင်းပြည်ဖြင့်၊
- ၄။ လူမိုက်သည် ယုတ်မာသောအမှုဖြင့်၊
- ၅။ မိန်းမသည် မေထုန်ဖြင့်၊
- ၆။ ပုဏ္ဏားသည် ဗေဒင်ဖြင့်၊
- ၇။ ဈာန်ရ၊ ရသေ့သည် သမာပတ်ဖြင့်၊
- ၈။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ဖြင့်၊
- ၉။ အလိုနည်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ဓုတင်ဖြင့်၊
- ၁၀။ ဝီရိယရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် လုံ့လဝီရိယဖြင့်၊
- ၁၁။ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်၊
- ၁၂။ ရဲရင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရိသတ်ဖြင့်၊
- ၁၃။ သဒ္ဓါရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သံဃာကိုလုပ်ကျွေးခြင်းဖြင့်
- ၁၄။ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်သည် စွန့်ကြဲခြင်းဖြင့်၊

၁၀၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၁၅။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားနာခြင်းဖြင့်၊

၁၆။ ပရိသတ်လေးပါးသည် ဘုရားကို ဖူးတွေ့ရခြင်းဖြင့်
မရောင့်ရဲနိုင်။

ကတညျ နှင့် ကတဝေဒီ

ကတညျ - ရှေးဦးစွာ ကျေးဇူးပြုဖူးသူ၊

ကတဝေဒီ - သူတစ်ပါးသည် မိမိပြုဖူးသောကျေးဇူးကို
ထင်စွာပြုသူ။

မှတ်သားဖွယ်စကား

၁။ ကျေးဇူးခံချင်သူသာရှိသည်- ပြန်ချင်သူမရှိ၊

၂။ ပညာရှိတို့သည် သူ၏ ကျေးဇူးကို သိတတ်သည်၊

၃။ ကျေးဇူးကို သိ၍ ဆပ်နိုင်ခြင်းသည် နှစ်ဦး၏စိတ်အလို
ကို ဖြည့်ရာရောက်သည်။

ကျေးဇူးမသိသူ မကယ်ရ

ရေဉ်းမျောဆုံး၊ ထင်းတုံးကယ်တင်၊

များမြတ်အကျိုး၊ ဖွံ့ဖြိုးသည်ပင်

ကျေးဇူးထိန်ငှက်၊ လူပျက်ဆယ်လျှင်

မမြတ်ကောင်း၊ အပေါင်းဆိုကြအင်။

(ဧကနိပါတ်၊ သစ္စကိရဇာတ်)

တရားနာခြင်းအကျိုး (၅)ပါး

- ၁။ မကြားဖူးသေးသော တရားစကားကြားရသည်။
- ၂။ ကြားဖူးသောတရား ပြန်ကြားရသဖြင့် ဖြူစင်သန့်စင် ပွားစေသည်။
- ၃။ ယုံမှားသံသယ လွန်မြောက်စေသည်။
- ၄။ အယူကို ဖြောင့်မှန်စွာ ပြုတတ်သည်။
- ၅။ စိတ်၏ ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်သည်။

မဂ်ဉာဏ်ရစေသောအကြောင်း (၄)ပါး

- ၁။ လျောက်ပတ်သောကာလ၌-တရားနာခြင်း၊
- ၂။ လျောက်ပတ်သောကာလ၌-တရားဆွေးနွေးခြင်း၊
- ၃။ လျောက်ပတ်သောကာလ၌-တရားကိုသုံးသပ်ခြင်း၊
- ၄။ လျောက်ပတ်သောကာလ၌-ဝိပဿနာကိုရှုခြင်း။

သည်းခံခြင်းအကျိုး (၅)ပါး

- ၁။ လူအများ ချစ်ခင်ခြင်း၊
- ၂။ ရန်ငြိမ်းခြင်း၊
- ၃။ အပြစ်နည်းခြင်း (နတ်တို့ချစ်ခြင်း)
- ၄။ မတွေမဝေဘဲ သေရခြင်း၊
- ၅။ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်ခြင်း။

၁၀၂ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဗြဟ္မစရိယ (၁၂)ပါး

၁။ ဒါန	၂။ ဝေယျာဝစ္စ
၃။ ပဉ္စသီလ	၄။ အပ္ပမညာ(ဗြဟ္မစိုရ်တရား)
၅။ မေထုန်မပြုခြင်း	၆။ မိမိမယား,လင်ဖြင့်ရောင်ရဲခြင်း
၇။ ဝီရိယ	၈။ ဥပုသ်အင်္ဂါ
၉။ အရိယာမဂ်	၁၀။ သာသနာ
၁၁။ တရားဟောခြင်း	၁၂။ မြတ်သောအလို။

အသက်ရှည် အနာကင်းခြင်း (၅)ပါး

- ၁။ သင့်တင့်သောအမှုကိုပြုခြင်း၊
- ၂။ သင့်တင့်သောအစာကို စားခြင်း၊
- ၃။ အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်သိခြင်း၊
- ၄။ ဥတုရာသီ အခါအားလျော်စွာကျင့်ခြင်း၊
- ၅။ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း။

လောကဓံတရား (၈)ပါး

၁။ လာဘ်ရခြင်း၊	၂။ လာဘ်မရခြင်း၊
၃။ အခြံအရံ ရရှိခြင်း၊	၄။ အခြံအရံ မရှိခြင်း၊
၅။ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊	၆။ ချီးမွမ်းခြင်း၊
၇။ ချမ်းသာခြင်း၊	၈။ ဆင်းရဲခြင်း။

ရဟန်းသံဃာ ဖူးမြော်ခြင်းအကျိုး

- ၁။ ဘဝတစ်ထောင် မျက်စိရောဂါကင်းခြင်း၊
- ၂။ ပူပန်မှုအေးငြိမ်းခြင်း၊
- ၃။ မျက်စိကြည်လင်၍ ရတနာဗိမာန်၌ ဖွင့်ထားသော
ပတ္တမြားပြတင်းပေါက်နှင့် တူ၏၊
- ၄။ ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး နတ်စည်းစိမ် ခံစားရသည်။

အခန်း(၆)

လူရေးလူမှု ကျင့်အပ်ပြု

နည်းစုအဖြာဖြာ

လူမှုရေးရာ ကျင့်ဝတ်အဖြာဖြာ

အလေးအမြတ်ပြု အရပ်ခြောက်မျက်နှာ

အရှေ့မိဖ၊ တောင်ဆရာ၊ နောက်မှာမယား၊ မြောက်ကား
မိတ်ဆွေ၊ အောက်ခြေကျွန်မှ၊ ထက်ရပ်သံဃာ၊ မှတ်သားပါ၊
ခြောက်ဖြာ တံခါးပေါက်။

သားသမီးကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

၁။ ကျွေးမွေးမပျက်	၂။ ဆောင်ရွက်စီမံ၊
၃။ မွေခံထိုက်စေ၊	၄။ လှူမျှဝေ၍၊
၅။ စောင့်လေမျိုးနွယ်၊ ဝတ်ငါးသွယ်၊ ကျင့်ဖွယ်သားတို့တာ။	
(ကျင့်ဖွယ်သမီးတို့တာ)။	

မိဘကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

၁။ မကောင်းမြစ်တာ၊	၂။ ကောင်းရာညွှန်လတ်၊
၃။ အတတ်သင်စေ၊	၄။ ပေးဝေနှီးရင်း၊

၅။ ထိမ်းမြားခြင်းလျှင်၊ ဝတ်ငါးအင်၊ ဖခင်မယ်တို့တာ။

တပည့်ကျင့်ဝတ်(၅)ပါး

- ၁။ ညီညာထကြွ၊ ၂။ ဆုံးမနာယူ၊
- ၃။ လာမှုကြိုဆီး၊ ၄။ ထံနီးလုပ်ကျွေး၊
- ၄။ သင်တွေးအံ့ရွတ်၊ တပည့်ဝတ်၊ မချွတ်ငါးခုသာ။

ဆရာကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

- ၁။ အတတ်လည်းသင်၊ ၂။ ပဲ့ပြင်ဆုံးမ၊
- ၃။ သိပ္ပမချန်၊ ၄။ ဘေးရန်ဆီးကာ၊
- ၅။ သင့်ရာအပ်ပို့၊ ဆရာတို့၊ ကျင့်ဖို့ဝတ်ငါးဖြာ။

လင်ကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

- ၁။ မထိမဲ့ကင်း၊ ၂။ အပ်နှင်းဥစ္စာ၊
- ၃။ မိစ္ဆာမမှား၊ ၄။ ဝတ်စားဆင်ယင်၊
- ၅။ မြတ်နိုးကြင်၊ ငါးအင်လင်ကျင့်ရာ။

မယားကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

- ၁။ အိမ်တွင်းမှုလုပ်၊ ၂။ သိမ်းထုပ်သေချာ
- ၃။ မိစ္ဆာရှောင်ကြဉ်၊ ၄။ လျော်အောင်ဖြန့်ချိ
- ၅။ ပျင်းရိမမှု၊ ဝတ်ငါးဆူ၊ အိမ်သူကျင့်အပ်စွာ။

မိတ်ဆွေကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

- ၁။ ပေးကမ်းချီးမြှင့်၊ ၂။ ကိုယ်နှင့်ယှဉ်ထား၊
၃။ စီးပွားဆောင်ရွက်၊ ၄။ နှုတ်မြွက်ချိုသာ၊
၅။ သစ္စာမှန်စေ၊ ဝတ်ငါးထွေ၊ ကျင့်လေမိတ်သဟာ။

အလုပ်ရှင်(အရှင်)ကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

- ၁။ ဝစ္စာကျွေးမွေး၊ ၂။ ပြုရေးစီရင်၊
၃။ နာလျှင်ကုစေ၊ ၄။ ငှဝေရသာ၊
၅။ အခါကိုလွတ်၊ အရှင်ဝတ်၊ မချွတ်ငါးခုသာ။

အလုပ်သမား(ကျွန်)ကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

- ၁။ အိပ်သော်နောက်ကျ၊ ၂။ ထသော်ကားရှေး၊
၃။ ပေးမှယူအပ်၊ ၄။ စေ့စပ်ဆောင်ရွက်၊
၅။ ကျေးဇူးမြွက်၊ ငါးချက်လုပ်သားဝတ်။

ဒါယကာကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

- ၁။ မေတ္တာစိတ်သက်၊ ၂။ ဆောင်ရွက်ချစ်ခင်၊
၃။ ခင်မင်နှုတ်ချို၊ ၄။ လိုလျှင်ဖိတ်ထား၊
၅။ တတ်အားလှူစေ၊ ဝတ်ငါးထွေ၊ ပြုလေဒါယကာ။

ရဟန်းကျင့်ဝတ် (၆)ပါး

၁။ မကောင်းမြစ်တာ၊	၂။ ကောင်းရာညွှန်လစ်၊
၃။ အသစ်ဟောကျူး၊	၄။ နာဖူးထပ်မံ၊
၅။ နတ်ထံတင်ရာ၊	၆။ မေတ္တာလည်းပြု၊
- ရဟန်းမှု ခြောက်ခုလွန်သေချာ။

အဂတိတရား (၄)ပါး

- ၁။ ဆန္ဒာဂတိ= ချစ်သောကြောင့် (မျက်နှာလိုက်၍ မတရား ပြုခြင်း)၊
- ၂။ ဒေါသာဂတိ=မုန်းသောကြောင့် မတရားပြုခြင်း၊
- ၃။ မောဟာဂတိ=မသိသောကြောင့် မတရားပြုခြင်း၊
- ၄။ ဘယာဂတိ=ကြောက်သောကြောင့် မတရားပြုခြင်း။

ဤတရားလေးပါး လိုက်စားလျှင် လဆုတ်ပက္ခ လလို ဆုတ်ယုတ်မည်။ ရှောင်ရှားလျှင် လဆန်းပက္ခ လလို တစ်နေ့ တခြား ထွန်းလင်းတောက်ပမည်။

- * ချစ်မုန်းကြောက်တွေ၊ တွေဝေသောအား၊
လွန်ကျူးမှားသော်၊ မပွားလရောင် ဆုတ်ယောင်သော်။
- * ချစ်မုန်းကြောက်တွေ၊ တွေဝေသောအား၊
မလွန်ငြားသော်၊ တိုးပွားလရောင် ပြည့်ရောင်သော်။

ဥစ္စာပျက်ကြောင်း (၆)ပါး

- ၁။ သေစာသောက်စား၊ ၂။ လမ်းသွားခါမဲ့
၃။ ရှူငဲ့သဘင် ၄။ ပျော်ရွှင်အန်လောင်း
၅။ မကောင်းမိတ်ဖျင်း ၆။ ပျင်းရိခြင်းကာ
ယိုယွင်းဥစ္စာပျက်ကြောင်းတည်း။

အရက်သောက်ခြင်းအပြစ် (၆)ပါး

- ၁။ ဥစ္စာယုတ်ခြင်း၊ ၂။ ငြင်းခုံများစွာ၊
၃။ ရောဂါထူပြော၊ ၄။ ကျော်စောမဲ့တုံ၊
၅။ မလုံအင်္ဂါ၊ ၆။ ပညာနည်းရှား၊
ဤခြောက်ပါး သောက်စားသေစာ အပြစ်တည်း။

အချိန်မဲ့သွားခြင်းအပြစ် (၆)ပါး

- ၁-၂။ ကိုယ့်သားမယား၊
၃။ တံခြားဥစ္စာ၊ လုံရာမဲ့ရှောင်း၊
၄။ မကောင်းအရာ၊ ရွံရှာလေအပ်၊
၅။ ယိုးစွပ်ရောက်မှု၊
၆။ ဆင်းရဲစုဟု၊ ခြောက်ခုခါမဲ့သွားပြစ်တည်း။

ပွဲသဘင်သွားခြင်း၏အပြစ် (၆)ပါး

၁။ ကခြင်းတလီ၊	၂။ သီခြင်းတသီး၊
၃။ မှုတ်တီးတသင်း၊	၄။ ပိန်ဖျင်းတအုပ်၊
၅။ လက်ခုပ်တထည်၊	၆။ အိုးစည်တဖြာ၊

ရှိရာရှာဟု၊ ဥစ္စာပျက်မှု၊

ဤခြောက်ခုကား၊ ကြည့်ရှုသဘင် အပြစ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ကပွဲ၊ သီချင်းဆိုပွဲ၊ တီးမှုတ်ပွဲ၊ အကျိုးမရှိသော စကားဝိုင်း၊ လက်ခုပ်တီးပွဲ၊ အိုးစည်တီးပွဲ သွားပါများလျှင် ကုသိုလ်ရေး၊ လိမ္မာရေး၊ စီးပွားရေးများ လစ်ဟင်းဆုံးရှုံး တတ်လေသည်။

လောင်းကစားခြင်းအပြစ် (၆)ပါး

- ၁။ နိုင်သူရန်ပွား
 - ၂။ ရုံးသားစိုးရိမ်
 - ၃။ စည်းစိမ်လျော့ပါး
 - ၄။ တရားသဘင်၊ မဝင်သက်သေ၊
 - ၅။ မိတ်ဆွေနှိမ်ဆို
 - ၆။ မလိုထိမ်းမြား ဤခြောက်ပါး
- လောင်းကစားမှုအပြစ်တည်း။

အပေါင်းအသင်း မကောင်းခြင်း၏အပြစ် (၆)ပါး

၁။ ကြွေအန်ကျူးထ

၂။ မိန်းမကျူးထွေ

၃။ သေစာကြူးမှု

၄။ အတူပြုငြား၊ လှည့်စားတထောက်

၅။ မျက်မှောက်လှည့်ချက်

၆။ နိုင်ထက်လှယူ၊ ဤသူခြောက်ပါး

မိတ်ဖြစ်လားကြောင့်၊ ပျက်ပြားမိတ်ဆွေ အပြစ်တည်း။

ပျင်းရိခြင်းအပြစ် (၆)ပါး

၁။ အချမ်းပြင်းဝှန်

၂။ အလွန်ပူနိုး

၃။ မိုးချုပ်လှမော

၄။ စောလွန်းလှယောင်

၅။ ဆာလောင်ပြင်းပြ

၆။ ဝမ်းဝလွန်းထွေ

ဓနဥစ္စာ မပွားရာသည် ခြောက်ဖြာပျင်းသူအပြစ်တည်း။

မိတ်ဆွေတု လေးယောက်

- ၁။ အယူသာရှိ၍ အပေးမရှိသော မိတ်ဆွေတု
(အညဒတ္တရမိတ်တု)၊
- ၂။ နှုတ်သာပါ၍ လက်မပါသော မိတ်ဆွေတု
(ဝစီပရမမိတ်တု)၊
- ၃။ ရှေ့တွင်သာ အကောင်းပြောသော မိတ်ဆွေတု
(အနာပိယဘာဏီမိတ်တု)၊
- ၄။ ယုတ်မာမှုတွင် အဖော်ညှိသော မိတ်ဆွေတု
(အပါယသဟာယမိတ်တု)။

အယူသာရှိ အပေးမရှိသော

မိတ်တုလေးယောက်အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ အယူသာရှိ၍ အပေးမရှိသူ(မရှိခြင်း)၊
- ၂။ နည်းနည်းပေးပြီး များများရလိုသူ(ရလိုခြင်း)၊
- ၃။ ဘေးရန်ကြုံမှ လုပ်ကိုင်ပေးသူ(လုပ်ကိုင်ပေးခြင်း)၊
- ၄။ ကိုယ်ကျိုးငဲ့၍ ပေါင်းသူ(ပေါင်းခြင်း)။

နှုတ်သာဆို လက်မပါ မိတ်တုလေးယောက်အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ လွန်ပြီးသားကို ပြော၍ လောကွတ်ပြုသူ(ပြုခြင်း)၊
- ၂။ အနာဂတ်ကိုပြော၍ လောကွတ်ပြုသူ(ပြုခြင်း)၊
- ၃။ ပစ္စည်းမပါ ဗလာချည်းနှီးဖြင့် လောကွတ်ပြုသူ(ပြုခြင်း)၊
- ၄။ လောလောဆယ် ပျက်စီးမှုကို အကြောင်းပြုသူ(ပြုခြင်း)။

၁၁၄ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ရှေ့တွင်အကောင်းပြော မိတ်တုလေးယောက်အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ မကောင်းရာကို ခွင့်ပြုသူ(ခွင့်ပြုခြင်း)၊
- ၂။ ကောင်းရာကိုလည်း ခွင့်ပြုသူ(ခွင့်ပြုခြင်း)၊
- ၃။ ရှေ့တွင်သာ ချီးမွမ်းသူ(ချီးမွမ်းခြင်း)၊
- ၄။ ကွယ်ရာ၌ ကဲ့ရဲ့သူ(ကဲ့ရဲ့ခြင်း)။

ယုတ်မာမှု အဖော်ညှိ မိတ်တုလေးယောက်အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ အရက်သောက်ရာ၌ အဖော်လုပ်သူ(လုပ်ခြင်း)၊
- ၂။ အခါမဲ့သွားရာ၌ အဖော်လုပ်သူ(လုပ်ခြင်း)၊
- ၃။ ပွဲသဘင်သွားရာ၌ အဖော်လုပ်သူ(လုပ်ခြင်း)၊
- ၄။ လောင်းကစားရာ၌ အဖော်လုပ်သူ(လုပ်ခြင်း)။

မိတ်ကောင်းမိတ်စစ် လေးယောက်

- ၁။ မိမိအား ကျေးဇူးပြုသော မိတ်ဆွေစစ်
(ဥပကာရမိတ်စစ်)၊
- ၂။ ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူဖြစ်သော မိတ်ဆွေစစ်
(သမာနသုခဒုက္ခမိတ်စစ်)၊
- ၃။ အကျိုးစီးပွားကို ပြောကြားတတ်သော ဆရာနှင့်တူသော
မိတ်ဆွေစစ် (အတ္ထက္ခာယီမိတ်စစ်)၊
- ၄။ ညှာညှာတာတာ စောင့်ရှောက်တတ်သော မိတ်ဆွေစစ်
(အနုကမ္မမိတ်စစ်)။

ကျေးဇူးပြု မိတ်စစ် လေးယောက်အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ မေ့လျော့သောမိတ်ဆွေကို စောင့်ရှောက်သူ
(စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊
- ၂။ မေ့လျော့သော မိတ်ဆွေဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်သူ
(စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊
- ၃။ ဘေးအန္တရာယ်ကြိုက် အားကိုးရသူ(အားကိုးရခြင်း)၊
- ၄။ အရေးကြိုက် နှစ်ဆပေး၍ ကူညီသူ(ကူညီခြင်း)။

ချမ်းသာတူဆင်းရဲတူ မိတ်စစ်လေးယောက်အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူအား လျှို့ဝှက်သောစကားကို
ပြောကြားသူ (ပြောကြားခြင်း)၊
- ၂။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ၏ လျှို့ဝှက်သင့်သော ကိစ္စကို လျှို့ဝှက်
ထားသူ(လျှို့ဝှက်ထားခြင်း)၊
- ၃။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့သော်
မစွန့်သူ(မစွန့်ခြင်း)၊
- ၄။ မိတ်ဆွေ၏ အကျိုးငှာ အသက်ကို စွန့်သူ(စွန့်ခြင်း)။

အကျိုးစီးပွားပြော မိတ်စစ်လေးယောက် အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ မကောင်းရာကို တားမြစ်သူ(တားမြစ်ခြင်း)၊
- ၂။ ကောင်းရာကို သက်ဝင်စေသူ(သက်ဝင်စေခြင်း)၊
- ၃။ မကြားဖူးသေးသော ကုသိုလ်တရားကို ပြောကြားသူ
(ပြောကြားခြင်း)၊

၁၁၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၄။ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ခရီးကို ညွှန်ပြတတ်သူ(ညွှန်ပြခြင်း)။

ညာညာတာတာ စောင့်ရှောက်
မိတ်စစ်လေးယောက် အင်္ဂါ (၄)ပါး

- ၁။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးမည်ကိုမလိုလားသူ
(မလိုလားခြင်း)၊
- ၂။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ တိုးတက်ကြီးပွားမည်ကို လိုလားသူ
(လိုလားခြင်း)၊
- ၃။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောလာလျှင်
တားမြစ်သူ(တားမြစ်ခြင်း)၊
- ၄။ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ၏ ကျေးဇူးကို ပြောလာလျှင်
ချီးမွမ်းသူ(ချီးမွမ်းခြင်း)။

ကြီးသူကျင့်ဝတ် နာယကဂုဏ် (၆)ပါး

ထကြွနိုးကြား၊ သနားသည်းခံ၊ ဝေဖန်ထောက်ရှု ဤ
ခြောက်ခုကား၊ ကြီးသူကျင့်ရာ တရားတည်း။

- ၁။ ထကြွလုံ့လရှိခြင်း-ဥဋ္ဌာနဂုဏ်၊
- ၂။ နိုးကြားခြင်း-ဇာဂရိယဂုဏ်၊
- ၃။ သနားခြင်း-ဒယဂုဏ်၊
- ၄။ သည်းခံခြင်း-ခမာဂုဏ်၊
- ၅။ ဝေဖန်ခွဲခြားတတ်ခြင်း-သံဝိဘာဂဂုဏ်၊
- ၆။ အမြော်အမြင်ကြီးခြင်း-ဣန္ဒကဏ္ဍဂုဏ်။

နာယက မတင်ထိုက်သူ အနာယက (၆)ဦး

ဂဏန်း၊ ပုတိုင်သင်၊ ကိုင်းပင်၊ နွားသိုး၊ လိပ်မျိုး၊ ခွေးအ
ဤခြောက်ဝ နာယက မတင်ထိုက်။

၁။ ဂဏန်းကဲ့သို့ အမြဲ လက်မ ထောင်လေ့ရှိသူ၊

၂။ ပုတ်သင်ကဲ့သို့ သူတစ်ပါးလုပ်သမျှ ခေါင်းညိတ်တတ်သူ၊

၃။ လေလာရာ ယိမ်းပါတတ်သော ကိုင်းပင်ကဲ့သို့ ဟိုဘက်
သည်ဘက် ယိမ်းပါတတ်သူ၊

၄။ နွားသိုးကဲ့သို့ ရူးရှူးခိုင်းခိုင်းပြုမူ၍ စိတ်တိုတတ်သူ။

၅။ လိပ်ကဲ့သို့ ကိုယ့်ဘက်ကိုယ် ယက်တတ်သူ၊

၆။ ခွေးအကဲ့သို့ စားပိုးနှင့်အောင် စားပြီး ဇိမ်ခံတတ်သူ။

ကြွယ်ဝချမ်းသာကြောင်း လောကီသမ္ပဒါ (၄)ပါး

၁။ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ-ထကြွလုံ့လဝီရိယရှိခြင်း၊

၂။ အာရက္ခသမ္ပဒါ-ရရှိပြီးစည်းစိမ်ဥစ္စာကို မပျက်စီးအောင်
ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊

၃။ ကလျာဏမိတ္တသမ္ပဒါ-မိတ်ဆွေကောင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊

၄။ သမဇီဝိတသမ္ပဒါ-ဥစ္စာအင်အား ဝင်ငွေ ထွက်ငွေ
မျှတတိုင်းသွား၍ အသက်မွေးခြင်း၊

* ထကြွသိမ်းဆဲ၊ မျှသုံးစွဲ၊ ပေါင်းမြဲမိတ်ဆွေကောင်း၊

* လောကီရေးမှာ၊ ပြည့်စုံပါ၊ မှန်စွာကြီးပွားကြောင်း။

၁၁၈ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

သာဓုနရတရား လေးပါး

၁။ ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ သွားရာလမ်းကို လိုက်ခြင်း၊

၂။ စိုသောလက်ကို အခြောက်မခံခြင်း၊

(ရှိပြီးမိတ်ကို အပျက်မခံခြင်း)

၃။ မိတ်ဆွေကို မပြစ်မှားခြင်း၊

၄။ မိန်းမ မလိုက်စားခြင်း။

(ဂုဏ်အမတ်ကြီးတရား)

ဗြဟ္မစိုရ်တရား (၄)ပါး

၁။ မေတ္တာ-ချစ်ခင်ခြင်း၊

၂။ မုဒိတာ-ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊

၃။ ကရုဏာ-သနားကြင်နာခြင်း၊

၄။ ဥပေက္ခာ-ကံတရားအတိုင်း။(လျစ်လျူရှုခြင်း)။

လောကပါလတရား (၂)ပါး

ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ (အရှက်နှင့် အကြောက်) တရားနှစ်ပါး ကိန်းဝပ်သော ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ယဉ်ကျေးလိမ္မာနိုင်၏။ အရှက်အကြောက် တရားနှစ်ပါး ပျက်ပြားသော် လူတို့၏အမူအရာများ ရိုင်းပျတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ တရားနှစ်ပါးကို စောင့်ထိန်းရန် အရေးကြီး၏။ လောကကြီး မပျက်စီးအောင် စောင့်ရှောက်တတ်၍ ဤတရား နှစ်ပါးကို “လောကပါလ” ကမ္ဘာစောင့်တရား ဟု ခေါ်၏။

- ၁။ ဝက်သည် မစင်ကို မရွံ့သကဲ့သို့၊ အရှက်တရားမရှိသူ
သည် ဒုစရိုက်အမှုကို ပြုရန် ဝန်မလေး။
- ၂။ ပိုးဖလံသည် မီးပုံကို တိုးရန် မကြောက်သကဲ့သို့၊
ဩတ္တပ္ပတရား မရှိသူသည် ဒုစရိုက်အမှုကို ပြုရန်
ဝန်မလေးချေ။

ပြဿနာ ဖြေရှင်းနည်း (၅)နည်း

- ၁။ ဂါထာမန္တန် ဖြေရှင်းနည်း၊
- ၂။ ပညာရှိနှင့် တိုင်ပင်၍ ဖြေရှင်းနည်း၊
- ၃။ ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ဆို၍ ဖြေရှင်းနည်း၊
- ၄။ လက်ဆောင်ပေး၍ ဖြေရှင်းနည်း၊
- ၅။ ဆွေမျိုးစပ်၍ ဖြေရှင်းနည်း။

(နေက္ကဇာတ်တော်ကြီး)

လမ်းလျှောက်ခြင်း အကျိုး (၅)ပါး

- ၁။ ခရီးသွားနိုင်၊
 - ၂။ ကြံ့ခိုင်အားအင်၊
 - ၃။ ကင်းစင်ရောဂါ၊
 - ၄။ အစာကြေလျက်၊
 - ၅။ မပျက်သမာဓိ
- သွားသည့်စင်္ကြံ အကျိုးတည်း။

၁၂၀ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

အသင်းအဖွဲ့ ပျက်စီးကြောင်းတရား (၆)ပါး

- ၁။ အမျက်ထွက်လွယ်ခြင်း၊
- ၂။ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၊
- ၃။ ကျေးဇူးမဲ့ကိုသာဆိုခြင်း၊
- ၄။ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပျိုင့်ပြုခြင်း၊
- ၅။ ငြူခြင်း၊
- ၆။ ဝန်တိုခြင်း။

လူတန်းစား ကွဲပြားရခြင်း၏ အကြောင်းများ

အကြောင်းတရား	အကျိုးအပြစ်
၁။ ပါဏာတိပါတ ပြုခဲ့သောကြောင့်	အသက်တို
၂။ ပါဏာတိပါတ ကင်းသောကြောင့်	အသက်ရှည်
၃။ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲခဲ့သောကြောင့်	ရောဂါများ
၄။ သူတစ်ပါးကို မညှဉ်းဆဲခဲ့သောကြောင့်	ရောဂါနည်း
၅။ ဒေါသကြီးသောကြောင့်	အဆင်းမလှ
၆။ ဒေါသနည်းသောကြောင့်(မေတ္တာပွား၍)	အဆင်းလှ
၇။ ဣဿာ(ငြူခြင်း)ကြောင့်	တန်ခိုးဩဇာ
အခြွေအရံနည်း
၈။ ဣဿာ (ငြူခြင်း)
ကင်းသောကြောင့်	တန်ခိုးဩဇာ
အခြွေအရံများ
၉။ ဒါနနည်းသောကြောင့်	ဆင်းရဲ
၁၀။ ဒါနများသောကြောင့်	ချမ်းသာ

- ၁၁။ မာနရှိသောကြောင့်
(ဂါရဝ နိဝါတကင်း၍) အမျိုးယုတ်ညံ့
- ၁၂။ မာနကင်းသောကြောင့်
(ဂါရဝ နိဝတရှိ၍) အမျိုးမြတ်
- ၁၃။ ပညာရှိကို မမှီဝဲသောကြောင့် ပညာဉာဏ်ခေါင်းပါး
- ၁၄။ ပညာရှိကို မှီဝဲသောကြောင့် ပညာဉာဏ်ကြီးမား
(ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိစူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်တွင်ဘုရားဟောသည်။)

ယုတ်မြတ်နှစ်ပါး ကံတရား

- ၁။ ကံလျှင်ဥစ္စာ၊ သတ္တဝါ၊ သူငါရှိကြသည်။ (ကမ္မဿကာ)၊
- ၂။ ကံလျှင် အမွေ၊ ခံစံပေခွဲဝေယူရသည်။ (ကမ္မဒါယာဒ)၊
- ၃။ ကံလျှင်အကြောင်း၊ ဆိုးအကောင်း၊
အပေါင်းမှန်လှသည်။ (ကမ္မယောနိ)၊
- ၄။ ကံလျှင်ဆွေမျိုး၊ ကောင်းအဆိုး၊
ကြောင်းကျိုးမှန်လှသည်။
- ၅။ ကောင်းဆိုးကံသာ၊ ကိုးကွယ်ရာ
သေချာမှန်လှသည်။ (ကမ္မပဋိသရဏာ)၊
- ၆။ ယုတ်မြတ်နှစ်ပါး၊ ကံတရား၊ ခွဲခြားကျိုးပေးသည်။
(ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇ္ဇတိ ယဒိဒံ ဟိနပ္ပဏိတတာယ)၊
- ၇။ ဗြဟ္မာနတ်လူ၊ ဖန်ဆင်းသူ၊ ဘယ်သူ မဟုတ်ပြီ။

လောက ပျက်စီးကြောင်းတရား

- ဒုစရိုက်၊
- အမိကို မလုပ်ကျွေးခြင်း၊
- အဖကို မလုပ်ကျွေးခြင်း၊
- ရဟန်းကို မလုပ်ကျွေးခြင်း၊
- ရဟန္တာကို မလုပ်ကျွေးခြင်း၊
- မိမိထက် အသက်အရွယ်ကြီးသူကို
ရိုသေကင်းမဲ့ မလုပ်ကျွေးခြင်း၊
- မသင့်လျော်သောအရာ၌
တပ်မက်နှစ်သက်ခြင်း (အဓမ္မရာဂ)၊
- အလွန်အားကြီးသော လိုချင်မှု (ဝိသမလောဘ)၊
- ဖောက်ပြန်သော ကျား+ကျားချင်း၊ မ+မချင်း
(အမေ၊ မိထွေး စသည်တို့၌) မှားယွင်းသော ရာဂတရား
(မိစ္ဆာဓမ္မ)။
- ဤတရားတို့ တိုးတက်ကြီးပွားလာလျှင် လောကကြီး
ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးသည်။

နောင်တ (၁၀)မျိုး

- ၁။ အချိန်ရှိ ငယ်စဉ်က ပညာမသင်မိခဲ့လေခြင်း၊
- ၂။ ဥစ္စာ မစုဆောင်းမိခဲ့လေခြင်း၊
- ၃။ သူတစ်ပါးအချစ်ကို ဖျက်ဆီးမိခဲ့လေခြင်း၊
- ၄။ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်မိခဲ့လေခြင်း၊

- ၅။ သူတစ်ပါးသားမယားကို ပစ်မှားမိခဲ့လေခြင်း၊
- ၆။ ဥစ္စာပစ္စည်းရှိလျက် မလှူမိခဲ့လေခြင်း၊
- ၇။ ဆုံးမ၊ စကားကို နားမထောင်မိခဲ့လေခြင်း၊
- ၈။ မိဘကို မလုပ်ကျွေးမိခဲ့လေခြင်း၊
- ၉။ ပညာရှိထံ နည်းခံ၍ ပညာမသင်ကြားမိခဲ့လေခြင်း၊
- ၁၀။ မြတ်သောအကျင့်ကို မကျင့်မိလေခြင်း။

မီး (၁၁)ပါး

- ၁။ လောဘမီး-တပ်နှစ်သက်ရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၂။ ဒေါသမီး-စိတ်ဆိုးရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၃။ မောဟမီး-အဟုတ်အမှန် မသိရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၄။ ဇာတိမီး-ဘဝသစ်ဖြစ်ရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၅။ ဇရာမီး-အိုမင်းရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၆။ မရဏမီး-သေရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၇။ သောကမီး-စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၈။ ပရိဒေဝမီး-ငိုကြွေးရသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၉။ ဒုက္ခမီး-ကိုယ်ကိုမှီ၍ မသာယာသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၁၀။ ဒေါမနဿမီး-စိတ်ကိုမှီ၍ မသာယာသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း၊
- ၁၁။ ဥပါယာသမီး-ပြင်းထန်စွာ စိတ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲသဖြင့် ပူလောင်ခြင်း။

အခန်း (၇)

စီးပွားတိုးဖွယ် ပညာကြွယ်

ရန်ပယ်မြတ်ဂီထာ

၁၂၆ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

ဗုဒ္ဓဂုဏာ မြတ်ဂါထာများ

လူတိုင်းလူတိုင်းသည် သံသရာ ကျင်လည်နေသမျှ
ကာလပတ်လုံး ဒုက္ခအမျိုးမျိုး အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့်
လောကတွင်းဝယ် တွေ့ကြုံဆုံစည်းပြီး နေထိုင်သွားလာ လုပ်ကိုင်
နေကြရမည်။ ထိုသို့ နေရသည့်အတွက်ကို ဘေးအန္တရာယ်
ရန်အသွယ်သွယ်တို့မှ ကင်းစေရန်နှင့် လူ့ဘဝချမ်းသာသုခ
ပြည့်စုံစေရန်တို့အတွက် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ရှာဖွေကြိုးစားနေကြ
ရသော်လည်း ထိုအထဲတွင် အောင်မြင်သူများ ရှိသကဲ့သို့ မအောင်မြင်
သူများလည်း ရှိပါသည်။

လောကတွင် အောင်မြင်ရန် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်း
သည်ကား ဗုဒ္ဓတရားဒေသနာ ဂါထာမန္တန်တော်များပင်
ဖြစ်ပါသည်။

ဂုဏ်တော်ဂါထာရွတ်သူအင်္ဂါ (၆)ပါး

- အနက်သဒ္ဒါ ကောင်းစွာရှင်းလင်း သင်ယူထားခြင်း၊
- ပုဒ်ဗျည်းအက္ခရာ မှန်ကန်စွာ လေ့လာထားခြင်း၊

- မေတ္တာတရား ပွားများထားခြင်း၊
- အနန္တရိယကံ ကျူးလွန်မထားခြင်း၊
- နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဟုတ်ခြင်း၊
- ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ခြင်း။

(က)သဗ္ဗမင်္ဂလာ ဂါထာ

ဘေးဥပါဒ်အန္တရာယ်ကင်း၍ ကြီးပွားတိုးတက်မှု အသွယ်
သွယ်ကို ရရှိခံစားလိုသူတိုင်း ဤ “ဒိဝါတပတိ” အစချီသော
“သဗ္ဗမင်္ဂလာ” ဂါထာတော်ကို အလေးအနက် ယုံကြည်၍
နေ့စဉ် အိပ်ရာဝင် အိပ်ရာထချိန်၌ ခံတွင်းသန့်သန့်ဖြင့်
အနည်းဆုံး ကိုးခေါက် ရွတ်ဆိုပူဇော်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ချက်ထားပြီးသော ထမင်း၊ ဟင်း တို့သည် ဆာလောင်၍
လိုအပ်သောအခါ အလွယ်တကူ စားသုံးနိုင်သကဲ့သို့ မိမိပရိစ္ဆယ
(လေ့လာဆည်းပူး ရွတ်ဖတ်ပူဇော်) မှ ပြုထားသော ဤဂါထာကို
ဈေးရောင်းသောအခါ၊ စာမေးပွဲ ဖြေသောအခါ စသော
လိုအပ်သည့်အခါတိုင်း ရွတ်ဖတ်ပူဇော်လိုက်လျှင် အကျိုးထူး
တရားကို အလွယ်တကူ ရယူခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ပေမည်။
လိုအင်ရမ္မက် လောဘာ မထွက်ဘဲ စိတ်လက်ကြည်လင်စွာဖြင့်
ရွတ်ဆိုပူဇော်ရန် အထူး အရေးကြီးပါသည်။ (အနက် အဓိပ္ပာယ်
သိပြီးက ပါဠိသက်သက်ကိုသာ ရွတ်ဆိုနိုင်ပါသည်။)

၁၂၈ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

သဗ္ဗမင်္ဂလာ ဂါထာတော်

ဒိဝါ တပတိ အာဒိစ္စော၊ ရတ္တိမာ ဘာတိ စန္ဒိမာ၊
သန္နဒ္ဓေါ ခတ္တိယော တပတိ၊ ဇာယိ တပတိ ဗြဟ္မဏော၊
အထသဗ္ဗ မဟောရတ္တိ၊ ဗုဒ္ဓေါ တပတိ တေဇော။

အဒိစ္စော-ရောင်ခြည်တစ်ထောင် အလင်းဆောင်သည့်
ထွန်းပြောင် ပဝင်း ရှင်နေမင်းသည်၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ တပတိ-
လောက အလယ် ဂုဏ်မြင့်ကြွယ်၍ တင့်တယ်ပါပေ၏။

စန္ဒိမာ-စုန်းငွေယုန်ခ သော်တာလသည်၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊
အာဘာတိ-နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်ပါပေ၏။

သန္နဒ္ဓေါ-ချပ်ဝတ်တန်ဆာ ကိုယ်မှာစုံလင် ဆင်ယင်ထား
သော၊ ခတ္တိယော-လူတို့သနင်း ပြည့်ရှင်မင်းသည်၊ တပတိ-
ကြီးမြင့်ခန့်ထည် တင့်တယ်ပါပေ၏။

ဇာယိ-ဘက်စုံကောင်းမြတ် သမာပတ်ကို မပြတ်ထင်ရှား
ဝင်စားလျက်ရှိသော၊ ဗြဟ္မဏော၊ ကိလေသာကို အပပြုပြီးသော
အာသဝေါ ကင်းကွာ ရဟန္တာ ဘုရားလှသည်၊ တပတိ- ဈာန်မဂ်
နှစ်သွယ် စွယ်စုံခြယ်၍ တင့်တယ်ပါပေ၏။

အထ-ထိုမှကြူး၍ ထူးသည်မှာကား၊ ဗုဒ္ဓေါ-သစ္စာလေးဆင့်
ခိုင်လုံးရင့်ကာ ပွင့်လာခေါင်ဖျား အောင်တော်မူမြတ်စွာဘုရား
သည်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ အဟောရတ္တိ-နေ့ညဉ့်ကာလပတ်လုံး၊
တေဇော-ကြီးကဲစွာလှ တန်ခိုးတော်အနန္တဖြင့်၊ တပတိ-အံ့ချီး
လောက်ဖွယ် လောကအလယ်၌ တင့်တယ်တော်မူပါပေသတည်း။

(ခ) စိန္တာမဏိဂါထာ

ဤစိန္တာမဏိဂါထာကို ရွတ်ဖတ်ပူဇော်လေ့ရှိသူသည် သူတစ်ပါး၏ အကြံအစည်ကို ကြိုတင်သိရှိနိုင်သည်။ ဤဂါထာ သည် ၅၅၀ နိပါတ်၊ ပဒကုသလဇာတ်တွင် ဘုရားအလောင်းတော် ပဒကုသလ လုလင်အား မယ်တော် ဘီလူးမက ပေးခဲ့သော ဂါထာ ဖြစ်သည်။

ထိုဇာတ်တော်တွင် “စိန္တာမဏိ ဂါထာ” ကို ရသည့် အချိန်မှစ၍ ပဒကုသလ လုလင်သည် ခြေရာကောက် အတတ် ပညာကို ကောင်းစွာတတ်မြောက်ကြောင်း၊ ဘုရင်၏ ဘဏ္ဍာ ထုပ်များကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဘုရင် မင်းမြတ်၏ နဝရတ် လက်စွပ်တော်ကို ကြွက်တွင်းမှ ပြန်လည် ထုတ်ယူ ပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ သန်လျက် ပျောက်ဆုံးမှုတို့ကို ပြန်လည် ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သဖြင့် ဘုရင့်စည်းစိမ် ခံစားခဲ့ရ ကြောင်း စသည်ဖြင့် စိန္တာမဏိဂါထာတော်၏ တန်ခိုး အစွမ်း သတ္တိများကို ဖွင့်ဆိုဖော်ပြထားလေသည်။

စိန္တာမဏိ ဂါထာတော်

- ၁။ စိန္တာမဏိ ရတနာနိ၊ ဗုဒ္ဓံ ဗုဒ္ဓရတနာနံ၊
ကရံ ကရတိ၊ သရဏံ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။
- ၂။ စိန္တာမဏိ ရတနာနိ၊ ဓမ္မံ ဓမ္မ ရတနာနံ၊
ကရံ ကရတိ၊ သရဏံ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။
- ၃။ စိန္တာမဏိ ရတနာနိ၊ သံဃံ သံဃ ရတနာနံ၊

၁၃၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ကရံ ကရတိ၊ သရဏံ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။

၁။ စိန္တာမဏိ ရတနာနိ-ကြိယနိလိက်တိုင်း ရပ်ဆိုင်းမရှိ
အလိုကို ပြည့်စေနိုင်သော ရတနာတို့သည်။ ဗုဒ္ဓ-ဘုရား တည်း
ဟူသော ရတနာမြတ်ပေတည်း။ ဗုဒ္ဓရတနာနိ-ဘုရား တည်း
ဟူသော ရတနာတို့ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် လေးမြတ်
ခြင်းကို၊ ကရံ-ကရောဇ္ဇော-ပြုထိုက်သည်ဖြစ်၍၊ ကရတိ-
ပြုသောသျှင်၊ ဣစ္ဆာ-ကြံစည်တောင့်တ လိုအင်ဆန္ဒသည်၊ ခိပ္ပ
မေဝ-ဆောလျင်စွာလျှင်၊ သမိဇ္ဈတု-ပြည့်စုံပါစေသတည်း။

၂။ စိန္တာမဏိ ရတနာနိ-ကြိယနိလိက်တိုင်း ရပ်ဆိုင်းမရှိ
အလိုကို ပြည့်စေနိုင်သော ရတနာတို့သည်။ ဓမ္မ-တရားတည်း
ဟူသော ရတနာမြတ်ပေတည်း။ ဓမ္မရတနာနိ-တရား တည်း
ဟူသော ရတနာတို့ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် လေးမြတ်
ခြင်းကို၊ ကရံကရောဇ္ဇော-ပြုထိုက်သည်ဖြစ်၍၊ ကရတိ-
ပြုသောသျှင်၊ ဣစ္ဆာ-ကြံစည်တောင့်တ လိုအင်ဆန္ဒသည်၊
ခိပ္ပမေဝ-ဆောလျင်စွာလျှင်၊ သမိဇ္ဈတု-ပြည့်စုံပါစေသတည်း။

၃။ စိန္တာမဏိရတနာနိ-ကြိယနိလိက်တိုင်း ရပ်ဆိုင်းမရှိ
အလိုကို ပြည့်စေနိုင်သော ရတနာတို့သည်။ သံဃ-သံဃာတည်း
ဟူသော ရတနာမြတ်ပေတည်း။ သံဃ ရတနာနိ-သံဃာတည်း
ဟူသော ရတနာတို့ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် လေးမြတ်
ခြင်းကို၊ ကရံကရောဇ္ဇော-ပြုထိုက်သည်ဖြစ်၍၊ ကရတိ-ပြုသော
သျှင်၊ ဣစ္ဆာ-ကြံစည်တောင့်တ လိုအင်ဆန္ဒသည်၊ ခိပ္ပမေဝ-
ဆောလျင်စွာလျှင်၊ သမိဇ္ဈတု-ပြည့်စုံပါစေသတည်း။

အချုပ်အနှောင်လွတ်ဂါထာ

နမော တေ ဗုဒ္ဓ ဝိရတ္တု။ ဝိပဗ္ဗမုတ္တောသိ သဗ္ဗမိ
သမ္မာဓ ပဋိပန္နောသ္မိ။ တဿ မေ သရဏံ ဘဝ။

ဝီရ-ကြီးမြတ်သောလုံ့လရှိတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓ-ရှင်တော်ဘုရား၊

.တေ-အရှင်ဘုရားအား၊ နမော-ရှိခိုးခြင်းသည်၊ အတ္ထု-
ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ (တွဲ-အရှင်ဘုရားသည်) သဗ္ဗမိ-ကိလေသာ
စသော ဒုက္ခအနှောင်အဖွဲ့ အားလုံးတို့မှ၊ ဝိပဗ္ဗမုတ္တောသိ-
အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်တော်မူပေ၏။ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊
သမ္မာဓပဋိပန္န-အကျဉ်းအကျပ်သို့ ရောက်၍ နေရသည်။ အသ္မိ-
ဖြစ်ပါ၏။ (တွဲ-အရှင်ဘုရားသည်) တဿမေ-အကျဉ်း
အကျပ်ရောက်နေသော တပည့်တော်၏၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်
မှီခိုရာသည်၊ ဘဝ-ဖြစ်တော်မူပါ။

အောင်ဂါထာတော်

ဇယန္တော ဗောဓိယာမူလေ။ သကျာနံ နန္ဒိဝဗုဒ္ဓော၊
ဧဝ မေဝ ဇယော ဟောတု၊ ဇယသုဇယမင်္ဂလေ။
အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ၊ သိသေ ပုထု ဝိပုက္ခလေ။
အဘိသေကေ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ အဂ္ဂပတ္တော ပမောဒတိ။

(ကြတိုင်းအောင်၊ ဆောင်တိုင်းမြောက်သည်။ မိမိအား
လွှမ်းမိုးလာသူ ရန်သူဟူသမျှ လွင့်စဉ်ပပျောက်ရသည်။)

၁၃၂ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ဖုဋ္ဌဿဂါထာ

ဖုဋ္ဌဿ လောကဓမ္မေဟိ၊ စိတ္တံ ယဿ န ကမ္မတိ၊
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ။
အနောင်အဖွဲ့ အခက်အခဲများမှ ကျော်လွန်လွတ်မြောက်သည်။

လက်နက်ကိုးဖြာ အောင်ဂါထာ

ဝါတံ ဝဿဉ္စ ပါသာဏံ၊ အာဝုဇံ ဝါဠုကံ တထာ။
ကုက္ကဋ္ဌံ ကလလင်္ဂီရံ၊ အန္တကာရန္တိမေ နဝ။
သတ္တေ မာရေန၊ ဝိဿဋ္ဌေ၊ ဝိဇယန္တံ ဇိနံ နမေ။
အဟမ္ပိ တေန ပုညေန၊ ဝိဇေယျံ သဗ္ဗမာယု မေ။

သက်တော်မြဲ ဂါထာ

အဋ္ဌာန မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊
ယံ ပရူပက္ကမေန တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊
အနုပက္ကမေန ဘိက္ခဝေ တထာဂတာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ သောတ္ထိ မေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ။

ဥပစ္ဆေဒကနှင့် လူမှုဒုက္ခလွတ် ဂါထာ

နာညတြ ဗောဇ္ဈတပဿ၊ နာညတြိန္ဒြိယ သံဝရာ။
နာညတြ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါ၊ သောတ္ထိပဿာမိ ပါဏိနံ။
(သုဗြဟ္မာနတ်သားအား ဘုရားရှင်ပေးဂါထာ)

ကျည်မထွက် လက်နက်တုံး ဂါထာ

မာလာရိဗလ ဝိဿဋ္ဌာ၊ ကုဏ္ဍနာနာ ဝိဓာယုဓာ။
 လဇ္ဇမာနာည ဝေသေန၊ ဇိနပါဒါန တာတဝ။
 ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပရိဝဇ္ဇန္တု အာဝုဓ။

လက်နက် ရန်သူကွင်း ဂါထာ

ဥပေတပုညော ဝရ ဗောဓိမူလေ၊ သသေန မာရံ သုဂတော။
 ဇိနိတွာ အဗုဇ္ဈိ ဗောဓိံ အရုဏောဒယမ္ပိ၊ နမာမိ တံ
 မာရဇိနံ အဘင်္ဂံ။

ကိုယ်ပျောက် ဂါထာတော်

ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသွာ၊ ဘဝဉ္စ ဝိဘဝေသိနံ။
 ဘဝံ နာဘိဝဒိံ ကိဉ္စိ၊ နန္ဒိံစ န ဥပါဒိယိံ။

ရှင်သီဝလိ(၁၀)ဂါထာ

လာဘ်ပေါများလိုသူသည် ရှင်သီဝလိဂါထာကို ရွတ်ဖတ်
 ပူဇော်ရမည်။

- ၁။ သီဝလိစ မဟာနာမံ၊ သဗ္ဗလာဘံ ဘဝိဿတိ။
 ထေရဿ အာနုဘာဝေန၊ သဗ္ဗေဟောန္တု ပီယံမမ။
 မဟာနာမံ-ကြီးမြတ်သောအမည်ရှိသော၊ သီဝလိစ-
 ရှင်သီဝလိမထွေရ်သည်လည်း၊ သဗ္ဗလာဘံ-အလုံးစုံသော လာဘ်

၁၃၄ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလေးမွှာ

ပူဇော်သက္ကာရဟူသမျှကို၊ ဘင်္ဂိသတိ-ဖြစ်စေလတ္တံ့၊ ထေရသာ-
ရှင်သီဝလိ မထေရ်မြတ်၏၊ အာနန္ဒာဝေန-တန်ခိုးတေဇော်
အာနန္တောကြောင့်၊ သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းသောလူတို့သည်၊ မမ-
အကျွန်ုပ်အား၊ ပီယံ (ပီယာ)- မေတ္တာသက်ဝင်၍ ချစ်ခင်ကြ
ကုန်သည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ကြစေကုန်သတည်း။

၂။ သီဝလိစ မဟာဝီရော၊ ယေ ယေ ပဿန္တု မံ ပီယံ။

တေ တေ ပဿန္တု ပရမံ၊ ဇနပဒံ ပူဇယန္တု။

သီဝလိ-ရှင်သီဝလိမထေရ်မြတ်သည်၊ မဟာဝီရောစ-
ကြီးမြတ်သော ရဲရင့်ခြင်းလည်း ရှိတော်မူ၏။ တဿ-ထို
အရှင်သီဝလိမထေရ်၏၊ တေဇေန-တန်ခိုးတော်အားဖြင့်၊ ယေ
ယေ -အကြင် အကြင် သူတို့သည်၊ မံ-အကျွန်ုပ်ကို၊ ပီယံ-
ချစ်ချစ်ခင်ခင်၊ ပဿန္တု-ရှုမြင်ကြစေကုန်သတည်း။ တေ တေ-
ထိုထိုသူတို့သည်၊ ပရမံ-ထူးမြတ်လှစွာ၊ ပဿန္တု-ရှုကြည့်
ကြစေကုန်သတည်း။ ဇနပဒံ-ဇနပုဒ်သည် (ဝါ) ဇနပုဒ်နေသူ
များဗိုလ်လူသည်၊ ပူဇယန္တု-ပူဇော်လာကြစေကုန်သတည်း။

၃။ သီဝလိစ မဟာထေရော၊ မမ သိသေ ဌပေတွာန။

ဇမ္ဗူဒီပ မဏ္ဍလေန၊ ဇယော မန္တာ သုခါဝဟော။

မဟာထေရော-ကြီးမြတ်သော မထေရ်တစ်ပါး ဖြစ်တော်
မူသော၊ သီဝလိစ- ရှင်သီဝလိ မထေရ်မြတ်သည်လည်း၊ မမ-
အကျွန်ုပ်၏၊ သိသေ-ဦးခေါင်းရတနာမြတ်အင်္ဂါ၌၊ ဌာတု-

တည်ပါစေသတည်း၊ ဌပေတွာန-ဤသို့ တည်နေသောကြောင့်၊
ဇေယျဒိပ မဏ္ဍလေန- ဇေယျဒိပကျွန်းအဝန်းနှင့် အမျှ၊ ဇေယျာ-
အောင်မြင်ခြင်းသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ မန္တာ-
အောင်မြင်ကြောင်းမှန် ဂါထာမန္တန်တို့သည်၊ သုခါဝဟာ-
ချမ်းသာကို ဆောင်ကြသည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

၄။ သီဝလိစ မဟာနာမံ၊ ဣန္ဒာဒေါ သဗြဟ္မကာ။

မနုဿပုရိသော ဣတ္ထိ၊ မဟာလာဘံ ဘဝိဿတိ။

မဟာနာမံ-ကြီးမြတ်သောနာမရှိတော်မူသော၊ သီဝလိစ-
သီဝလိထေရ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိတော်မူ၏၊ တဿာနဘာဝေန-
ထိုအရှင်ထေရ်၏အစွမ်းအာနဘော်တော်ကြောင့်၊ သဗြဟ္မကာ-
ဗြဟ္မာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣန္ဒာဒေါ-သိကြားနတ်တို့သည်
လည်းကောင်း၊ မနုဿပုရိသော ဣတ္ထိစ- လူယောက်ျား
လူမိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟာလာဘံ-ကြီးစွာသော
လာဘ်သပ်ပကာကို၊ ဘဝိဿတိ- ရသည်ဖြစ်လတ္တံ့သတည်း။

၅။ သီဝလိစ မဟာလာဘံ၊ နာနာ ဒေတိ ဝရံ ဝရံ။

ဣဒမ္ပိ ပူဇိတံ ဒေတိ၊ မဟာသုခံ ဘဝိဿတိ။

သီဝလိ- ရှင်သီဝလိမထေရ်မြတ်သည်၊ ဝရံ-တောင့်တ
အပ်မြတ်သော၊ မဟာလာဘံ-လာဘ်လာဘ အများအပြားကို၊
နာနာ-အမျိုးမျိုး၊ ဒေတိ-ပေးတတ်၏၊ ဝရံ-မြတ်သော၊ ဣဒမ္ပိ
ပူဇိတံ-ဤပူဇော်အပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုများကိုလည်း၊ ဒေတိ-

၁၃၆ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ပေးတတ်ပေ၏။ တေန-ထိုအရှင်သီဝလိထေရ်၏ ဘုန်းတော်
ကြောင့်၊ မဟာသုခ-ကြီးမြတ်သောချမ်းသာသည်၊ ဘဝိဿတိ-
ဖြစ်ပေလတ္တံ့။

၆။ ဝဏ္ဏံ ဒန္တံ နရောတိတ္ထိ၊ အာဏာမယံ ဘဝေ ဘဝေ။

တဝရက္ခေ ရာဇဓိတာ၊ သဗ္ဗေ ကောဓံ ဝိနဿန္တု။

ဘန္တေ-ထေရ်ရှင်သီဝလိ အရှင်ဘုရား၊ တေ- အရှင်ဘုရား၏၊
ဝဏ္ဏံ- အဆင်းတော်သည်လည်းကောင်း၊ ဒန္တံ- ယဉ်ကျေး
သိမ်မွေ့တော်မူပုံသည်လည်းကောင်း၊ နရတိတ္ထိ- လူတို့အား
မရောင့်ရဲစေနိုင်ပါ။ တဝ-အရှင်ဘုရား၏၊ ရက္ခေ- ရက္ခမူ
ကျောင်း၌၊ ရာဇဓိတာ- ရက္ခစိုးနတ်သမီးသည်၊ ရက္ခတု-
စောင့်ရှောက်မှုမြဲပါစေသတည်း၊ သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါ
တို့သည်၊ ကောဓံ- အမျက်ဒေါသကို၊ ဝိနဿန္တု- ပယ်ဖျောက်
နိုင်ကြပါစေသတည်း။ မယံ-အကျွန်ုပ်၏၊ အာဏာ- အာဏာစက်
သည်လည်း၊ ဘဝေ-ဖြစ်စေလိုရာ၌၊ ဘဝေ-ဖြစ်ပါစေသတည်း။

၇။ သီဝလိစ မဟာလာဘံ၊ သဗ္ဗလာဘံ ဘဝိဿတိ။

ထေရဿ အာနဘောဝေန၊ သဒါ ကောတု ပိယံမမ။

သီဝလိစ- ရှင်သီဝလိ ထေရ်မြတ်သည်လည်း၊ မဟာလာဘံ-
ကြီးမြတ်သော လာဘ်လာဘ ရှိတော်မူ၏၊ မမ-အကျွန်ုပ်အား၊
သဗ္ဗလာဘံ၊ ခပ်သိမ်းသော လာဘ်လာဘသည်၊ ဘဝိဿတိ-
ဖြစ်ပေလတ္တံ့၊ ထေရဿ- ရှင်သီဝလိထေရ်၏၊ အာနဘောဝေန-

တန်ခိုးတေဇော် အာနဘော်ကြောင့်၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ မမ-
အကျွန်ုပ်အား၊ ပီယံ-လူအပေါင်းတို့က ချစ်ခင် မြတ်နိုးအပ်သည်၊
ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း။

၈။ သီဝလိစ မဟာထေရော၊ ယေ ယေ ပဿန္တု မံပီယံ။

တေ တေ ပဿန္တု မံ ပီယံ၊ ဇနပဒံ ပူဇိဿန္တိ။

သီဝလိစ- ရှင်သီဝလိ မထေရ်မြတ်သည်လည်း၊ မဟာ
ထေရော- ကြီးမြတ်သော ထေရ်တစ်ပါး ဖြစ်တော်မူ၏၊ တဿ-
ထိုရှင်သီဝလိမထေရ်မြတ်၏၊ အာနဘာဝေန- တန်ခိုးတေဇော်
အာနဘော်တော်ကြောင့်၊ ယေ ယေ- အကြင် အကြင်သူတို့သည်၊
မံ- အကျွန်ုပ်ကို၊ ပီယံ- ချစ်မြတ်နိုးစွာ၊ ပဿန္တု- ရှုကြည့်ကြ
ပါစေသတည်း၊ တေ တေ- ထိုထိုသူတို့သည်၊ မံ- အကျွန်ုပ်ကို၊
ပီယံ- ချစ်မြတ်နိုးစွာ၊ ပဿန္တု- ရှုကြည့်ကြပါစေကုန်သတည်း၊
တေတေ- ထိုထိုသူတို့သည်၊ မံ- အကျွန်ုပ်ကို၊ ပီယံ- နှစ်နှစ်
သက်သက်၊ ပဿန္တု- ကြည့်မြင်ပါစေကုန်သတည်း၊ ဇနပဒံ-
ဇနပုဒ်နေ ပြည်သူအပေါင်းသည်၊ ပူဇိဿန္တု- ပူဇော်ကြကုန်
ပေလတ္တံ့။

၉။ သီဝလိစ မဟာထေရော၊ မမ သီသေ ဌပေတွာန။

မန္တတေဇ ဇယောမန္တံ၊ အဟံ ဝန္တာမိ သဗ္ဗဒါ။

မဟာထေရော- မဟာထေရ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသော၊
သီဝလိစ- ရှင်သီဝလိ ရဟန္တာသည်လည်း၊ မမ-အကျွန်ုပ်၏၊

၁၃၈ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

သိသေ-ဦးခေါင်းရတနာ၌၊ ဌာတု- တည်ပါစေသတည်း။ ဌပေ
တွာန- တည်နေပြီး၍၊ မန္တတေဇ ဇယောမန္တ- ထက်မြက်သော
မန္တန်၊ အောင်အပ်သော မန္တန်ကို ပေးတတ်သော၊ တံ- ထိုထေရ်
ရှင်သီဝလိကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ သဗ္ဗဒါ-အမြဲမပြတ်၊
ဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

၁၀။ သီဝလိစ မဟာထေရော၊ ဒေဝ မနုဿ ပူဇိတော။

သော ရဟောပစ္စယာဒိနံ၊ မဟာလာဘံ ကရောတု မေ။

ဒေဝမနုဿပူဇိတော- နတ်လူတို့သည် ပူဇော်အပ်သော၊
ပစ္စယာဒိနံ- ပစ္စည်းလေးပါးအစရှိသော ပူဇော်အထူးတို့ကို၊
ရဟော- ခံယူတော်မူထိုက်သော၊ သော သီဝလိမဟာထေရော-
ထိုအရှင်သီဝလိမဟာထေရ်မြတ်သည်၊ မေ-အကျွန်ုပ်အား၊
မဟာလာဘံ- လာဘ်လာဘ ပေါများခြင်းကို၊ ကရောတု-
ပြုတော်မူပါစေသတည်း။

အခန်း(၈)

အေးမြချမ်းသာ ပို့မေတ္တာ

ဆေးရန် ငြိမ်းချမ်းသာ

မေတ္တာပို့

သတ္တဝါတို့အား မေတ္တာပို့သရာတွင် အရပ်မျက်နှာ အသီးသီးသို့ ဖြန့်ကြက်၍ ပို့သောသဘော (ဒိသာဖရဏာ) မေတ္တာပို့နည်း တိပိဋက မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးက ပဋိသမ္ဘိဒါ မဂ်လာနှင့်အညီ အောက်ပါအတိုင်းရေးသားထားပါသည်။

(၁) အရှေ့အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ အနန္တသတ္တဝါတို့-

- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြပါစေ၊

- ဒေါသခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြပါစေ၊

- ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြပါစေ၊

- နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းကြပါစေ၊

(၂) အနောက်အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ အနန္တသတ္တဝါတို့-

(၃) မြောက်အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ အနန္တသတ္တဝါတို့-

(၄) တောင်အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ အနန္တသတ္တဝါတို့-

(၅) အရှေ့တောင်ထောင့် အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ အနန္တသတ္တဝါတို့-

(၆) အနောက်မြောက်ထောင့် အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ

အနန္တသတ္တဝါတို့-

(၇) အရှေ့မြောက်ထောင့် အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ

အနန္တသတ္တဝါတို့-

(၈) အနောက်တောင်ထောင့် အရပ်၌ရှိသော အနန္တစကြဝဠာ

အနန္တသတ္တဝါတို့-

(၉) အောက်အရပ်၌ရှိသော ထက်ဝန်းကျင် အနန္တစကြဝဠာ

အပါယ်ဘုံသား အနန္တသတ္တဝါတို့--

(၁၀) အထက်အရပ်၌ရှိသော ထက်ဝန်းကျင် အနန္တစကြဝဠာ

ဗြဟ္မာဘုံသား အနန္တသတ္တဝါတို့-

- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြပါစေ၊

- ဒေါသခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြပါစေ၊

- ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြပါစေ၊

- နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းကြပါစေ။

မေတ္တာဘာဝနာ (၁၁)မျိုး

ဤမေတ္တာဘာဝနာ (၁၁)မျိုးမှာ မေတ္တသုတ် ပရိတ်
တော်လာ မေတ္တာပို့နည်းဖြစ်သည်။ တိပိဋကဓရ မင်းကွန်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရွတ်လွယ်စေရန် အောက်ပါသံပေါက်
ကဗျာဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

၁။ လုံးစုံများစွာ၊ သတ္တဝါ၊ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၂။ ကြောက်တတ်၊ မကြောက်တတ်၊ နှစ်ရပ်များစွာ၊ သတ္တဝါ၊

၁၄၂ . ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

ချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၃။ မြင်အပ် မမြင်အပ်၊ နှစ်ရပ်များစွာ၊ သတ္တဝါ၊ ချမ်းသာ
ကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၄။ ဝေးနေ နီးနေ၊ နှစ်ထွေများစွာ၊ သတ္တဝါ၊ ချမ်းသာ
ကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၅။ ဘဝဇာတ်ဆုံး၊ မဆုံးများစွာ၊ သတ္တဝါ၊ ချမ်းသာ
ကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၆။ ရှည်တိုအလတ်၊ သုံးရပ်ခန္ဓာ၊ သတ္တဝါ၊ ချမ်းသာ
ကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၇။ ကြီးငယ်အလတ်၊ သုံးရပ်ခန္ဓာ၊ သတ္တဝါ၊ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်
မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၈။ ဆူ ကြိ အလတ်၊ သုံးရပ်ခန္ဓာ၊ သတ္တဝါ၊ ချမ်းသာ
ကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။

ဥပဒ်ရန်ဘေး၊ ကင်းစင်ဝေး၊ ငြိမ်းအေးကြပါစေ။

၉။ လူအချင်းချင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါစေ။

၁၀။ အထင်သေးခြင်း၊ အချင်းချင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါစေ။

၁၁။ဆင်းရဲလိုခြင်း၊ အချင်းချင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါစေ။

၅၂၈-မေတ္တာ

သဗ္ဗာဏုတ္တိယော စသော ရည်ညွှန်းသောပုဂ္ဂိုလ်- ၅-ဦး
 သဗ္ဗာဏုတ္တိယော စသော မရည်ညွှန်းသောပုဂ္ဂိုလ်- ၇-ဦး
 စုစုပေါင်း ပုဂ္ဂိုလ်- ၁၂-ဦး
 အဝေရာဟောန္တ၊ စသောမေတ္တာပို့ (၄)ပါးနှင့်မြှောက်- ၄ပါး
 မူရင်းမေတ္တာ- ၄၈
 အရှေ့အနောက်စသော အရပ် (၁၀)မျက်နှာနှင့်မြှောက်-၁၀ပါး
 အရပ်(၁၀)မျက်နှာ မေတ္တာပေါင်း- ၄၈၀ပါး
 ယင်းကို မူရင်း မေတ္တာ(၄၈)နှင့် ပြန်ပေါင်း- ၄၈
 စုစုပေါင်း မေတ္တာ- ၅၂၈

မေတ္တာအကျိုး (၁၁)ပါး

- ၁။ ချမ်းသာစွာအိပ်ရခြင်း၊
- ၂။ ချမ်းသာစွာနိုးရခြင်း၊
- ၃။ မကောင်းသောအိပ်မက်ကို မမြင်မက်ရခြင်း၊
- ၄။ လူတို့ ချစ်နှစ်သက်ခြင်း၊
- ၅။ နတ်တို့မြတ်နိုးခင်မင်ခြင်း၊
- ၆။ နတ်တို့ စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- ၇။ မီး၊ အဆိပ်၊ လက်နက် မသင့်နိုင်ခြင်း၊
- ၈။ စိတ် လျင်မြန်စွာတည်ခြင်း၊

F.10.B

၁၄၄ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

၉။ မျက်နှာ၊ ရုပ်ဆင်း ကြည်လင်ရွှင်ပျခြင်း၊

၁၀။ မတွေဝေဘဲ သေရခြင်း၊

၁၁။ သေသောအခါ ဗြဟ္မာပြည်သို့ လားရခြင်း၊

အမျှဝေ စာတမ်း

ဤသို့ပြုရ၊ မြတ်ပုညကို၊ ကြီးထမြင့်ခေါင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ဦး၊
မကကြူးသား၊ ကျေးဇူးအရှင်၊ မွေးမိခင်နှင့်၊ ဖခင်တို့အား၊
ရငြားပါစေ၊ အမျှဝေ၏။

မသွေနှိစွ၊ ဤကာယကို၊ စောင့်ထပေတတ်၊ ကိုယ်စောင့်
နတ်လည်း၊ မလပ်စေရ၊ ပေးဝေငှ၏။

မိတ္တဆွေညာ၊ ဆရာသမား၊ ဘိုးဘွားကစ၊ ယမရာဇာ၊
ဒေါဝါယက္ခ၊ ဣန္ဒာဗုဒ္ဓ၊ အာကာသနတ်၊ အထူးမှတ်၍၊ မပြတ်ပညာ၊
ကုသလကို၊ ရကြပါစေ၊ အမျှဝေ၏။

သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါဟု၊ နာနာလောက၊ အနန္တတွင်၊
မပြတ်စဉ်ကာ၊ သတ္တဝါသ၊ ဘုံကိုးဝနှင့်၊ ဝိညာဏဌိတိ၊
တည်ရှိခုနစ်ပါး၊ များစွာလုံးစုံ၊ ဘုံသုံးဆယ့်တစ်၊ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ၊
ဝေနေယျအား၊ အမျှကုသိုလ်၊ ပေးဝေလို၏။

ထိုကုသလ၊ ဤပုညကို၊ အမျှရကြသည် ဖြစ်စေသောစံ။

ဝသုန္ဒ ရေ၊ ဤမြေပုံသု၊ သီလာထုလည်း၊ သက်သေအမှု
တည်စေသောစံ။

အမျှ--အမျှ--အမျှ--(ယူတော်မူကြပါကုန်လော့)

သာဓု--သာဓု--သာဓု

ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုလက်စွဲ ၁၄၅

(ဘုရားရှိခိုး၊ မေတ္တာပို့၊ ဆုတောင်း၊ အမျှဝေဆိုင်ရာပြီး၏။)

အခန်း(၉)

သမီးသားတို့ လိမ္မာရာ

ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာ ဆုံးမစာ

၁၄၈ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

အနန္တငါးပါးအဓိဋ္ဌာန်

- ၁။ ဘုရားကျေးဇူး၊ မြင်းမိုရ်ဦး၊ အထူးကျေအောင်
ဆပ်ပါမည်။
- ၂။ တရားကျေးဇူး၊ မြင်းမိုရ်ဦး၊ အထူးကျေအောင်
ဆပ်ပါမည်။
- ၃။ သံဃာကျေးဇူး၊ မြင်းမိုရ်ဦး၊ အထူးကျေအောင်
ဆပ်ပါမည်။
- ၄။ မိဘကျေးဇူး၊ မြင်းမိုရ်ဦး၊ အထူးကျေအောင်
ဆပ်ပါမည်။
- ၅။ ဆရာကျေးဇူး၊ မြင်းမိုရ်ဦး၊ အထူးကျေအောင်
ဆပ်ပါမည်။

ပညာရေး

- ၁။ ပြောဆိုလိမ္မာ၊ ချိုသာစွာ၊ လိုရာ ပြည့်စုံမှာ။
- ၂။ ကျောင်းတက်နေရက်၊ ချိန်မပျက်၊ ဆက်ဆက်
ကြီးပွားရာ။

- ၃။ ပညာသင်တုန်း၊ ချိန်မဖြုန်း၊ သက်လုံး ဂုဏ်ဝေဖြာ၊
- ၄။ နေရာတိုင်းမှာ၊ အချိန်သာ၊ လွန်စွာ ရေးကြီးပါ။
- ၅။ ပညာရှိမှ၊ ဥစ္စာရ၊ မှတ်ကြ များသူငါ။
- ၆။ လုံ့လရှေ့သွား၊ ဉာဏ်ဝင်စား၊ မမှားမှုကြောင်းရာ။
- ၇။ ပြုဖွယ်ကိစ္စ၊ အဝဝ၊ လုံ့လ စိုက်ထုတ်ပါ။
- ၈။ ပျော်ပါးမဖက်၊ စာကိုကျက်၊ ကိုယ့်တွက် ကျိုးများရာ။
- ၉။ ငယ်ရွယ်စဉ်က၊ လိမ္မာမှ၊ ကြီးက ကျိုးရှိမည်။
- ၁၀။ ငယ်စဉ်အခါ၊ ပညာရှာ၊ ကြီးခါ ကောင်းစားမည်။
- ၁၁။ ပညာရှိလျှင်၊ ဥစ္စာရှင်၊ အမှန်ပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။
- ၁၂။ ဥစ္စာရှိမှ၊ အလိုကျ၊ မချ ရောက်လိမ့်မည်။
- ၁၃။ ပညာရင်းခံ၊ လုံ့လဖန်၊ အမှန် ကြီးပွားမည်။
- ၁၄။ ကုသိုလ်စီမံ၊ ထိုသူကြံ၊ အမြန် ကြီးပွားမည်။
- ၁၅။ ထကြွလုံ့လ၊ လုပ်သူမှ၊ ကံက ကူညီမည်။
- ၁၆။ အချိန်ကိုဖြုန်း၊ အပိုသုံး၊ လုံးလုံးရှောင်ရမည်။
- ၁၇။ အလုပ်ဟူသမျှ၊ လုပ်ခါစ၊ ဒုက္ခ အရင်းတည်။
- ၁၈။ တစ်စတစ်စ၊ လုပ်ရင်းက၊ သုခ၊ ရလာမည်။
- ၁၉။ သုံးစွဲတိုင်းထွာ၊ အရာရာ၊ ချွေတာကြရမည်။
- ၂၀။ မသုံးတန်ဘဲ၊ သေးအဖွဲ၊ ရွေးပဲ ရှောင်ရမည်။
- ၂၁။ တကယ်သုံးလို၊ ငွေကြေးကို၊ တွန့်တို ကင်းရမည်။
- ၂၂။ စီးပွားလည်ရှာ၊ ကုသိုလ်မှာ၊ မကွာပြုရမည်။
- ၂၃။ ဂုဏ်သရေမျိုး၊ နေ့တိုင်းတိုး၊ ဟိုးဟိုးကျော်လိမ့်မည်။
- ၂၄။ ငယ်စဉ်အခါ၊ သင်ပါကွဲ့စာများ၊

၁၅၀ ရင်နှစ်သည်းချာ သားလိမ္မာ

မသင်ချင်၊ တကယ်ပျင်းလျှင်၊ ဖျင်းလိမ့်မှတ်သား။

၂၅။ ဖျင်းတဲ့သူ၊ မတူဘူး လူချင်း၊

ဆင်းရဲစွာ နေထိုင်ရမယ်၊ လောကအတွင်း။

၂၆။ ချမ်းသာလို၊ စာကိုတဲ့အမြဲ၊

တတ်ပညာ တန်းကုန်ဆိုက်အောင်၊ အားစိုက်လို့ခဲ။

၂၇။ ပညာဉာဏ်၊ မြတ်ရွှေအိုးကို၊ ခိုးဖို့ခက်ခဲ။

နေထိုင်ရေး

၁။ အနန္တငါးပါး၊ ဦးထိပ်ထား၊ ညွတ်တွားပါကွဲ့၊ မမေ့နဲ့။

၂။ ဆရာမိဘ၊ ဆိုဆုံးမ၊ လိုက်နာကြကွဲ့၊ မမေ့နဲ့။

၃။ ကိုယ့်ထက်ကြီးသူ၊ ပြောဆိုမှု၊ နင်ငါဟူ၍ မပြောနဲ့။

၄။ သူများကိုသာ၊ ရန်မရှာ၊ မခံချင်တာ မပြောနဲ့။

၅။ ယဉ်ကျေးအောင်သွား၊ ယဉ်အောင်စား၊ စကားပြောလဲ ယဉ်စေကွဲ့။

၆။ အိမ်ပေါ်၊ ကျောင်းပေါ်၊ ဇရပ်ပေါ်၊ သွားသော် ခြေနင်း မပြင်းနဲ့။

၇။ ရဟန်းသံဃာ၊ ရှေ့မှောက်မှာ၊ ရိုသေစွာတဲ့ သွားပါကွဲ့။

၈။ လူကြီးသူမ၊ ရှေ့သို့ကျ၊ ကုန်းကွ၍တဲ့ သွားပါကွဲ့။

၉။ ဒူးထောင်ပေါင်ကား၊ မိဘနား၊ အလျားမှောက်၍ မနေနဲ့။

၁၀။ အိပ်ရာနေရာ၊ အိပ်ပြီးခါ၊ သိမ်းကြပါကွဲ့၊

ကောင်းကောင်းတဲ့။

- ၁၁။ သောက်ရေ၊ သုံးရေ၊ မရှိချေ၊ ရေကိုခပ်ကွဲ၊ မပျင်းနဲ့။
- ၁၂။ ကျောင်းတွင်း၊ အိမ်တွင်း၊ ရှုပ်နေလျှင်း၊
သန့်ရှင်းအောင်တဲ့ ပြုပါကွဲ။
- ၁၃။ မျက်မှောက်တသွယ်၊ မျက်ကွယ်တခြား၊
ရှောင်ရှားပါကွဲ၊ ကောင်းကောင်းတဲ့။
- ၁၄။ အများပိုင်ကို၊ ကိုယ့်ဟာလို၊ ရိုသေကြကွဲ၊
ကောင်းကောင်းတဲ့။
- ၁၅။ ဝေယျာဝစ္စ၊ ကျောင်း၊ အိမ်မှာ၊ လျော်စွာလုပ်ကွဲ၊ မခိုနဲ့။
- ၁၆။ ဧည့်သည်အာဂန္တု၊ ရောက်လာမှု၊ ဆူညံပြု၍ မနေနဲ့။
- ၁၇။ လူရှုပ်လူပွေ၊ လူယုတ်တွေ၊ ရှောင်လေရှားကွဲ၊ ဝေးဝေးတဲ့။
- ၁၈။ ဘိန်း၊ အရက်ကို၊ မရှုလို၊ မစင်လိုတဲ့ ရွံ့ပါကွဲ။
- ၁၉။ ကုန်းချောကြမ်းကြုတ်၊ အကျင့်ယုတ်၊ မဟုတ်စကား
မပြောနဲ့။
- ၂၀။ ဘုရားပုထိုး၊ ဦးညွတ်ကျိုး၊ ရှိခိုးအိပ်ကွဲ၊ မမေ့နဲ့။
- ၂၁။ မိခင်ဖခင်၊ ဆရာရှင်၊ နေ့စဉ်မမေ့နဲ့၊ ရှိခိုးကွဲ။
- ၂၂။ သူကပြုဖူး၊ သူ့ကျေးဇူး၊ အထူးမမေ့နဲ့၊ ပြန်ဆပ်ကွဲ။

စားသောက်ရေး

- ၁။ မိဦး၊ ဖဦး၊ ဆရာဦးကို၊ ခူး၍နော်ကွဲ၊ မစားနဲ့။
- ၂။ ပရမ်းပတာ၊ သူထက်ငါ၊ လုယက်ခါကွဲ၊ မစားနဲ့။
- ၃။ ထမင်းစားရာ၊ အစားစာ၊ များစွာစကား မပြောနဲ့။
- ၄။ ငြိမ်သက်သားနား၊ သတိထား၊ ကောင်းကောင်းစားကွဲ။

၁၅၂ ရင်နှစ်သည်းရာ သားလိမ္မာ

ဖိတ်စေနဲ့။

၅။ စားပြီးသောခါ၊ စင်ကြယ်စွာ၊ ဆေးကြောပါကွဲ့၊
ကောင်းကောင်းတဲ့။

၆။ လက်ကိုလျက်ကာ၊ မစားရာ၊ ရှောင်ရှားပါကွဲ့၊
ကောင်းကောင်းတဲ့။

၇။ နှုတ်ခမ်းပါးနား၊ လျက်ခါစား၊ ရှောင်ရှားပါကွဲ့၊
ကောင်းကောင်းတဲ့။

၈။ လျှာကိုထုတ်ခါ၊ မစားရာ၊ ရှောင်ရှားပါကွဲ့၊
ကောင်းကောင်းတဲ့။

၉။ ဟင်းရည်သောက်ပြန်၊ ရူးရူးသံ၊ ဧကန်မပြုနဲ့။

၁၀။ ထမင်းပေလျက်၊ သောက်ရေခွက်၊ လက်နှင့် မကိုင်နဲ့။

